

10

Sistema d'Indicadors d'Educació de Catalunya

Barcelona, desembre de 2006

Consell Superior
d'AVALUACIÓ
del Sistema Educatiu

10

Sistema

d'Indicadors

d'Educació

de Catalunya

Barcelona, desembre de 2006

Nota:

Cada vegada que s'esmenta pares, alumnes, professors, etc., s'entén que es fa referència a ambdós sexes.

© Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
1a edició: desembre de 2006
Tiratge: 1.000 exemplars
Impressió: Gràfiques Cuscó, SA
Dipòsit legal: B-51.662-2006

No és permesa la reproducció total ni parcial d'aquest document per cap mitjà electrònic, per a cap propòsit, sense l'aprovació expressa del Departament d'Educació.

PRESENTACIÓ

El Sistema d'Indicadors d'Educació de Catalunya té un objectiu ambiciós: ajudar a entendre i valorar la situació del nostre sistema educatiu mitjançant el coneixement de dades que poden facilitar-ne l'avaluació. Aquesta edició del Sistema d'Indicadors d'Educació, homologada als sistemes d'indicadors estatals i internacionals, és una actualització de les nou anteriors elaborades des del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu. Com en les edicions anteriors, a més dels indicadors propis de Catalunya, el present volum inclou indicadors que ens informen de la situació de l'educació als països de la zona euro i als països que formen part de la Unió Europea, de manera que les comparacions internacionals permeten situar en un context més ampli la realitat de l'educació catalana. Les sèries temporals que es recullen resulten també molt il·lustratives, ja que mostren l'evolució del nostre sistema educatiu.

Els indicadors s'agrupen en les quatre categories habituals: indicadors de context, indicadors de recursos, indicadors de processos i escolarització i indicadors de resultats. Aquesta vegada, però, s'hi han incorporat els indicadors que ens informen del progrés que s'està fent a Catalunya en relació amb l'obtenció de les fites europees, conegudes arreu com els objectius de Lisboa 2010. Està previst continuar recollint dades sobre aquests indicadors europeus de referència fins a l'any esmentat.

Les dades preses en consideració han estat proporcionades per les fonts habituals, com són l'Institut d'Estadística de Catalunya i el mateix Departament d'Educació. Es complementen lògicament amb indicadors que s'han extret d'estudis d'avaluació realitzats pel Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu i amb d'altres que s'han obtingut de la col·laboració amb organismes d'avaluació estatals (IE del MEC) o internacionals (OCDE, EUROSTAT).

Tenim el convenciment que el Sistema d'Indicadors d'Educació és un instrument cabdal per obtenir informació. Confiem que aquest desè volum de la col·lecció serà útil a la comunitat escolar, servirà per a totes aquelles persones interessades en l'educació i, en definitiva, esdevindrà un impuls per a prendre mesures que millorin el sistema educatiu de Catalunya.

No vull acabar aquesta presentació sense manifestar el meu agraïment a totes les persones que, amb el seu esforç constant, han fet possible l'elaboració d'aquest volum. El *Pla d'Avaluació del Departament d'Educació* (abril 2005) considerava el sistema d'indicadors com una de les accions avaluatives previstes per oferir una visió global del sistema educatiu. Esperem haver-hi reeixit.

JOAQUIM PRATS I CUEVAS

President del Consell Superior
d'Avaluació del Sistema Educatiu

ÍNDEX

Introducció	7
1. Indicadors de context	11
1.1. Nivell general de formació.....	11
1.2. Nivell de formació per sexes	19
1.3. Percentatge de població d'edat compresa entre els 5 i els 29 anys que hi ha al conjunt de la població.....	20
1.4. Percentatge de persones d'edats compreses entre els 20 i els 24 anys, ambdós inclosos, que han completat amb èxit, com a mínim, l'educació secundària postobligatòria.....	24
1.5. PIB per habitant a preus constants, paritats de poder de compra, convertits en dòlars	26
2. Indicadors de recursos	29
2.1. Evolució de les despeses d'educació amb relació al PIB a Catalunya	30
2.2. Participació de l'educació en la despesa pública de Catalunya	31
2.3. Despeses d'educació per nivell de govern	33
2.4. Despeses de funcionament i despeses de capital	36
2.5. Despeses per alumne i curs escolar per nivell d'ensenyament	40
2.6. Evolució de la despesa educativa total a Catalunya	46
2.7. Retribucions del professorat	49
2.8. Ràtio alumnes/professor, per nivell d'ensenyament	53
2.9. Evolució del personal docent i no docent.....	57
2.10. Equipament TIC (tecnologies de la informació i la comunicació) als centres docents de l'educació primària i secundària de Catalunya	58
3. Indicadors d'escolarització i processos	63
3.1. Escolarització a l'ensenyament reglat	63
3.2. Taxa neta d'escolarització a l'educació infantil en escoles públiques i privades	65
3.3. Escolarització a l'ensenyament secundari	67
3.4. Percentatges d'escolarització de l'alumnat de batxillerat i de formació professional, en escoles públiques i privades.....	68
3.5. Taxa d'idoneïtat de l'alumnat	70
3.6. Percentatge de població d'edat compresa entre els 18 i els 24 anys amb educació secundària obligatòria que no continua estudis posteriors	74
3.7. Escolarització de l'alumnat estranger a Catalunya	77
3.8. Hores lectives de l'alumnat	86
3.9. Temps de docència i de permanència del professorat.....	88
4. Indicadors de resultats	93
4.1. Resultats obtinguts per l'alumnat de la mostra de Catalunya que va participar a les proves de competències bàsiques d'educació primària el curs 2004-2005	94
4.2. Avaluació del progrés i promoció de l'alumnat d'educació primària a Catalunya. Curs 2003-2004.....	99
4.3. Avaluació del progrés i promoció de l'alumnat de d'educació secundària obligatòria a Catalunya. Curs 2003-2004	101
4.4. Resultats acadèmics de l'alumnat de batxillerat a Catalunya. Curs 2003-2004.....	104
4.5. Resultats acadèmics de l'alumnat que ha cursat cicles formatius de formació professional específica a Catalunya.....	106
4.6. Taxa d'activitat de la població d'edat compresa entre 25 i 64 anys segons el nivell d'estudis.....	107

5. Indicadors europeus de referència. Europa 2010	111
5.1. Percentatge d'alumnat que té un nivell baix en competència lectora a l'escala PISA.....	112
5.2. Percentatge de població d'edat compresa entre els 18 i els 24 anys amb educació secundària obligatòria que no continua estudis posteriors	114
5.3. Percentatge de persones d'edat compreses entre els 20 i els 24 anys, ambdós inclosos, que han completat amb èxit, com a mínim, l'educació secundària postobligatòria.....	118
5.4. Percentatge de graduats en matemàtiques, ciències i tecnologia sobre el total de graduats	120
5.5. Percentatge d'adults que participen en cursos de formació sobre el total de la població de 25 a 64 anys	124
6. Consideracions finals	127
6.1. Característiques generals dels sistemes d'indicadors d'educació	127
6.2. Actualitzacions successives	127
6.3. Sistema d'indicadors d'educació propis de Catalunya	127
6.4. Perspectives futures.....	129
Glossari de sigles	131
Relació de publicacions de la mateixa col·lecció	133
Índex analític	135

INTRODUCCIÓ

I. Contextualització bàsica

I.1. Els indicadors dels sistemes educatius

L'elaboració d'un sistema d'indicadors de l'educació és una tasca que ja compta amb l'experiència adquirida mitjançant l'anàlisi comparativa de projectes semblants que s'han dut a terme en diversos països. Els ensenyaments proporcionats pels treballs desenvolupats arreu constitueixen una font important per a la construcció d'un sistema d'indicadors de l'educació.

No és senzill definir de manera unívoca què hem d'entendre per indicador. Hi ha un consens generalitzat del seu propòsit fonamental, que és el de proporcionar informació rellevant i significativa sobre la realitat, però hi ha discrepància pel que fa a la seva definició precisa. De manera resumida podríem subratllar dos trets fonamentals dels indicadors:

- Són dades quantitatives o quantificables d'un sistema educatiu.
- Ens proporcionen informació relativa a l'estat i situació de l'esmentat sistema.

Els primers sistemes moderns d'indicadors van sorgir al camp econòmic. Influxats i animats per l'èxit dels indicadors econòmics, alguns científics socials van ampliar el camp d'aplicació dels indicadors a altres àmbits socials, incloent-hi l'educatiu. A finals dels anys vuitanta del segle passat, en països com els Estats Units van sorgir també propostes d'indicadors internacionals de l'educació, promogudes per l'OCDE que va impulsar el projecte *Indicators of Education Systems* (INES).

Els indicadors dels sistemes educatius del projecte *Indicators of Education Systems* (INES) de l'OCDE s'han editat des del setembre de 1992 fins al setembre de 2006 i, a la versió en llengua francesa, es publiquen amb el mateix nom de *Regards sur l'éducation. Les indicateurs de l'OCDE* i a la versió en llengua anglesa amb el nom de *Education at a Glance. OECD Indicators*.

A l'edició de l'any 2006 d'aquestes publicacions de l'OCDE en la qual es fonamenta el present estudi d'indicadors hi consten 27 indicadors que proporcionen dades de més de 45 països de tot el món agrupades de la manera següent,

1	Indicadors de resultats d'ensenyament i aprenentatge	11 indicadors
2	Indicadors de recursos econòmics i humans	6 indicadors
3	Indicadors d'escolarització i participació a l'ensenyament	5 indicadors
4	Indicadors de processos pedagògics i organització escolar	5 indicadors

Les fonts estadístiques són dues: l'estadística oficial de cada Estat, centralitzada a l'Eurostat, i les enquestes específiques de nivell internacional. La coordinació interestatal del projecte es duu a terme mitjançant un comitè científic i diverses xarxes amb objectius específics, en les quals hi ha representats els països membres.

L'OCDE també publica una anàlisi complementària d'indicadors més reduïda, que amb el títol genèric *Analyse des politiques d'éducation*, proporciona informació interessant per a tots els professionals de l'educació.

I.II. Els indicadors del sistema educatiu de Catalunya

L'elaboració dels indicadors del sistema educatiu de Catalunya té un doble objectiu:

- **A llarg termini:** definir, fixar i elaborar el Sistema d'Indicadors d'Educació de Catalunya sobre la base d'un nucli d'indicadors, comparables a escala internacional, seleccionats d'entre els que proposi l'OCDE i un nucli d'indicadors "interns", propis de Catalunya i, tant com sigui possible, coordinats i comparables amb els d'altres sistemes educatius d'àmbit estatal i no estatal.
- **A curt termini:** elaborar els indicadors d'educació de Catalunya, d'acord amb el model proposat pel *Centre for Educational Research and Innovation* (CERI), concretat en les successives edicions de *Regards sur l'éducation. Les indicateurs de l'OCDE* i d'acord amb la metodologia aplicada pel Projecte INES.

Cal tenir en compte, però, que Catalunya no pot oferir dades comparables d'alguns indicadors perquè no va participar, en el seu moment, en les enquestes com a país, sinó formant part de tot el territori espanyol. Tampoc no els podrà oferir en el futur, si no participa com a tal, en les xarxes del Projecte INES que estudien i decideixen la realització d'enquestes internacionals.

I.III. El Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu

L'article 62 de la LOGSE (LO 1/90, de 3 d'octubre) institucionalitza per primera vegada l'avaluació del sistema educatiu, tot promovent la creació de l'Institut Nacional de Calidad y Evaluación (INCE), que s'encarregarà de l'avaluació general del sistema educatiu i establint que les administracions educatives amb competències plenes avaluin el propi sistema educatiu. La LOCE (LO 10/2002, de 23 de desembre) va canviar el nom de l'INCE, que va passar a anomenar-se INECSE (Institut Nacional de Evaluación y Calidad del Sistema Educativo) i actualment s'anomena IE (Institut de Evaluación), de moment, però, té encomanades gairebé les mateixes tasques.

El 9 de desembre de 1993 el Departament d'Ensenyament crea, sobre les bases del Consell Assessor per a l'Avaluació de la Implantació de la Reforma Educativa a Catalunya, derogat a partir d'aquest moment (Decret 305/93), el Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu. Dins dels "Objectius i Pla de Treball del Consell", es proposa:

Elaborar un sistema d'indicadors d'ensenyament que donin informació sobre el grau d'eficàcia i eficiència del sistema educatiu català i que permetin la comparació estatal i internacional sobre el context, el funcionament i els resultats del sistema educatiu català.

Ja s'han editat nou informes anuals, amb dades referides a les publicacions de l'OCDE, i ara es presenta el desè, amb la majoria de dades referides al curs 2003-2004 i amb l'estudi evolutiu d'alguns indicadors educatius de Catalunya fins l'any 2005, per tal d'actualitzar-los.

II. Els objectius europeus per al 2010

El Consell Europeu de Lisboa, celebrat el març de l'any 2000, va ser el començament d'un llarg camí cap a l'obtenció d'uns objectius educatius europeus comuns que, previsiblement, s'han d'assolir a finals de l'any 2010. A les conclusions del Consell Europeu de març de 2005 es va reafirmar la importància dels indicadors com a eines de coneixement que permeten situar cada sistema educatiu en el context internacional. Estar al corrent de quin és el grau de consecució a Catalunya dels cinc punts de referència (*benchmarks*) que es van establir com a fites al maig de l'any 2003, ens possibilitarà conèixer quina és la situació del nostre sistema educatiu en el context europeu. Per això, tant en aquesta publicació com en les futures del mateix caire, aquests indicadors de referència hi tindran un lloc destacat i seran objecte d'estudi detallat.

Tanmateix, en aquest informe d'indicadors d'educació de Catalunya també s'actualitza i s'adapta tota la informació que ja es proporcionava en els nou informes anteriors del mateix tipus elaborats des del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu de Catalunya.

Tal com ja s'ha fet en edicions anteriors, les principals referències que s'han utilitzat per obtenir dades comparatives són les publicacions de l'OCDE que amb el mateix títol, *Regards sur l'éducation. Les indicateurs de l'OCDE*,

es publiquen amb una periodicitat gairebé anual. Així, doncs, cal tenir present que l'edició d'aquests indicadors de l'OCDE de l'any 2006 és la font internacional bàsica d'aquest treball.

III. Guia de lectura

Tal com ja s'ha explicat, aquest recull d'Indicadors d'Educació de Catalunya té com a referent l'obra ja citada *Regards sur l'éducation. Les indicateurs de l'OCDE*, edició de 2006. Les dades corresponents a les referències *Tot els països*, *Espanya*, *Països de l'euro* i *Unió Europea* són fonamentalment extretes de l'obra abans esmentada. En algun cas també hi ha dades de la publicació: *Les chiffres clés de l'éducation en Europe* de La Comissió Europea/Eurydice/Eurostat. Cal esmentar que:

- *Tots els països*, correspon a la mitjana no ponderada dels països que aporten una determinada dada per a un determinat indicador, tal com figura en la publicació de l'OCDE; per tant, el seu valor és molt relatiu.

Per tal de matisar i complementar aquesta informació, afegim la mitjana no ponderada dels països de la nostra àrea: la *Unió Europea* i els *Països de l'euro*.

S'observarà que, de vegades, hi ha una certa distorsió entre els valors de les mitjanes de la columna *Total* i els valors reflectits a les altres columnes d'un mateix quadre. Això es deu al fet que no tots els països que hi participen aporten dades a cada una de les columnes.

- Espanya és l'àmbit on queda inclòs l'altre terme de la comparació, Catalunya; cosa que, com és obvi, té un efecte descompensador que s'haurà de tenir present.
- Quant a Catalunya, s'ha estudiat l'evolució d'alguns indicadors al llarg dels anys 2001-2005 a fi de conèixer dades actuals que facin més útil l'informe.

IV. Fonts estadístiques. Agraïments

Les dades de Catalunya que es publiquen han estat facilitades per:

- El Departament d'Educació (Secretaria General. Direcció de Serveis. D.G. d'Ordenació i Innovació Educativa, Consell Escolar de Catalunya, Subdirecció General de la Inspecció).
- L'Institut d'Estadística de Catalunya,

o bé han estat elaborades en el Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu.

A totes les persones i unitats que ens han ajudat, el reconeixement més sincer.

1. INDICADORS DE CONTEXT

Per ampliar la informació referent al sistema educatiu d'un país i tenir una idea clara de les seves característiques principals cal tenir molt present quin és el context socioeconòmic i cultural on es troba ubicat. Per aquesta raó és important conèixer les dades que faciliten els indicadors de context que poden ajudar a entendre millor la situació educativa del nostre país en relació amb altres països del nostre entorn i faciliten informació dels factors que el condicionen. Alguns d'aquests indicadors, com ara el nivell general de formació de la població, són molt importants a l'hora d'explicar i valorar els resultats obtinguts en proves comparatives entre països i altres indicadors de context, com el percentatge més o menys elevat de població que ha acabat els estudis secundaris, ens poden facilitar una visió global de la situació educativa del nostre país i comparar-la amb la d'altres països de l'OCDE.

El nivell de formació assolit pels habitants d'un país és, també, una referència del capital humà i del nivell de competències que ha aconseguit la seva població. Aquest és un indicador que pot ser important per explicar els resultats de cada sistema educatiu i caldria tenir-lo molt present a l'hora d'interpretar-los.

A més del nivell de formació de la població cal conèixer altres dades importants, com ara l'estructura demogràfica de la població; de manera especial, convé saber quin és el percentatge de joves que hi ha a cada país, atès que, en definitiva, aquesta població jove és la directament beneficiada a l'hora de repartir els recursos que el país dedica a l'educació, i la seva grandària relativa determinarà els fons unitaris que el sistema educatiu podrà oferir a cada alumne/a.

Un altre indicador de context que pot ser interessant és el que ens informa del valor del PIB de cada país. Ens proporcionarà informació sobre el nivell de riquesa del país i si el comparem amb el d'altres països també ens pot ajudar a definir la nostra situació dins del context internacional. Tota aquesta informació pot ser útil i, junt amb d'altres poden ajudar-nos a entendre la situació del sistema educatiu de Catalunya en el context internacional.

1.1. Nivell general de formació

El nivell de formació de la població adulta varia de manera considerable entre els diferents països de l'OCDE. A Catalunya i a Espanya, encara ara i seguim suportant un dèficit de formació elevat i, tot i que actualment la població jove ja va assolint uns nivells de formació acceptables, les dades comparatives no ens són gaire favorables. Així, mentre més del 60% de la població adulta d'edat compresa entre els 25 i 64 anys de la majoria de països de l'OCDE ja ha acabat l'educació secundària, a Catalunya, la mitjana no arriba encara a aquests nivells. Cal també tenir molt present que conèixer de manera detallada els percentatges de cada nivell de formació màxim assolit per la població, pot ajudar-nos a avaluar el capital humà de què disposa cada país.

La majoria dels sistemes educatius actuals han experimentat, darrerament, grans canvis. Per classificar-los s'ha adoptat el sistema de "Classificació Internacional Tipus d'Ensenyament" (CITE), que es revisa periòdicament. Aquest sistema intenta homogeneïtzar les estadístiques d'ensenyament quant als nivells educatius, per tal que les dades de cada país siguin comparables. La darrera revisió, adoptada per tots els països de l'OCDE des del 1999, és l'anomenada CITE 97. Pel que fa a Catalunya, la correspondència de cada nivell educatiu és la següent:

- CITE 0: educació pre-primària. Es defineix com la primera etapa d'ensenyament organitzat dins d'una escola.
- CITE 1: ensenyament primari i educació especial. Comença als 6 anys i és un ensenyament obligatori que té una durada de sis anys.

- CITE 2: ensenyament secundari obligatori. Completa l'educació bàsica obligatòria i té una durada de quatre anys.
- CITE 3: batxillerat, cicles formatius de grau mitjà, escoles d'idiomes i escoles d'arts aplicades i oficis artístics; comença als 16 anys, quan ha finalitzat l'ensenyament obligatori, i té una durada de dos anys.
- CITE 4: ensenyament postsecundari no superior.
- CITE 5: ensenyament superior universitari de primer nivell, diplomatures, enginyeries tècniques, i arquitectura tècnica, llicenciatures, enginyeries i arquitectura.
- CITE 6: ensenyament superior universitari de segon nivell, com doctorats.

El grau de formació de la població adulta del nostre país i la seva comparació amb la d'altres països es considera un indicador molt important per conèixer el grau de desenvolupament i de qualificació personal al qual ha arribat el conjunt de la població.

1.1.1. Distribució de la població, d'edat compresa entre els 25 anys i els 64 anys, d'acord amb el nivell de formació màxim assolit

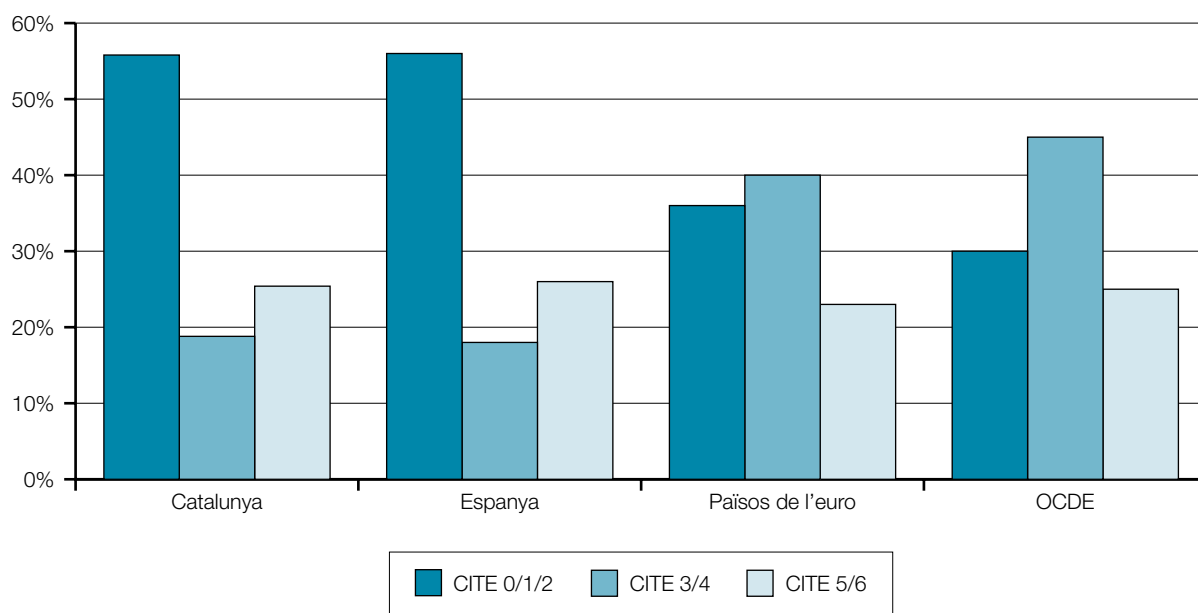
El desenvolupament de la societat fa que sigui cada vegada més important assolir nivells elevats de formació per poder integrar-se amb garanties en el món actual.

Aquest indicador facilita informació sobre la formació de la població adulta de Catalunya i la compara amb la d'altres països del nostre entorn. Està expressat en percentatge de població adulta d'edat compresa entre els 25 anys i els 64 anys que ja ha completat un determinat nivell de formació.

Recordem que: el primer nivell de formació considerat (CITE 0/1/2) inclou totes les persones que, com a màxim, tenen acabat l'ensenyament secundari obligatori. El segon nivell de formació (CITE 3/4) inclou totes les persones que ja han acabat l'ensenyament secundari postobligatori i en el tercer nivell (CITE 5/6) hi està inclosa tota la població que té estudis de nivell universitari.

Nivell / País	Catalunya	Espanya	Països de l'euro	OCDE
CITE 0/1/2	55,8%	56%	36%	30%
CITE 3/4	18,8%	18%	40%	45%
CITE 5/6	25,4%	26%	23%	25%

FONTS: Institut d'Estadística de Catalunya, dades de l'EPA 2004 / *Regards sur l'éducation de l'OCDE 2006* (any de referència: 2004).

Com podem veure, el nivell de formació de la població adulta de Catalunya continua presentant, encara, diferències importants respecte dels nivells de formació de la població adulta d'altres països del nostre entorn. Tot i amb això, si observem amb més detall la variació que ha experimentat aquesta formació i la desagreguem per trams d'edat, s'observa una millora important i la població jove de Catalunya ja presenta uns nivells de formació més semblants als dels joves de països del nostre entorn.

● **Distribució de la població, d'edat compresa entre els 25 anys i els 64 anys, d'acord amb el nivell de formació màxim assolit (als països de l'euro)**

Els nivells de formació de la població adulta dels països de la zona euro presenten encara diferències notables entre ells, tal com es pot comprovar en el quadre següent. Cal indicar, però, que els programes d'ensenyament existents a cada país són difícils de classificar i encara més difícils de comparar i, a més, els continguts corresponents a un determinat nivell de la classificació CITE varien d'un país a un altre.

Percentatge de població adulta que té el nivell màxim de formació especificat

País / Nivell	CITE 0/1/2	CITE 3/4	CITE 5/6
Catalunya	55,8%	18,8%	25,4%
Alemanya	16%	58%	26%
Àustria	20%	62%	18%
Bèlgica	37%	33%	30%
Espanya	56%	18%	26%
Finlàndia	23%	43%	34%
França	35%	42%	24%
Grècia	42%	47%	20%
Irlanda	37%	34%	27%
Itàlia	51%	37%	11%
Luxemburg	22%	54%	22%
Països Baixos	29%	42%	28%
Portugal	75%	13%	13%
Mitjana zona euro	36%	40%	23%

FONTS: Institut d'Estadística de Catalunya 2004 / *Regards sur l'éducation de l'OCDE 2006* (any de referència: 2004).

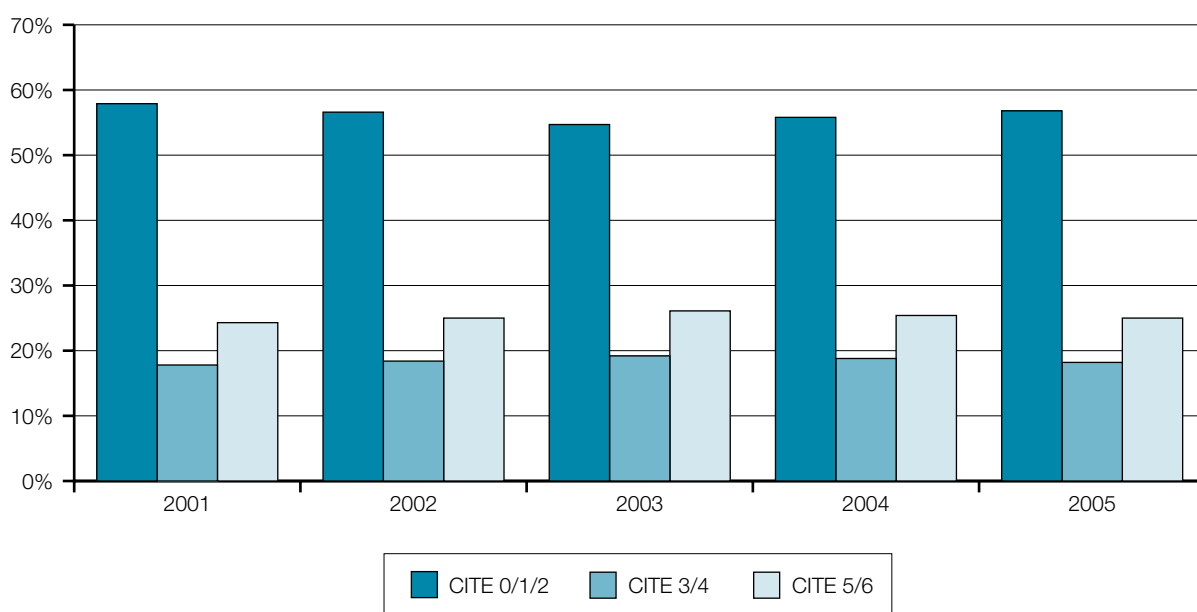
Cal notar que en aquestes dades de l'any 2004, Portugal, Itàlia i Espanya, amb valors superiors al 50%, eren encara els països que tenien els percentatges més elevats de població adulta amb un nivell màxim de formació que no superava la secundària obligatòria.

● **Evolució de l'indicador "Distribució de la població d'edat compresa entre els 25 anys i els 64 anys, d'acord amb el nivell de formació màxim assolit", des de l'any 2001 fins al 2005, a Catalunya**

L'evolució d'aquest indicador ens permet conèixer com ha variat el nivell de formació de la població adulta de Catalunya en els darrers anys.

Nivell / Any	2001	2002	2003	2004	2005
CITE 0/1/2	57,9%	56,6%	54,7%	55,8%	56,8%
CITE 3/4	17,8%	18,4%	19,2%	18,8%	18,2%
CITE 5/6	24,3%	25,0%	26,1%	25,4%	25,0%

FONT: Institut d'Estadística de Catalunya, a partir de dades de l'EPA (anys diversos).

L'estudi d'evolució de l'indicador a Catalunya pot aportar una informació tant o més valuosa que la comparació d'aquest indicador amb valors calculats en altres països, ja que en aquest estudi evolutiu, la font i la metodologia emprades són idèntics.

L'evolució a Catalunya en el nivells de formació de la població presenta petites variacions des de l'any 2001 fins a l'any 2005. A l'hora de valorar les dades anteriors, però, s'ha de considerar que els percentatges que ens ha facilitat l'Institut d'Estadística de Catalunya s'han obtingut utilitzant la Classificació Nacional d'Estudis (CNED-2000) a l'enquesta de població activa on es recull el nivell de formació assolit per la població. Fins a l'any 1999, a les taules sobre nivell de formació s'havien emprat les correspondències amb la classificació CITE (classificació internacional del tipus d'ensenyament), i la principal diferència entre les dues classificacions rau en el tractament de la formació professional de grau superior, que ara ja s'inclou com a formació de nivell superior.

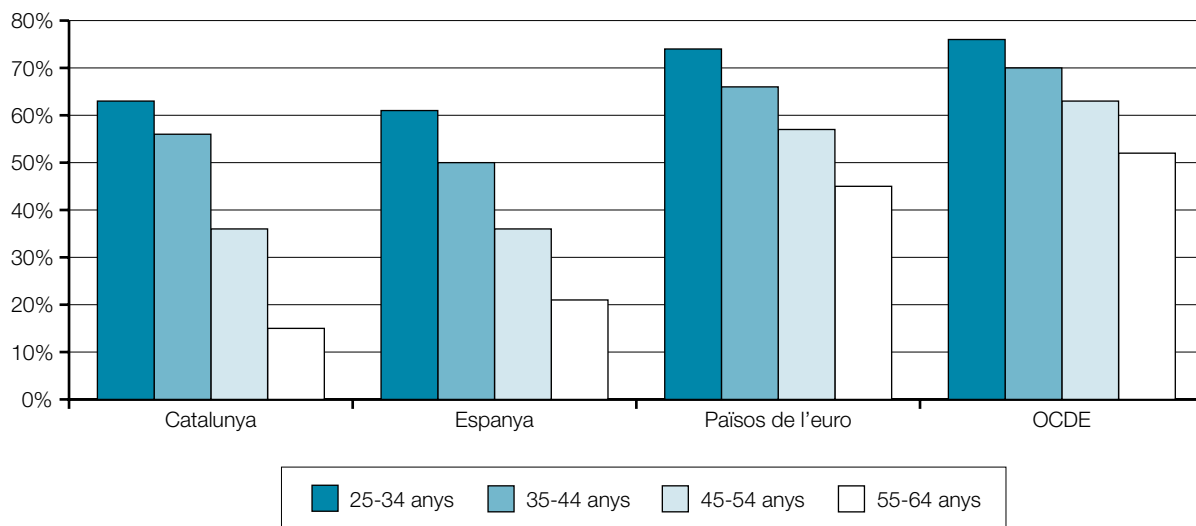
1.1.2. Distribució de la població, d'edat compresa entre els 25 anys i els 64 anys, que ha acabat, almenys, l'ensenyament secundari (per trams d'edat)

Aquest indicador mostra la composició, en percentatges i per segment d'edat, de més del 40% de la població adulta catalana que era la que l'any 2004 tenia, com a mínim, estudis de secundària, i la compara amb les dades corresponents del mateix any publicades als *Indicadors de l'OCDE*.

Tal com es pot observar, el nivell de formació de la població adulta ha augmentat a tots els països de l'OCDE en els darrers anys i, sobretot en els trams de població més jove, els percentatges de població amb un determinat nivell de formació són més elevats.

Edat / País	Catalunya	Espanya	Països de l'euro	OCDE
25-34 anys	63%	61%	74%	76%
35-44 anys	56%	50%	66%	70%
45-54 anys	36%	36%	57%	63%
55-64 anys	15%	21%	45%	52%

FONTS: Institut d'Estadística de Catalunya, dades de l'EPA (2004) / *Regards sur l'éducation de l'OCDE 2006* (any de referència: 2004).

L'indicador per a Catalunya, referit al darrer trimestre de l'any 2005, ens informa que el problema del baix nivell de formació general està en procés de lenta solució, de manera especial en els trams de població més jove, atès que mentre només un 19,7% del segment de població d'edat compresa entre 55 i 64 anys havia assolit, com a mínim, una titulació de secundària, aquest percentatge s'elevava al 63,9% en el segment de població d'edat compresa entre 25 i 34 anys, i això només representa una diferència de 9 punts percentuals respecte de la mitjana dels països de l'euro. La informació que ens proporciona aquest indicador amplia i complementa la de l'indicador anterior.

● **Distribució de la població, d'edat compresa entre els 25 anys i els 64 anys, que ha acabat, almenys, l'ensenyament secundari per trams d'edat i als països de l'euro**

S'observa que les diferències en els trams d'edat dels més joves (25-34 anys), encara que amb diferències importants entre països, són molt més petites que en els altres trams d'edat.

Percentatges de població adulta amb estudis iguals o superiors als secundaris

País / Tram d'edat	25-34 anys	35-44 anys	35-44 anys	55-64 anys
Catalunya	63%	56%	36%	15%
Alemanya	85%	86%	84%	79%
Àustria	87%	84%	78%	69%
Bèlgica	80%	69%	57%	45%
Espanya	61%	50%	36%	21%
Finlàndia	89%	86%	76%	59%
França	80%	70%	58%	49%
Grècia	73%	64%	50%	31%
Irlanda	79%	68%	54%	39%
Itàlia	64%	52%	44%	28%
Luxemburg	74%	64%	58%	51%
Països Baixos	80%	74%	68%	59%
Portugal	40%	26%	18%	12%
Mitjana zona euro	74%	66%	57%	45%

FONTS: Institut d'Estadística de Catalunya 2004 / *Regards sur l'éducation de l'OCDE 2006* (any de referència: 2004).

Caldria valorar d'una manera positiva la gran diferència entre les dades de la primera columna de Catalunya (63%) relativa a la població més jove i les de l'última (15%), que correspon a la població d'entre 55 i 64 anys. El progrés general i la tendència anivelladora entre tots aquests països de la zona euro és prou clara i només Portugal presenta encara diferències força significatives.

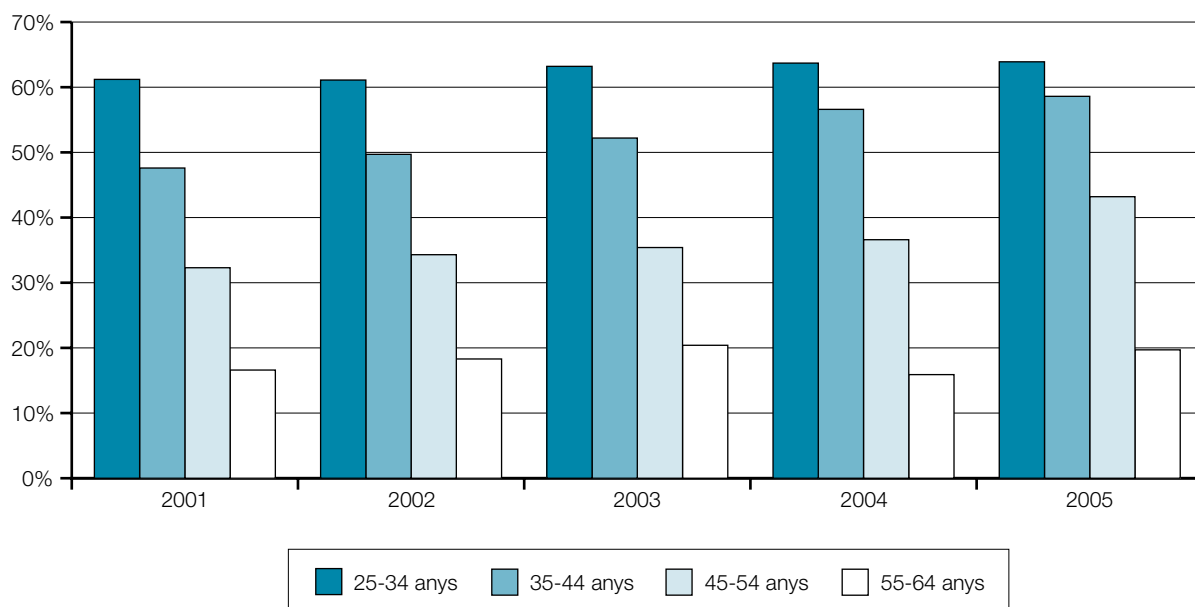

● **Evolució de l'indicador "Distribució de la població, d'edat compresa entre els 25 anys i els 64 anys, que ha acabat, almenys, l'ensenyament secundari (per trams d'edat)" des de l'any 2001 fins a l'any 2005 a Catalunya**

L'evolució de l'indicador facilita informació complementària i clarificadora. S'observa una millora en aquests darrers anys, però cal assenyalar que l'increment produït no és uniforme i, de manera especial, en els grups de persones d'edats compreses entre els 35-44 anys i els 45-54 anys hi ha hagut una variació força important en els darrers anys.

Edat / Any	2001	2002	2003	2004	2005
25-34 anys	61,2%	61,1%	63,2%	63,7%	63,9%
35-44 anys	47,6%	49,7%	52,2%	56,6%	58,6%
45-54 anys	32,3%	34,3%	35,4%	36,6%	43,2%
55-64 anys	16,6%	18,3%	20,4%	15,9%	19,7%

FONT: Institut d'Estadística de Catalunya, a partir de dades de l'EPA (anys diversos).

Si valorem les dades anteriors podem adonar-nos que l'any 2005, a Catalunya, el 63,9% de la població jove d'edat compresa entre 25 i 34 anys tenia, com a mínim, estudis de nivell secundari.

L'evolució positiva d'aquesta dada any rere any i també l'increment percentual de més del 34% que ha experimentat en els darrers cinc anys la població d'edat compresa entre els 45 i els 54 anys que ha acabat almenys l'ensenyament secundari són informacions que cal tenir presents. Això mateix passa, en més a menys grau, en tots els trams d'edat estudiats.

1.2. Nivell de formació per sexes

El percentatge de dones d'edats compreses entre els 25 anys i els 64 anys que ha assolit un determinat nivell de formació i forma part de la població activa és un indicador important que ens pot ajudar a entendre les diferències que hi ha a la societat, però conèixer l'evolució d'aquest indicador pot ser encara més interessant.

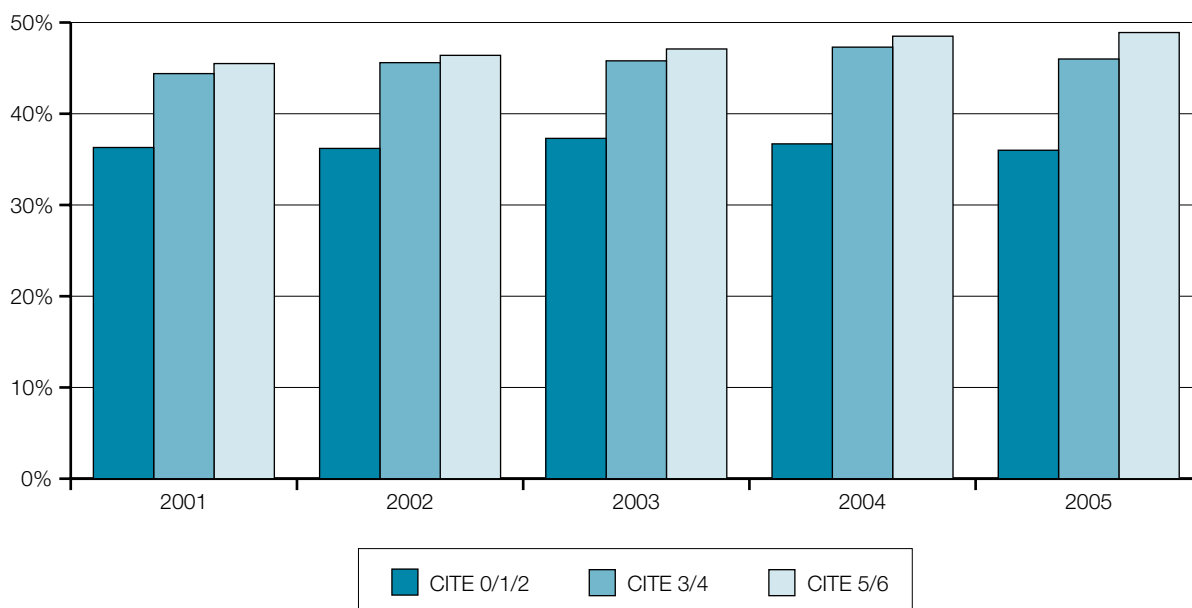
● Evolució de l'indicador "Proporció de dones de la població activa, d'edats compreses entre els 25 anys i els 64 anys, que han assolit un nivell específic de formació" des de l'any 2001 fins a l'any 2005 a Catalunya

Aquest estudi evolutiu està referit a la població total de Catalunya i ens informa del percentatge de dones de la població activa, d'edats compreses entre els 25 i 64 anys, que tenen un determinat nivell de formació. Les dades mostren que a Catalunya hi ha un percentatge més elevat d'homes en els nivells de formació més baixos, mentre que als nivells de formació elevats (CITE 3 a 6) hi ha una clara tendència anivelladora del percentatge de dones que han assolit un determinat nivell de formació amb relació al percentatge d'homes que tenen el mateix nivell de formació.

Percentatge de dones de la població activa amb un nivell específic de formació

Nivell / Any	2001	2002	2003	2004	2005
CITE 0/1/2	36,3%	36,2%	37,3%	36,7%	36,0%
CITE 3/4	44,4%	45,6%	45,8%	47,3%	46,0%
CITE 5/6	45,6%	46,4%	47,1%	48,5%	48,9%

FONT: Institut d'Estadística de Catalunya, a partir de dades de l'EPA (anys diversos).

A l'hora de valorar les dades anteriors s'ha de considerar que els percentatges que ens ha facilitat l'Institut d'Estadística de Catalunya s'han obtingut utilitzant la classificació CITE (Classificació Internacional del Tipus d'Ensenyament), adoptada per tots els països de l'OCDE des del 1999.

1.3. Percentatge de població d'edat compresa entre els 5 i els 29 anys que hi ha al conjunt de la població

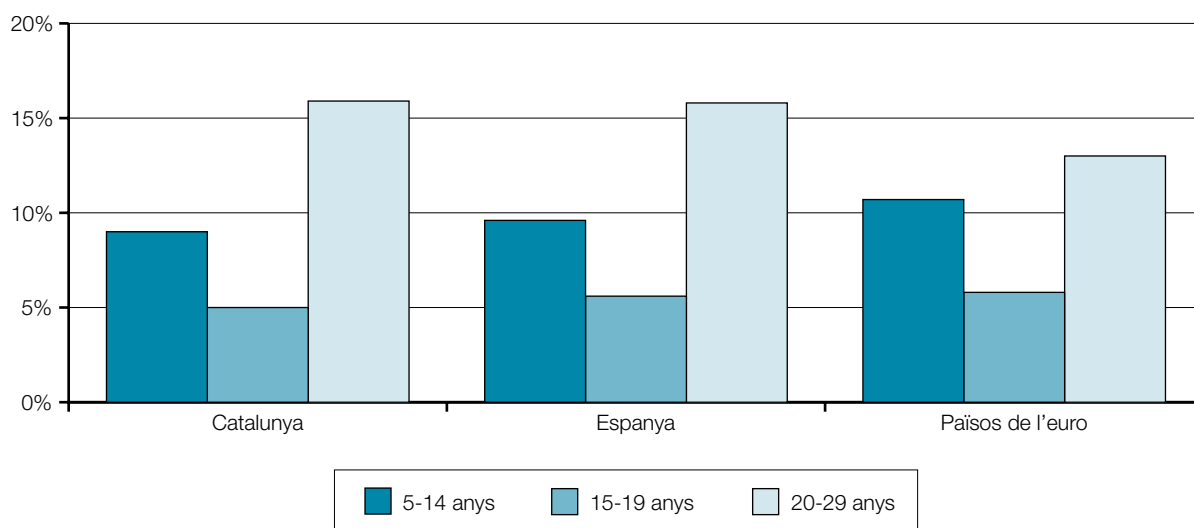
La importància que té per al futur d'un país la seva població jove és evident, atès que els recursos que cada país dedica al seu sistema educatiu està determinat pel percentatge de joves que té, ja que aquest segment de la població és el perceptor directe dels recursos que es dediquen a l'educació.

Els països que tenen un percentatge elevat de població jove han de dedicar una quantitat de recursos més important al sector educatiu per poder proporcionar-los l'educació que ells i el país necessiten.

Als països de l'euro el percentatge de població jove d'edat compresa entre els 5 anys i els 29 anys varia entre el 27% i el 38% del total de la seva població. A Catalunya, l'any 2004, el percentatge de població jove era del 30%, mentre que al conjunt d'Espanya era molt similar, amb un 31% de població jove.

Edat / País	Catalunya	Espanya	Països de l'euro
5-14 anys	9,0%	9,6%	10,7%
15-19 anys	5,0%	5,6%	5,8%
20-29 anys	15,9%	15,8%	13,0%

FONT: Institut d'Estadística de Catalunya (2004) / Eurostat (any de referència: 2004).

El baix percentatge relatiu de població jove que hi ha a Catalunya implica un percentatge més alt de població adulta. Alguns resultats d'altres indicadors en què intervé la població adulta, com per exemple, el nivell general de formació de la població adulta, de manera especial per a aquells trams d'edat més elevats, es poden explicar a partir de la informació que ens proporciona aquest indicador.

A continuació es mostra el percentatge de població jove i la població total que hi havia l'any 2004 als països de l'euro; del seu estudi en podem extreure conclusions que poden ajudar a percebre algunes diferències que hi ha entre ells.

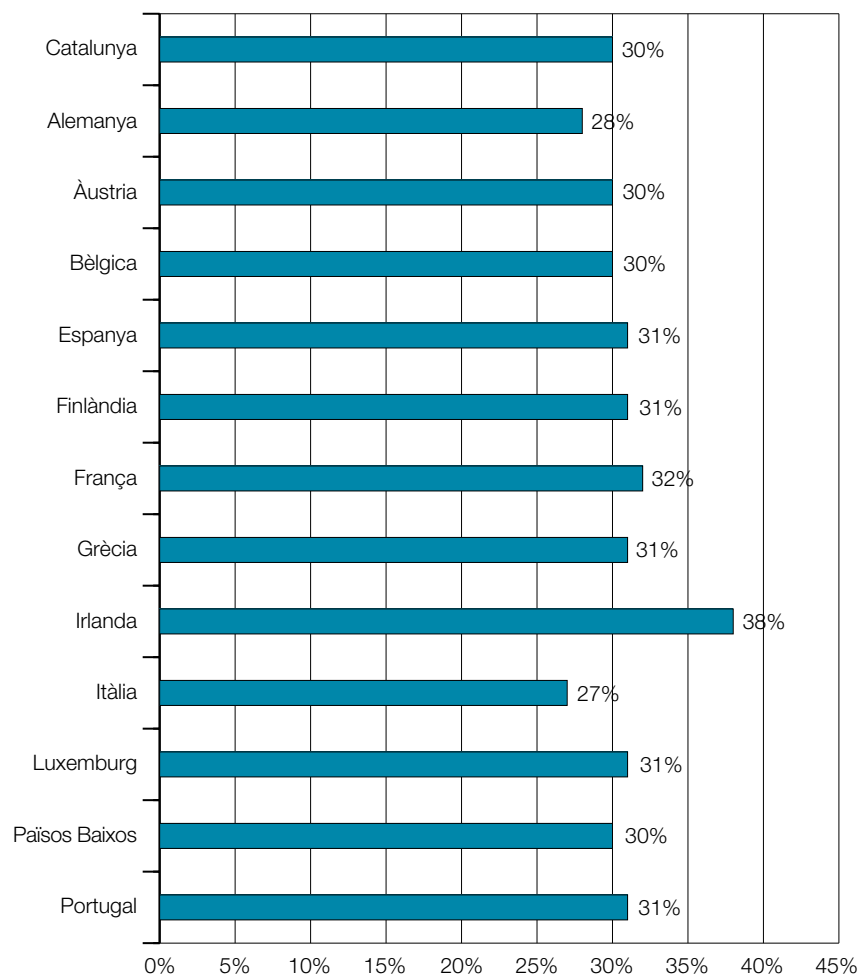
- **Població jove, d'edat compresa entre els 5 anys i els 29 anys, com a percentatge de la població total, als països de l'euro**

Distribució de la població jove als països de l'euro

País	Joves (5 a 29 anys)	Població total
Catalunya	30%	6.813.319 h
Alemanya	28%	82.531.671 h
Àustria	30%	8.140.122 h
Bèlgica	30%	10.396.421 h
Espanya	31%	42.345.342 h
Finlàndia	31%	5.219.732 h
França	32%	60.2000.000 h
Grècia	31%	11.040.650 h
Irlanda	38%	4.027.732 h
Itàlia	27%	57.888.245 h
Luxemburg	31%	451.600 h
Països Baixos	30%	16.258.032 h
Portugal	31%	10.474.685 h

FONTS: Institut d'Estadística de Catalunya / Eurostat (any de referència: 2004).

La majoria dels països es mouen en percentatges de població jove propers al 30% de la població total. Tanmateix, cal destacar que Alemanya i Itàlia són els països de l'euro que tenen un percentatge de població jove inferior a aquest 30%.

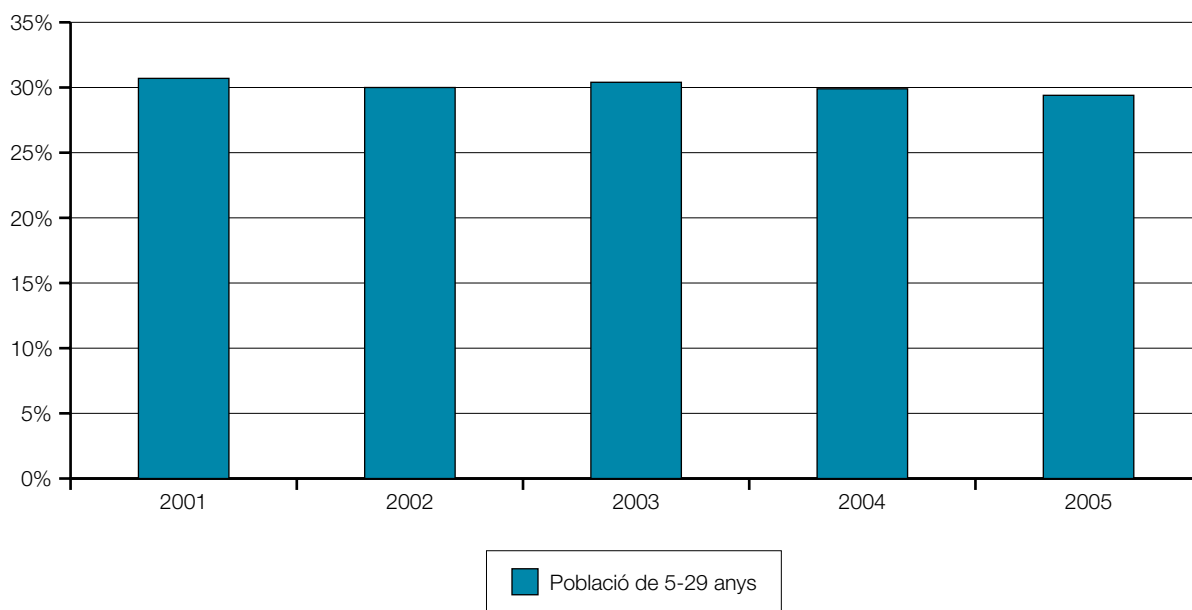
La davallada de la població jove a Espanya és evident. Cal recordar que l'any 1985 el percentatge de població del tram 5-14 anys era del 16,6% i, en canvi, per a l'any 2004 ja només era del 9,6%, que és un dels més baixos de tots els països d'Europa.

● **Evolució de l'indicador "Percentatge de la població d'edat compresa entre els 5 anys i els 29 anys en el conjunt de la població", des de l'any 2001 fins a l'any 2005 a Catalunya**

A Catalunya fa anys que tenim una davallada sistemàtica de població jove d'entre 5 i 29 anys. Aquest descens de població jove és aproximadament d'un 0,5% anual de disminució. Cal esmentar, però, que aquesta davallada hauria estat més gran si no s'hagués produït un increment de la població d'entre 0 i 14 anys com es pot observar a les darreres dades, relatives a l'any 2005, on ja es veu un petit canvi de tendència que, en part, està propiciada pel fenomen migratori que ha ocasionat un alentiment del descens de la població de joves que hi ha al nostre país.

Edat / Any	2001	2002	2003	2004	2005
Total: 5-29 anys	30,7%	30,0%	30,4%	29,9%	29,4%

FONT: Institut d'Estadística de Catalunya. Estimació de població (anys diversos).

La disminució de la població jove que ha experimentat el nostre país durant aquests darrers anys és un fet. Caldria, doncs, que les inversions que es fan en educació reportessin uns resultats de millora visible i que aquesta població més reduïda pogués aprofitar millor els recursos, els quals, d'altra banda, haurien d'augmentar per assemblar-nos cada vegada més als països del nostre entorn.

1.4. Percentatge de persones d'edats compreses entre els 20 i els 24 anys, ambdós inclosos, que han completat amb èxit, com a mínim, l'educació secundària postobligatòria

El Consell de caps d'estat europeus de Lisboa, celebrat el març de l'any 2000, va ser el començament d'un llarg camí cap a l'obtenció d'uns objectius educatius europeus comuns que, previsiblement, s'han d'assolir a finals del 2010. D'altra banda, a les conclusions del Consell Europeu de març de 2005 es va reafirmar la importància dels indicadors de l'educació com a eines importants de coneixement que permeten situar cada sistema educatiu en el context internacional.

Estar al corrent de quin és el grau de consecució a Catalunya dels cinc punts de referència (*benchmarks*) que es van establir com a fites al maig de 2003, ens possibilitarà conèixer quina és la situació del nostre sistema educatiu en el context europeu.

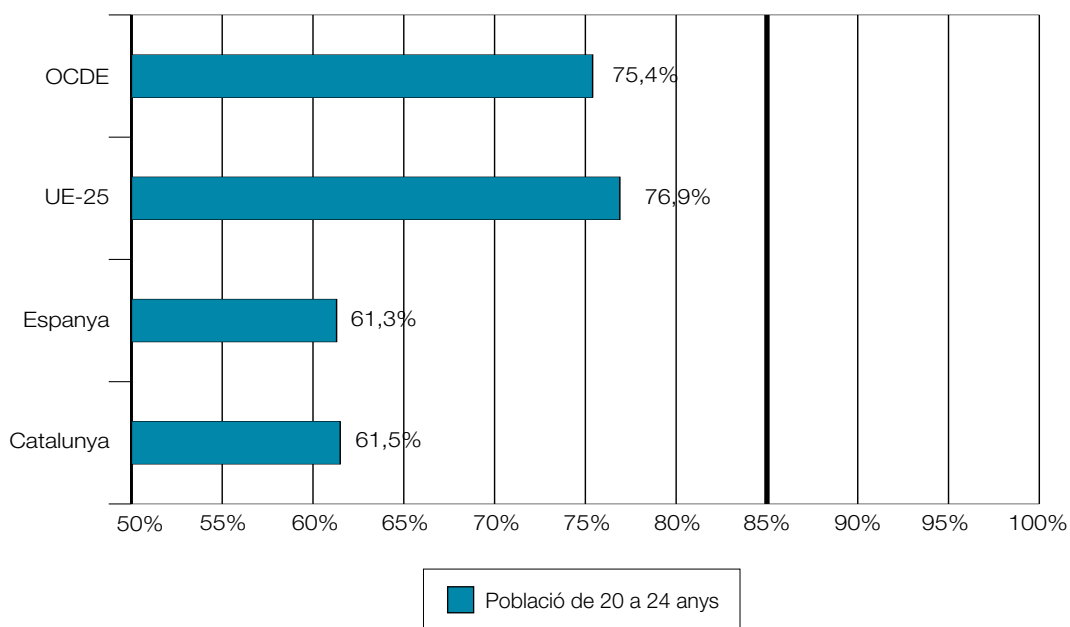
El primer punt de referència que es va marcar com a fita per al 2010 és que el 85% o més del segment de la població d'edats compreses entre els 20 anys i els 24 anys haurien de tenir com a mínim una formació superior a l'ESO. En aquests moments, a Catalunya encara estem lluny d'assolir aquest objectiu i sembla complicat que arribem a aconseguir-lo abans de l'any 2010.

País	Catalunya	Espanya	UE-25	OCDE
Percentatge de població de 20 a 24 anys	61,5%	61,3%	76,9%	75,4%

FONTS: Institut d'Estadística de Catalunya / Eurostat (any de referència: 2005).

L'indicador es calcula considerant en el numerador el nombre de persones de 20 a 24 anys que tenen com a mínim educació secundària postobligatòria i en el denominador la població total de Catalunya d'aquest tram d'edat d'entre 20 i 24 anys.

Punt de referència 2010: 85%

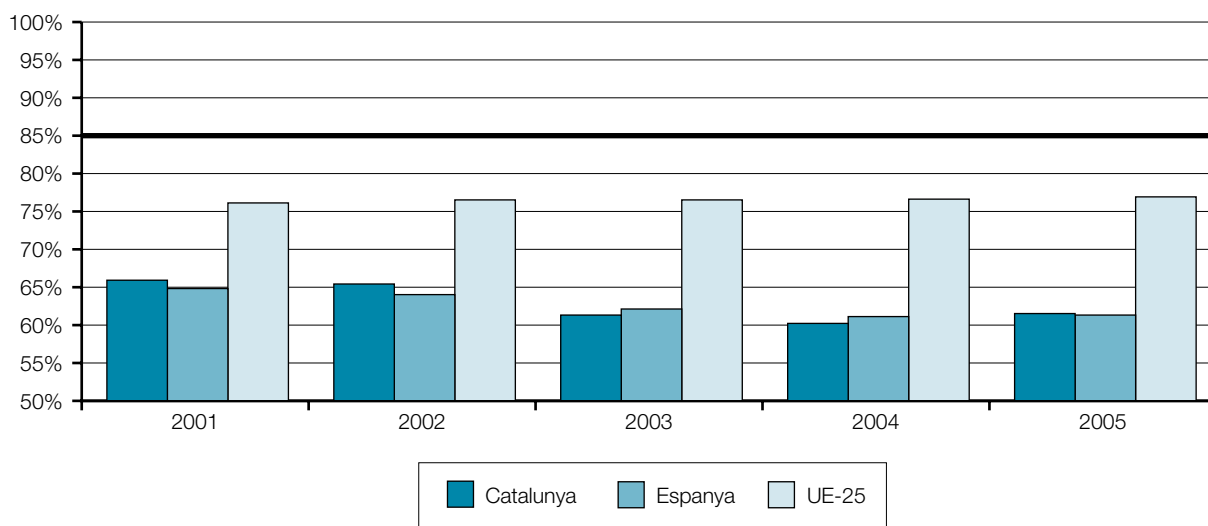

● **Evolució de l'indicador "Percentatge de persones d'edats compreses entre 20 i 24 anys que han completat amb èxit, com a mínim, l'educació secundària postobligatòria"**

País / Any	2001	2002	2003	2004	2005
Catalunya	65,9%	65,4%	61,3%	60,2%	61,5%
Espanya	64,8%	64,0%	62,1%	61,1%	61,3%
UE-25	76,1%	76,5%	76,5%	76,6%	76,9%

FONTS: Institut d'Estadística de Catalunya / Eurostat / *Regards sur l'éducation* (diversos anys).

Referència 2010: 85%

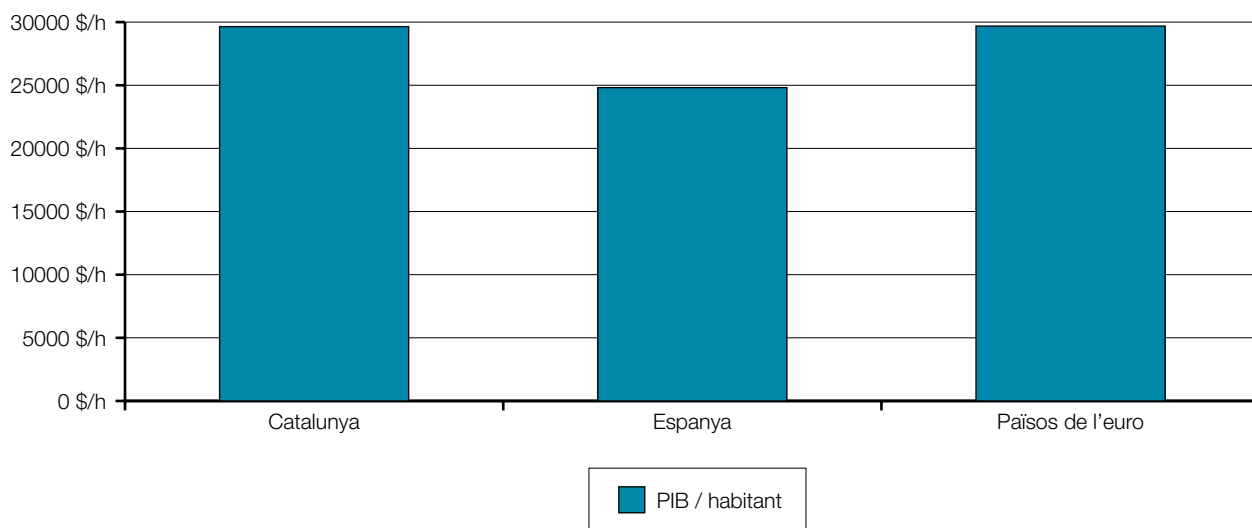
1.5. PIB¹ per habitant a preus constants, paritats de poder de compra,² convertits en dòlars

Els països de l'euro dediquen un percentatge comparable del seu PIB al finançament de la despesa educativa. Aquest percentatge varia entre el 4,4% i el 6,5% en gairebé tots aquests països. Cal, però, destacar que dos percentatges idèntics del PIB poden ser quantitats absolutes molt diferents, segons el nivell econòmic del país. Convé, doncs, conèixer el percentatge del PIB dedicat a l'educació i els valors del PIB de cada país per valorar la quantitat de recursos que es dediquen al finançament de la despesa educativa.

En el cas de Catalunya les dades són molt semblants a les dels països de la zona euro, en termes de PIB/habitant i en paritats de poder de compra.

	Catalunya	Espanya	Països euro
PIB / Habitant	29.645 \$/h	24.812 \$/h	29.685 \$/h

FONTS: Institut d'Estadística de Catalunya / OCDE Indicators, 2006 (any de referència: 2003).

A continuació veurem més detalladament els valors que tenia el PIB dels països de l'euro als preus corrents de l'any 2003.

1. **PIB:** el "producte interior brut" és la suma dels valors dels béns i serveis produïts en un espai econòmic i un període de temps determinats. "Per **habitant**" (o "per càpita"): relació d'una magnitud macroeconòmica amb el nombre d'habitants d'un determinat espai econòmic.

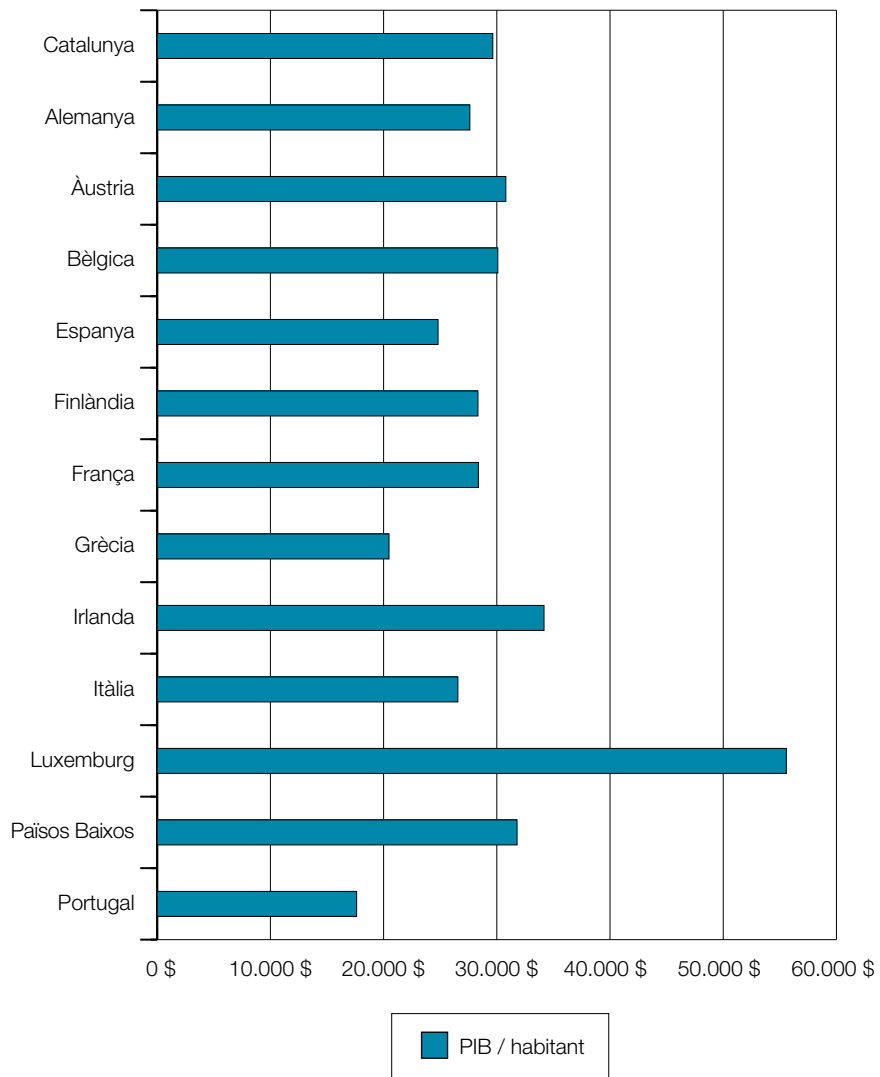
2. La "paritat del poder de compra" és una taxa de conversió monetària que permet expressar en una unitat comuna el poder adquisitiu de diferents monedes; elimina, doncs, les diferències de nivell de preus existent entre països. És a dir, una determinada quantitat PPC convertida en moneda nacional permetria adquirir els mateixos béns i serveis en tots aquests països.

● **PIB per habitant a preus constants, paritats de poder de compra convertits en dòlars, als països de l'euro**

País	PIB / Habitant
Catalunya	29.645 \$/h
Alemanya	27.619 \$/h
Àustria	30.797 \$/h
Bèlgica	30.089 \$/h
Espanya	24.812 \$/h
Finlàndia	28.334 \$/h
França	28.373 \$/h
Grècia	20.479 \$/h
Irlanda	34.171 \$/h
Itàlia	26.561 \$/h
Luxemburg	55.571 \$/h
Països Baixos	31.792 \$/h
Portugal	17.617 \$/h
Mitjana zona euro	29.685 \$/h

FONT: OCDE Indicators 2006 (període de referència: 2003).

La font internacional d'aquestes dades és l'edició dels indicadors de l'OCDE de l'any 2006 i les corresponents a Catalunya s'han calculat a partir de les dades facilitades per l'Institut d'Estadística de Catalunya.

2. INDICADORS DE RECURSOS

Una part molt important del pressupost nacional dels països més desenvolupats del món es dedica a costejar conceptes relacionats amb la despesa educativa. Els indicadors de recursos proporcionen una manera de conèixer i avaluar el nivell i la distribució d'aquesta despesa. Un dels indicadors de recursos més utilitzat per valorar-la és el que ens informa de la despesa educativa total amb relació al PIB (producte interior brut) del país. Nogensmenys, cal assenyalar que un mateix percentatge de despesa en dos països diferents pot implicar que les quantitats destinades a l'educació siguin molt desiguals.

La majoria dels països de la zona euro tenen un nivell de despesa educativa que es mou entre el 4,2% i el 6,3% del seu PIB, però hi ha països com Bèlgica, Finlàndia o França que es mouen a la franja lleugerament superior al 6%. La mitjana del percentatge del PIB que cada país va dedicar a la despesa educativa durant l'any 2003 va ser d'un 5,4%, lleugerament superior al 5,3% de l'any 2002. Espanya, amb un 4,7%, es troba entre els països que encara tenen un baix nivell de despesa educativa.

Despeses d'educació en percentatge del PIB als països de l'euro

País	% de despeses	PIB / Habitant
Alemanya	5,3	27.619 \$/h
Àustria	5,5	30.797 \$/h
Bèlgica	6,1	30.089 \$/h
Espanya	4,7	24.812 \$/h
Finlàndia	6,1	28.334 \$/h
França	6,3	28.373 \$/h
Grècia	4,2	20.479 \$/h
Irlanda	4,4	34.171 \$/h
Itàlia	5,1	26.561 \$/h
Luxemburg	–	55.571 \$/h
Països Baixos	5,0	31.792 \$/h
Portugal	5,9	17.617 \$/h
Mitjana zona euro	5,4	29.685 \$/h

FONT: OCDE Indicators 2006 (període de referència: 2003).

Tanmateix, convé recordar que aquests percentatges no estan calculats d'una manera homogènia, atès que hi ha països que inclouen les despeses en recerca, d'altres no tenen present l'escola privada, etc. S'han d'usar totes les dades amb prudència i cal considerar tota la casuística abans d'extreure'n conclusions errònies. S'ha inclòs una columna amb el PIB de cada país, en dòlars convertits a la PPC, per complementar la informació. Cal tenir present que el PIB de Luxemburg altera molt la mitjana.

2.1. Evolució de les despeses d'educació amb relació al PIB a Catalunya

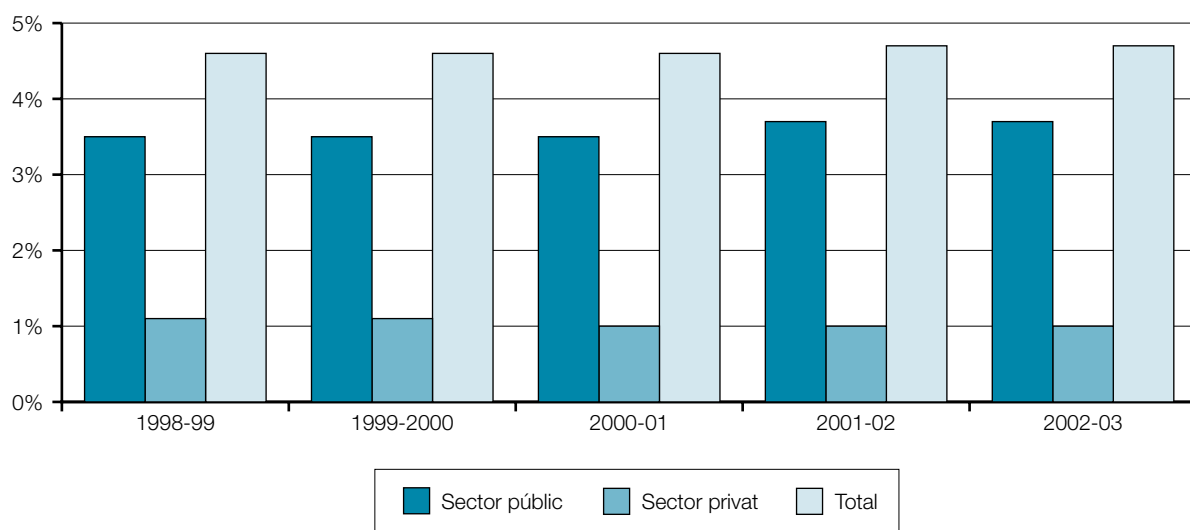
En els darrers anys la despesa educativa amb relació al PIB de Catalunya es troba al voltant del 4,7%, això fa que, amb l'augment continuat del PIB de Catalunya, les quantitats absolutes dedicades a la despesa d'educació s'hagin incrementat.

En el cas de Catalunya el càlcul de la despesa respecte del PIB pot resultar enganyosa, atès que, a l'Estat espanyol, els recursos destinats a sufragar la despesa educativa són semblants en cada comunitat autònoma, però la comparació dels recursos esmerçats amb relació al PIB fa que aquelles comunitats que tenen un PIB més alt, com és el cas de Catalunya, sembli que dediquin menys recursos per alumne que les comunitats que tenen un PIB més baix. No és estrany, en aquest sentit, que Catalunya, que té un PIB per habitant superior a la mitjana de l'Estat espanyol, tingui una despesa en educació en percentatge del PIB lleugerament per sota de la mitjana espanyola. Hi ha altres comunitats com el País Basc o Navarra que tenen el règim econòmic foral i per tant no són comparables.

A la taula següent, en el concepte de despesa educativa s'inclou la despesa de tots els nivells educatius i també la despesa universitària.

Despesa educativa / Curs	1998-99	1999-2000	2000-01	2001-02	2002-03
Sector públic	3,5%	3,5%	3,5%	3,7%	3,8%
Sector privat	1,1%	1,1%	1,0%	1,0%	0,9%
Total	4,6%	4,6%	4,5%	4,7%	4,7%

FONT: Departament d'Educació. Direcció de Serveis.

Convé esmentar que aquest percentatge de despesa educativa no es calcula d'una manera homogènia a tots els països. A Catalunya, per exemple, dins de la despesa pública destinada a educació no s'hi inclou, entre d'altres, una part important de les quotitzacions salarials ni tots els recursos destinats a la recerca.

A l'hora de considerar la despesa privada s'hi ha recollit també la despesa de les famílies que s'ha obtingut a partir dels totals que hi ha a la *Encuesta de presupuestos familiares* que publica l'Institut Nacional de Estadística.

2.2. Participació de l'educació en la despesa pública de Catalunya

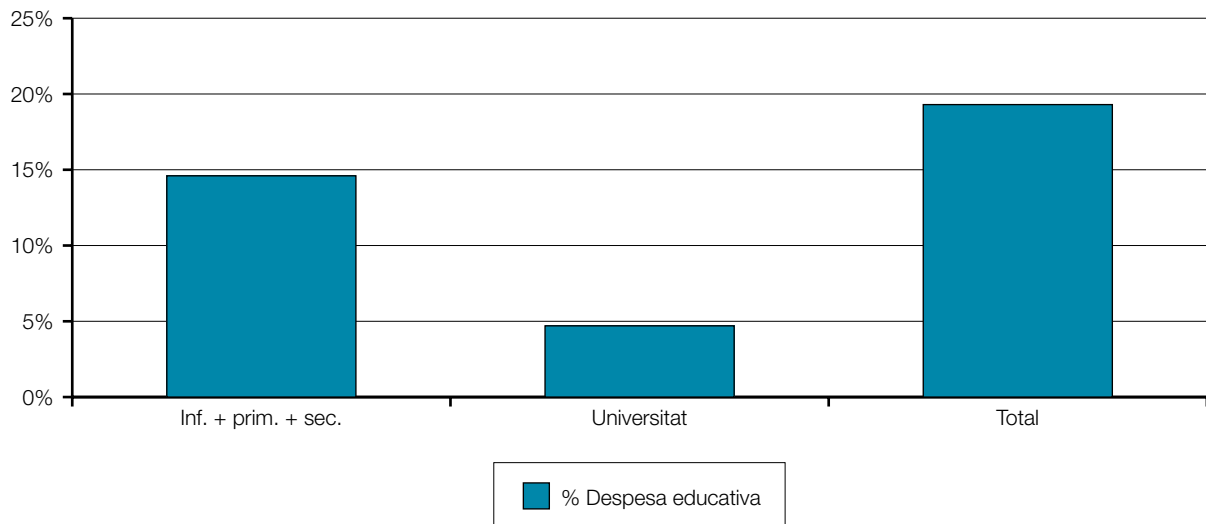
El concepte *despesa pública* inclou el finançament de l'escola pública i el destinat a l'escola privada concertada.

La distribució de la despesa pública entre els diferents nivells educatius i el percentatge de despesa que correspon a cada administració és una dada important que convé conèixer i valorar. El càlcul de la despesa pública total és el resultat de la relació percentual entre la despesa pública en educació i la despesa pública total de les administracions autonòmica i local.

La informació que ens proporciona depèn molt d'aquest denominador on hi ha considerada la despesa conjunta d'un gran nombre d'entitats entre les quals podem comptar la resta de departaments, consells comarcals, etc.

Despesa / Nivells	Inf. + prim. + sec.	Universitat	Total
% de despesa educativa	14,6%	4,7%	19,3%

FONT: Departament d'Educació. Direcció de Serveis. Curs 2002-2003.

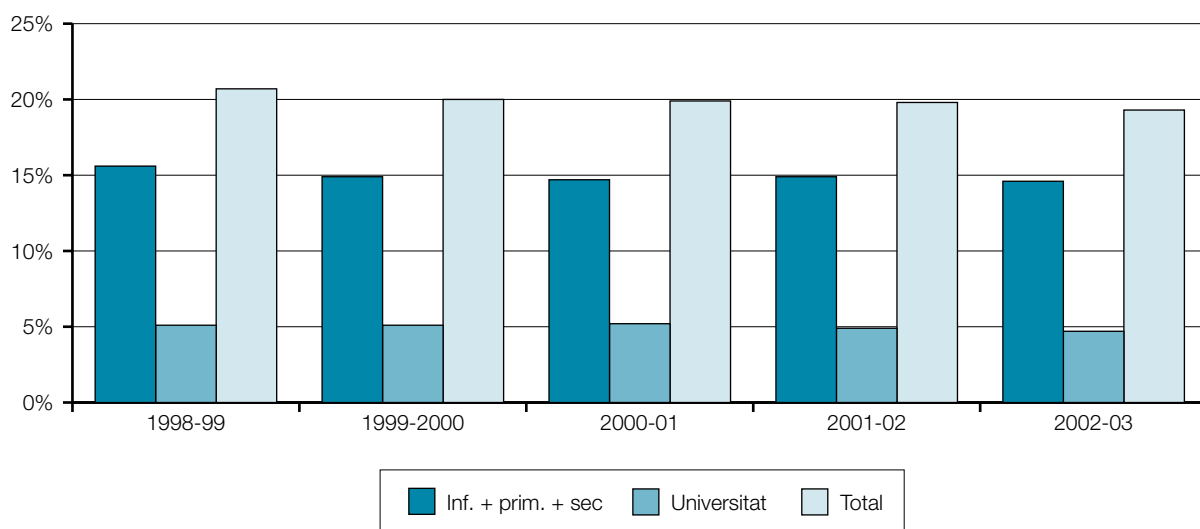
● Evolució de l'indicador “Participació de l'educació en la despesa pública del país”

Aquest indicador presenta una alta volatilitat i respon a la seva mateixa definició. Així, quan la resta d'entitats incrementen els seus pressupostos, la participació de l'educació en la despesa pública queda afectada.

Variació de la despesa educativa

Nivell educatiu / Curs	1998-99	1999-2000	2000-01	2001-02	2002-03
Inf. + prim. + sec.	15,6%	14,9%	14,7%	14,9%	14,6%
Universitat	5,1%	5,1%	5,2%	4,9%	4,7%
Total	20,7%	20,0%	19,9%	19,8%	19,3%

FONT: Departament d'Educació. Direcció de Serveis.

La despesa pública atribuïble a l'Administració central de l'Estat que incorpora conceptes quantitativament molt significatius com *classes passives*, *deute públic*, *prestacions socials*, *defensa i acció exterior*, entre d'altres, no s'ha tingut en compte, atesa la inexistència d'una metodologia fiable per poder territorialitzar-la.

2.3. Despeses d'educació per nivell de govern

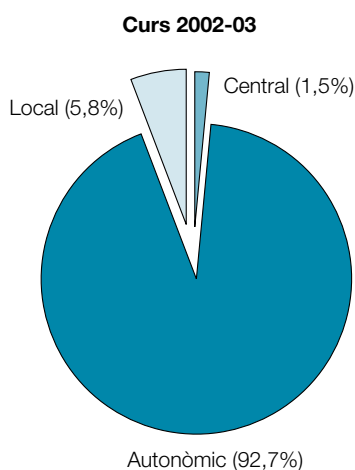
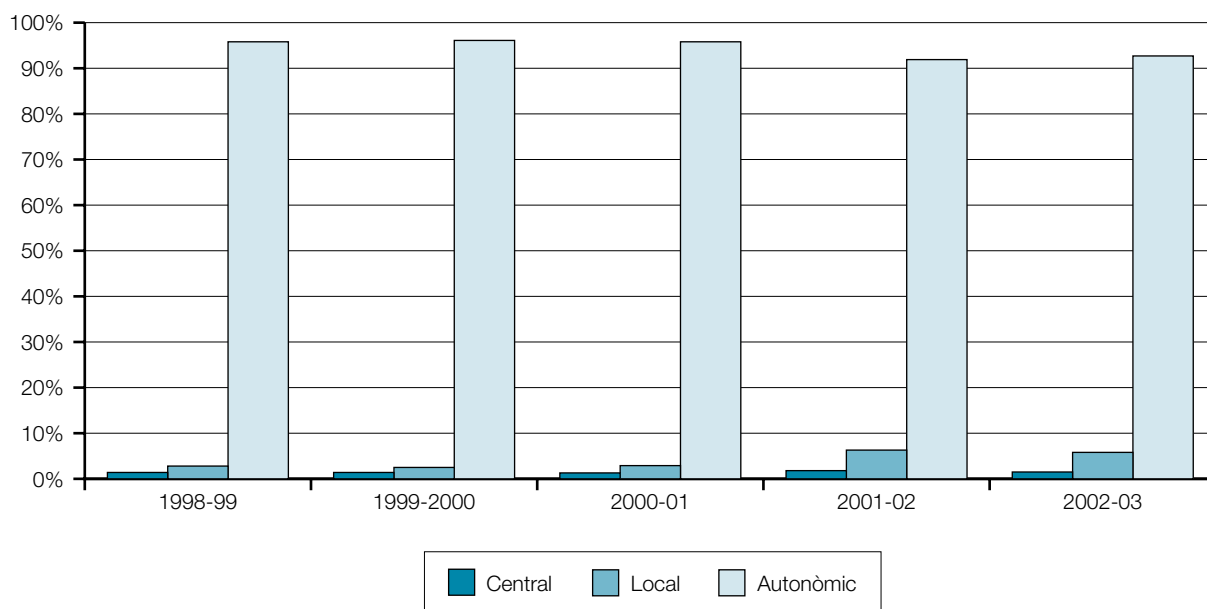
Aquest indicador mostra el percentatge de la despesa educativa finançada per les diverses administracions: la central, l'autonòmica i la local, en relació amb el total. És difícilment comparable amb altres països però és d'allò més útil perquè permet particularitzar la situació d'autonomia de Catalunya pel que fa a la despesa educativa.

2.3.1. Evolució de l'indicador "Despeses d'educació per font inicial de finançament"

S'entén per *font inicial de finançament*, la font de finançament abans de les transferències entre nivells administratius. Indica, doncs, quina administració finança el servei.

Nivell / Curs	1998-99	1999-2000	2000-01	2001-02	2002-03
Central	1,4%	1,4%	1,3%	1,8%	1,5%
Local	2,8%	2,5%	2,9%	6,3%	5,8%
Autonòmic	95,8%	96,1%	95,8%	91,9%	92,7%

FONT: Departament d'Educació. Direcció de Serveis.

S'observa que la font principal de finançament de la despesa educativa és l'Administració autonòmica, que aporta un percentatge molt important de recursos, tot i que darrerament s'ha incrementat l'aportació de l'Administració local, que ja arriba al voltant del 6% del total.

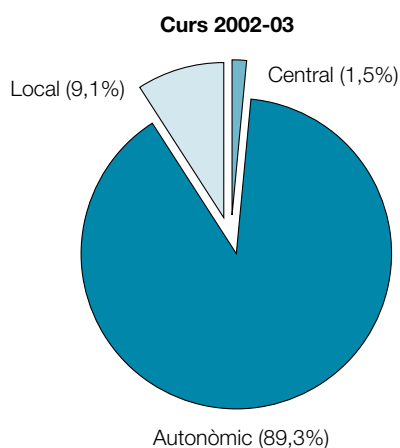
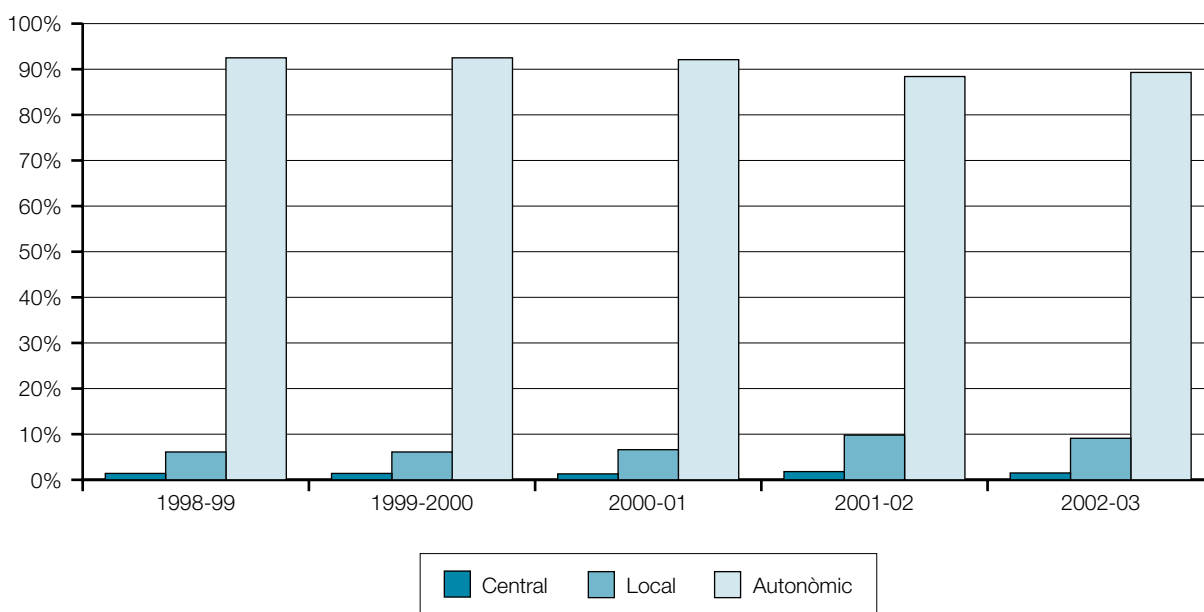
Cal tenir present que en la despesa local s'hi han comptabilitzat, entre d'altres, la part dedicada a les llars d'infants municipals, la dedicada al manteniment dels centres docents de l'ensenyament primari i la dels centres de règim especial, com les escoles de música i dansa.

2.3.2. Evolució de l'indicador "Despeses d'educació per font final de finançament"

S'entén per *font final de finançament* la font que finança la despesa després de realitzades les transferències entre nivells administratius. El total de despesa educativa que s'ha utilitzat és la dels agents finançadors. S'observa a la taula següent que l'evolució d'aquestes despeses a Catalunya manté un cert equilibri després del curs 2000-2001 en què l'Administració local va incrementar la seva participació percentual.

Nivell / Curs	1998-99	1999-2000	2000-01	2001-02	2002-03
Central	1,4%	1,4%	1,3%	1,8%	1,5%
Local	6,1%	6,1%	6,6%	9,8%	9,1%
Autonòmic	92,5%	92,5%	92,1%	88,4%	89,3%

FONT: Departament d'Educació. Direcció de Serveis.

Tal com podem observar, si comparem aquestes dades amb les corresponents de la taula de l'apartat 2.3.1, ens adonarem que els majors percentatges de participació en la despesa educativa de l'Administració local corresponen als recursos transferits des de l'Administració autonòmica. En els darrers anys hi ha hagut un increment important de la despesa local a causa de les noves responsabilitats assumides.

En la partida referent a la despesa que l'Administració central de l'Estat esmerça a Catalunya s'han comptabilitzat únicament les transferències corrents i de capital subjectivables adreçades a persones o entitats concretes.

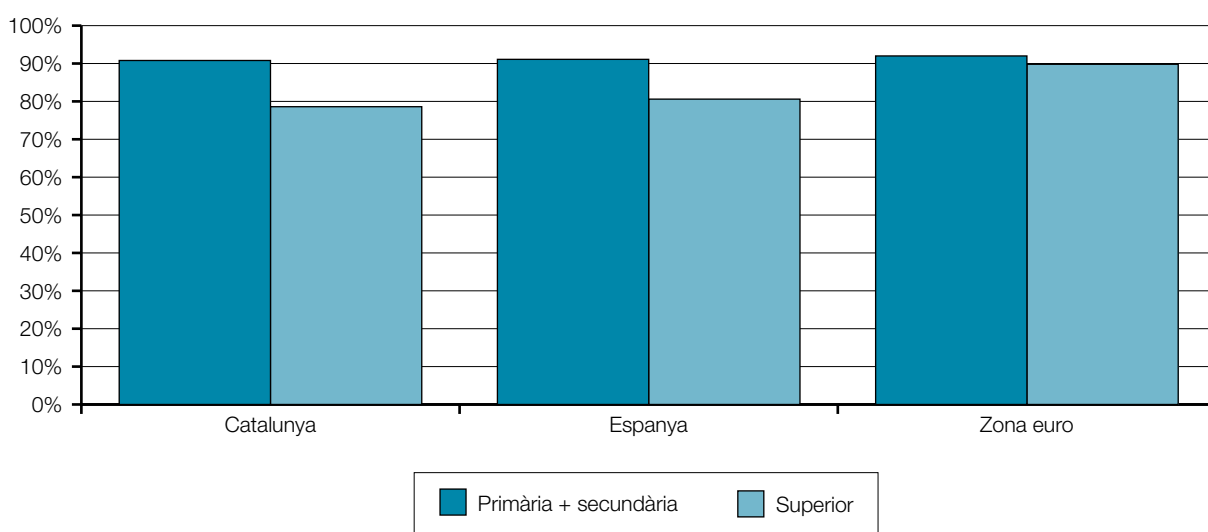
2.4. Despeses de funcionament i despeses de capital

2.4.1. Despeses de funcionament, en percentatge del total de les despeses d'educació

S'entén per *despeses de funcionament per a l'educació* els recursos totals que es consumeixen al llarg d'un curs escolar: sous, serveis, material fungible i altres conceptes que són imprescindibles per mantenir en funcionament els diferents serveis educatius.

Nivells / País	Catalunya	Espanya	Zona euro
Primària + secundària	90,8%	91,1%	92,0%
Superior	78,6%	80,6%	89,8%

FONTS: Departament d'Educació. Direcció de Serveis. Curs 2002-2003 / OCDE Indicators 2006 (any de referència: 2003).

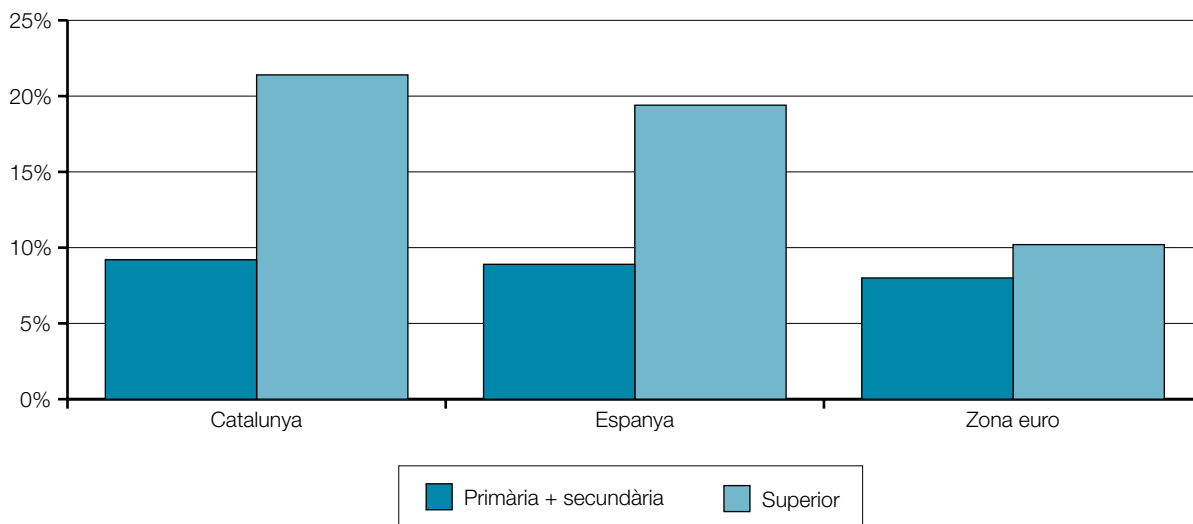

2.4.2. Despeses de capital en percentatge del total de les despeses d'educació

S'entén per despeses de capital, els recursos destinats a inversions en béns de més llarga durada: construccions, equipaments, reparacions, etc.

Nivell / País	Catalunya	Espanya	Zona euro
Primària + secundària	9,2%	8,9%	8,0%
Superior	21,4%	19,4%	10,2%

FONTS: Departament d'Educació. Direcció de Serveis. Curs 2002-2003 / OCDE Indicators 2006 (any de referència: 2003).

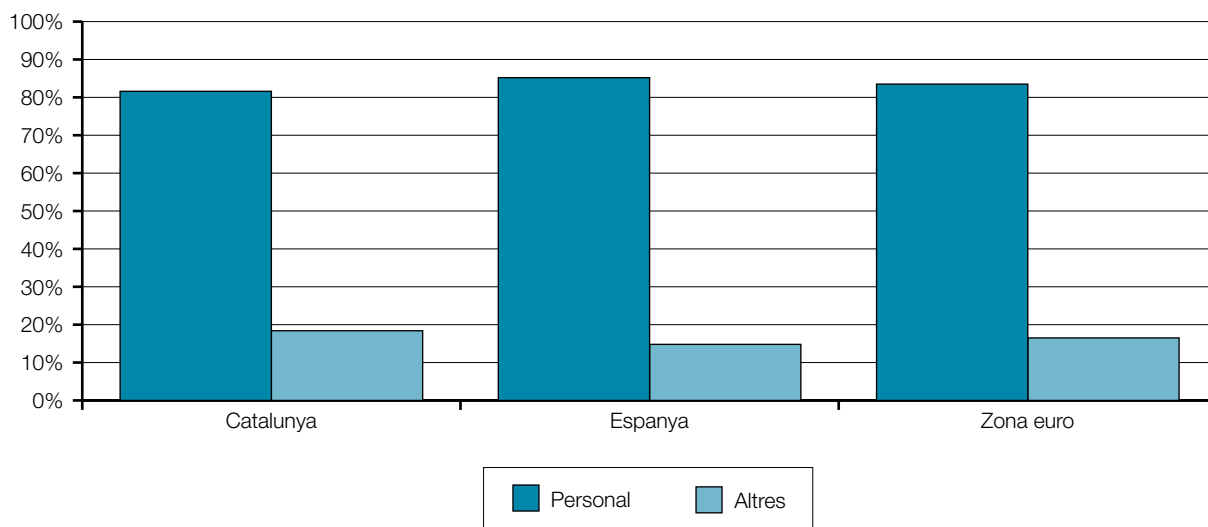
En aquest indicador, el valor de la despesa de capital per a Catalunya també inclou la despesa financera. Tanmateix, cal advertir que alguns països faciliten les xifres de la despesa total (pública i privada) i d'altres —com Espanya— només les de la pública, i que les dades de Catalunya responen únicament a la despesa del Departament d'Educació en el cas dels nivells no universitaris i al Departament de Universitats en el cas dels nivells superiors. Cal tenir present el mateix advertiment en els dos subindicadors següents.

2.4.3. Repartiment, en percentatge, de les despeses de funcionament per partides (primària i secundària, centres públics i privats concertats)

El quadre següent permet observar el percentatge de la despesa de personal i altres despeses corrents, en relació amb el total de despesa corrent, en el conjunt de centres públics i privats.

Partida / País	Catalunya	Espanya	Zona euro
Personal	81,6%	85,2%	83,5%
Altres	18,4%	14,8%	16,5%

FONTS: Departament d'Educació. Direcció de Serveis. Curs 2002-2003 / OCDE Indicators 2006 (any de referència: 2003).

En el cas de Catalunya, les despeses de manutenció i les de transport, que cada cop són més importants en els nivells d'ensenyaments obligatoris, no estan incloses dins l'apartat de les despeses de funcionament.

També cal tenir present que hi ha països que presenten disparitats a l'hora de comptabilitzar les despeses de funcionament i així n'hi ha que només comptabilitzen, a la casella de personal, el personal docent, mentre que d'altres també hi han inclòs el personal no docent.

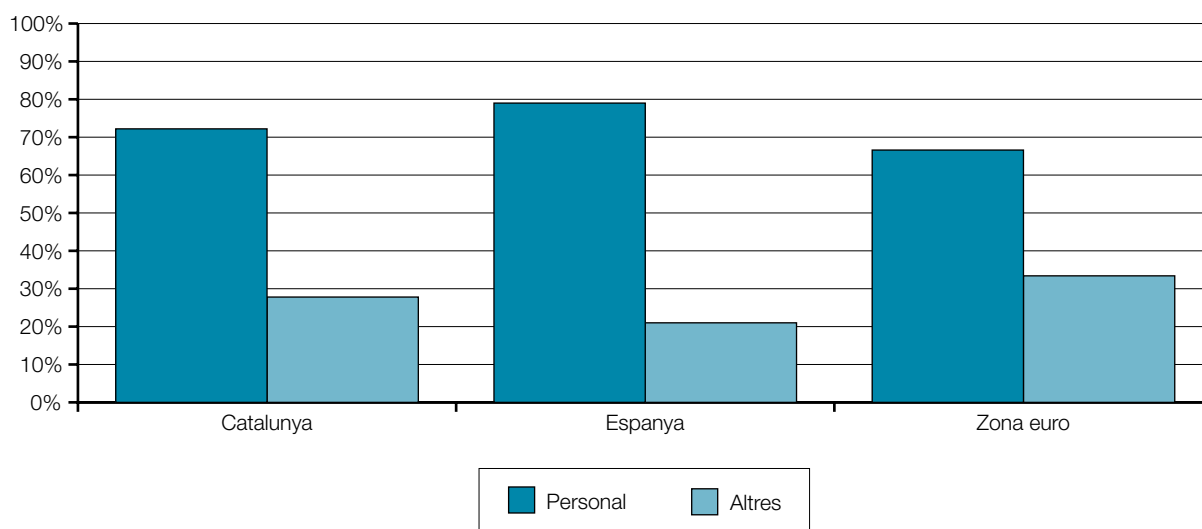
El concepte *Altres despeses*, a Catalunya inclou les compres de béns i serveis i les transferències corrents.

2.4.4. Repartiment, en percentatge, de les despeses de funcionament per partides (universitat)

La participació de la despesa de personal i altres despeses corrents en relació amb el total de despesa corrent a la universitat queda reflectit a la taula següent. A les dades del concepte *Altres* que corresponen a Catalunya, s'inclouen entre les despeses corrents les compres de béns i serveis i les transferències corrents.

Partida / País	Catalunya	Espanya	Zona euro
Personal	72,2%	79,0%	66,6%
Altres	27,8%	21,0%	33,4%

FONTS: Departament d'Educació. Direcció de Serveis. Curs 2002-2003 / OCDE Indicators 2006 (any de referència: 2003).

El percentatge de les despeses de funcionament corresponents al personal d'aquest nivell presenta diferències respecte del personal dels nivells anteriors i a això hi poden contribuir els fets següents:

- Només s'hi ha inclòs la despesa estricta del Departament d'Universitats i no la d'entitats privades.
- El percentatge de despeses de funcionament és més baix a l'ensenyament superior que als altres nivells educatius.
- Les despeses de recerca hi ha països que les inclouen i d'altres que no, la qual cosa fa molt difícil establir comparacions.

2.5. Despeses per alumne i curs escolar per nivell d'ensenyament

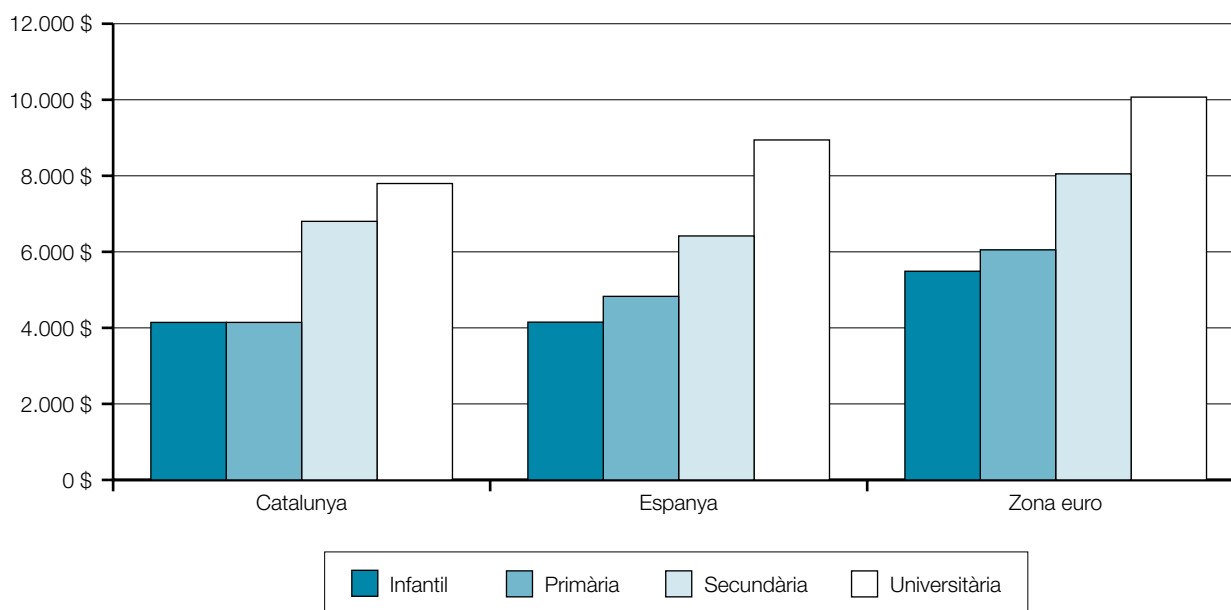
2.5.1. Despeses per alumne i curs escolar per nivell d'ensenyament expressades en dòlars EUA convertits en PPC (centres públics i privats conjuntament)

Les despeses per alumne s'han obtingut dividint les despeses totals de cada nivell pel nombre d'alumnes a temps complet que hi ha en aquest nivell.

La "paritat del poder de compra" (PPC) és una taxa de conversió monetària que permet expressar en una unitat comuna el poder adquisitiu de diferents monedes. D'aquesta manera s'eliminen, doncs, les diferències de nivell de preus entre països i es poden fer comparacions entre diversos països. És a dir, una determinada quantitat PPC convertida en moneda nacional permetria adquirir els mateixos béns i serveis en tots aquests països.

Nivell / País	Catalunya	Espanya	Zona euro
Infantil	4.144 \$	4.151 \$	5.438 \$
Primària	4.144 \$	4.829 \$	5.933 \$
Secundària	6.802 \$	6.418 \$	7.978 \$
Universitària	7.797 \$	8.943 \$	10.209 \$

FONTS: Departament d'Educació. Direcció de Serveis. Curs 2002-2003 / OCDE Indicators 2006 (any de referència: 2003).

Cal advertir que la despesa per alumne i curs d'infantil i primària a Catalunya es calcula conjuntament i va ser de 4.144 dòlars EUA convertits en PPC; per tant, no està desagregada i s'ha repetit el mateix valor per a infantil que per a primària.

En el càlcul de les mitjanes corresponents a la columna de dades dels països de l'euro també s'hi han inclòs les dades d'Espanya, però no hi són incloses les dades de Luxemburg, atès que no consten a la taula corresponent de la publicació de l'OCDE.

Convé esmentar que hi ha poca uniformitat en la metodologia emprada per cadascun dels països que proporcionen aquestes dades a l'OCDE a l'hora de calcular-les. Així, per exemple, alguns països inclouen dins del càlcul esmentat totes les despeses d'investigació en institucions d'ensenyament superior i d'altres no. Per això cal molta prudència a l'hora de fer valoracions amb aquestes dades.

● **Despeses per alumne i curs escolar per nivell d'ensenyament (centres públics i privats), expressades en dòlars EUA convertits en PPC, als països de l'euro**

País / Nivell	Infantil	Primària	Secundària	Superior
Catalunya	4.144 \$	4.144 \$	6.802 \$	7.797 \$
Alemanya	4.865 \$	4.624 \$	7.173 \$	11.594 \$
Àustria	6.205 \$	7.139 \$	8.943 \$	12.344 \$
Bèlgica	4.663 \$	6.180 \$	7.708 \$	11.824 \$
Espanya	4.151 \$	4.829 \$	6.418 \$	8.943 \$
Finlàndia	4.069 \$	5.321 \$	7.402 \$	12.047 \$
França	4.744 \$	4.939 \$	8.653 \$	10.704 \$
Grècia	4.218 \$	4.218 \$	4.954 \$	6.090 \$
Irlanda	4.760 \$	4.760 \$	6.374 \$	9.341 \$
Itàlia*	6.116 \$	7.366 \$	7.938 \$	8.764 \$
Luxemburg**	11.481 \$	11.481 \$	17.078 \$	–
Països Baixos	5.497 \$	5.836 \$	6.996 \$	13.444 \$
Portugal*	4.489 \$	4.503 \$	6.094 \$	7.200 \$
Mitjana zona euro	5.438 \$	5.933 \$	7.978 \$	10.209 \$

FONTS: Departament d'Educació. Direcció de Serveis. Curs 2002-2003 / OCDE Indicators 2006 (any de referència: 2003).

*Segons la publicació d'indicadors de l'OCDE les dades d'Itàlia i Portugal són només les referides a centres públics.

**Les dades de l'ensenyament superior de Luxemburg no han estat facilitades a l'OCDE.

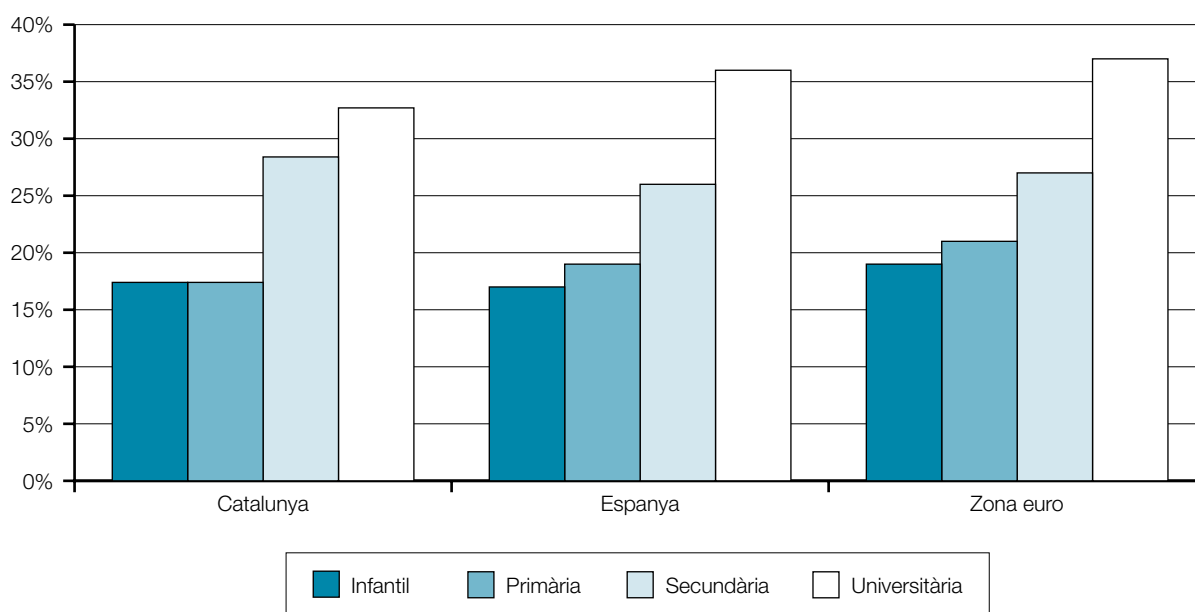

2.5.2. Despeses per alumne i curs escolar per nivell d'ensenyament, expressades amb relació al PIB per habitant, en centres públics i privats

En aquest indicador es recull l'esforç inversor que cada país fa en educació considerant el seu nivell de riquesa. Cada percentatge és el resultat de comparar la despesa per alumne i curs per nivell d'ensenyament, respecte del PIB de cada país.

Nivell / País	Catalunya	Espanya	Zona euro
Infantil	17,4%	17%	19%
Primària	17,4%	19%	20%
Secundària	28,4%	26%	27%
Universitària	32,7%	36%	37%

FONTS: Departament d'Educació. Direcció de Serveis. Curs 2002-2003 / OCDE Indicators 2006 (any de referència: 2003).

El total de despesa educativa que s'ha utilitzat és el que s'obté de sumar totes les despeses en els centres docents, finançades tant pel sector públic (Administració central, autonòmica i local) com pel sector privat (famílies). La despesa de les famílies s'ha obtingut a partir dels totals que ofereix la *Encuesta de Presupuestos Familiares*.

No s'hi inclouen les subvencions que el sector públic atorga a les famílies i també les despeses que aquestes fan sense canalitzar-les en els centres docents.

La despesa dels centres privats no concertats està inclosa, ja que les dades estadístiques existents no permeten desagregar-la.

● **Despeses per alumne i curs escolar per nivell d'ensenyament, expressades amb relació al PIB per habitant, en centres públics i privats als països de l'euro**

País / Nivell	Infantil	Primària	Secundària	Superior
Catalunya	17,4%	17,4%	28,4%	32,7%
Alemanya	18%	17%	26%	42%
Àustria	20%	23%	29%	40%
Bèlgica	15%	21%	26%	39%
Espanya	17%	19%	26%	36%
Finlàndia	14%	19%	26%	43%
França	17%	17%	30%	38%
Grècia	21%	21%	24%	30%
Irlanda	14%	14%	19%	27%
Itàlia*	23%	28%	30%	33%
Luxemburg**	21%	21%	31%	–
Països Baixos	17%	18%	22%	42%
Portugal*	25%	26%	35%	41%
Mitjana zona euro	19%	20%	27%	37%

FONT: Departament d'Educació. Direcció de Serveis. Curs 2002-2003 / OCDE Indicators 2006 (any de referència: 2003).

*Les corresponents a Itàlia i Portugal són dades referides només a centres públics.

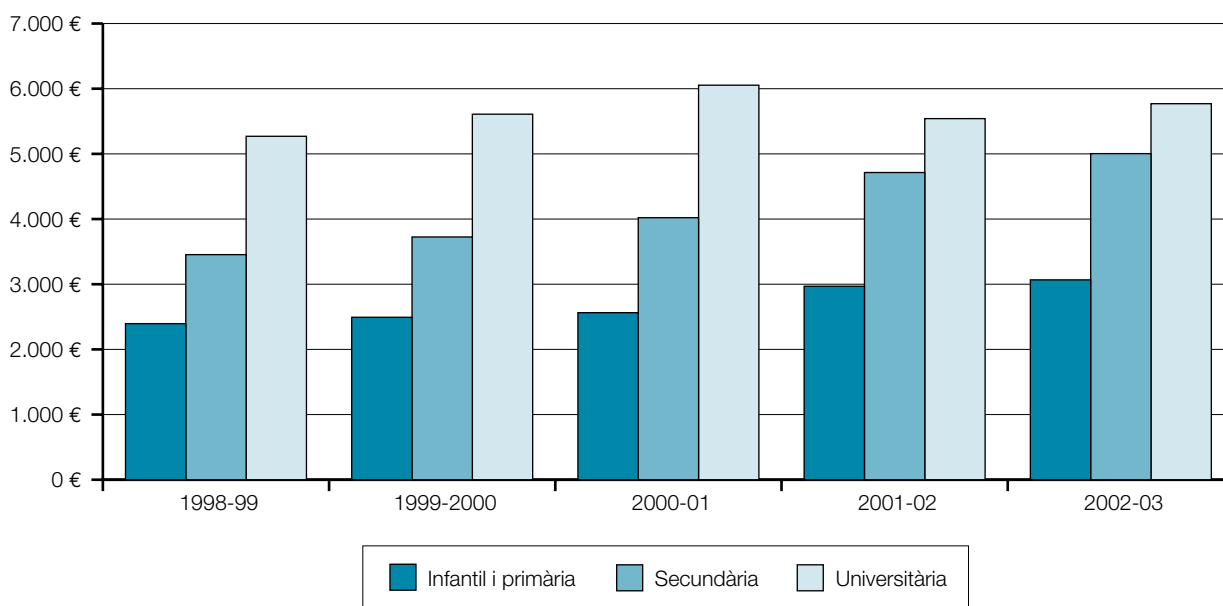
**Les dades corresponents a l'ensenyament superior de Luxemburg no han estat facilitades a l'OCDE.

2.5.3. Evolució de les “Despeses per alumne i curs escolar per nivell d’ensenyament, expressades en euros, en centres públics i privats a Catalunya”

El càlcul d’aquestes despeses es fa considerant la despesa total dedicada a cada nivell educatiu i la quantitat total d’alumnat matriculat en els centres públics i privats de Catalunya a cadascun d’aquests nivells educatius.

Nivell / Curs	1998-99	1999-2000	2000-01	2001-02	2002-03
Infantil-primària	2.395 €	2.493 €	2.563 €	2.969 €	3.067 €
Secundària	3.454 €	3.725 €	4.021 €	4.714 €	5.004€
Universitària	5.270 €	5.609 €	6.054 €	5.541 €	5.770 €

FONT: Departament d’Educació. Direcció de Serveis.

L’evolució de la despesa entre el curs 1998-1999 i el curs 2002-2003 ens permet observar la variació que s’ha produït per alumne i nivell d’ensenyament.

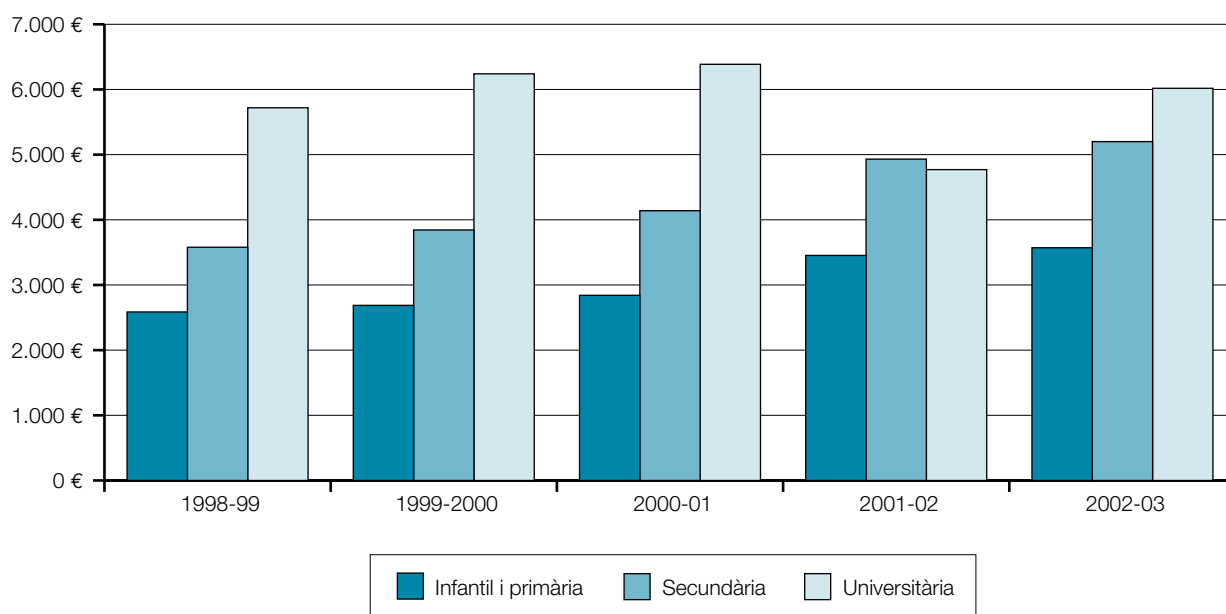
El total de despesa educativa que s’ha utilitzat és la que inclou la despesa corrent i la de capital i és la que realitzen els agents proveïdors, que són els centres educatius. La despesa directa en material educatiu no està comptabilitzada.

2.5.4. Evolució de les “Despeses per alumne i curs escolar per nivell d’ensenyament, expressades en euros, en centres públics a Catalunya”

Com ja s’ha indicat abans, el càlcul d’aquestes despeses es fa considerant la despesa total esmerçada a cada nivell educatiu i el total d’alumnat matriculat, en aquest cas en centres públics de Catalunya, a cadascun d’aquests nivells.

Nivell / Curs	1998-99	1999-2000	2000-01	2001-02	2002-03
Infantil-primària	2.586 €	2.687 €	2.841 €	3.453 €	3.571 €
Secundària	3.579 €	3.844 €	4.140 €	4.931 €	5.200 €
Universitària	5.719 €	6.240 €	6.386 €	4.770 €	6.018 €

FONT: Estadística de la Despesa Pública en educació. Anys diversos. Departament d’Educació. Direcció de Serveis.

Convé assenyalar que la despesa unitària considerada de manera conjunta per a l’alumnat dels centres públics i privats concertats sembla que, especialment en els nivells obligatoris, és quasi sempre inferior a la despesa relativa a l’alumnat dels centres públics, la qual cosa pot induir a error. En efecte, alguns conceptes de despesa dels centres privats concertats no estan inclosos en aquests de despesa educativa total, que només tenen en compte totes les activitats obligatòries de l’alumnat.

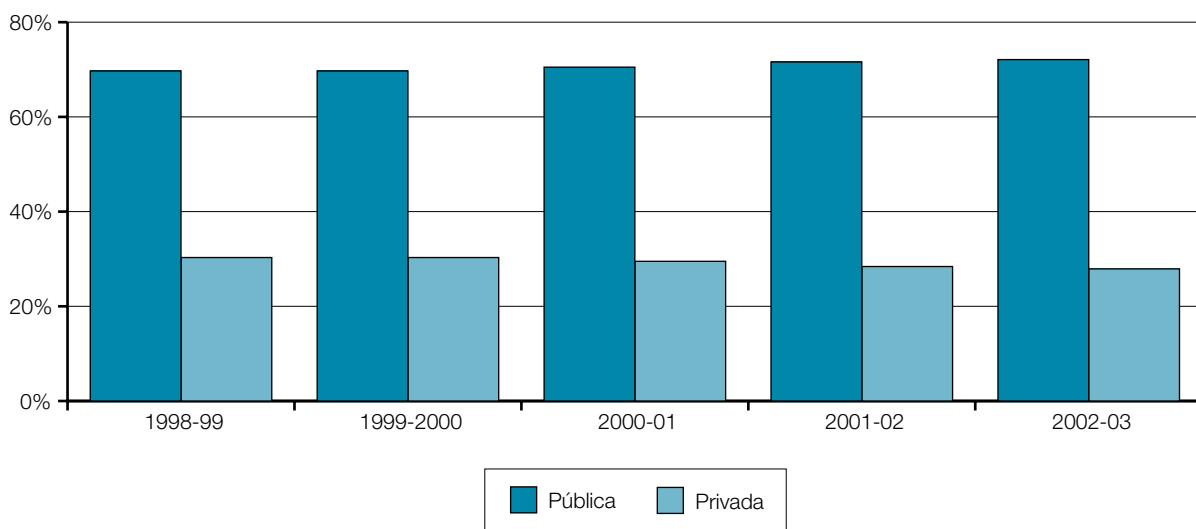
2.6. Evolució de la despesa educativa total a Catalunya

Aquest indicador ens mostra el percentatge relatiu de les despeses educatives dedicades en els centres públics i en els centres privats, en relació amb el total. També s'estudia aquesta despesa desagregada per nivells educatius.

2.6.1. D'acord amb la titularitat del centre

Despesa / Curs	1998-99	1999-2000	2000-01	2001-02	2002-03
Pública	69,7%	69,7%	70,5%	71,6%	72,1%
Privada	30,3%	30,3%	29,5%	28,4%	27,9%

FONT: Estadística de la Despesa Pública en educació. Departament d'Educació. Direcció de Serveis.

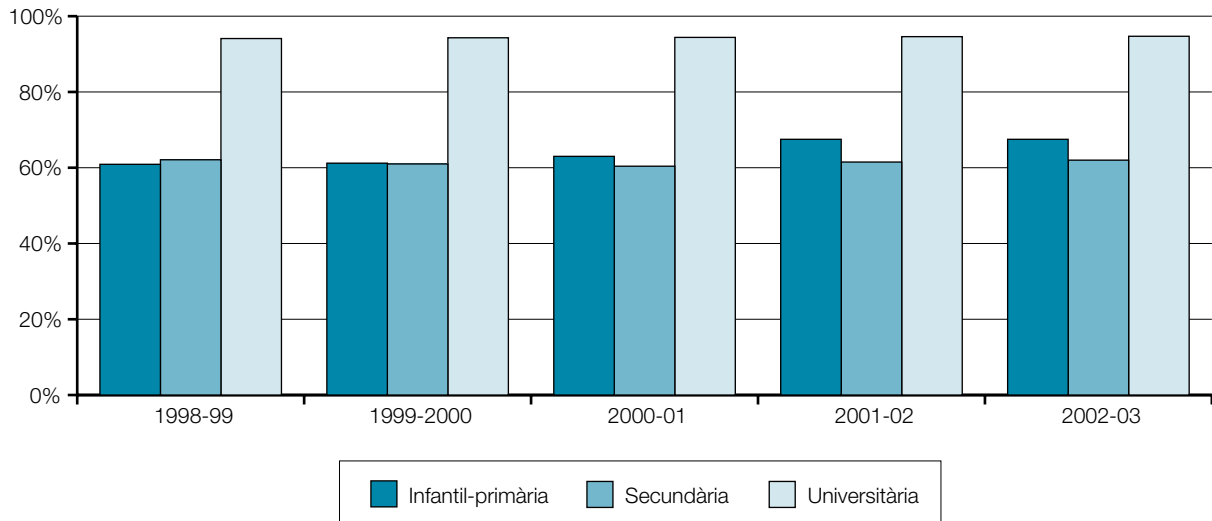

2.6.2. Per nivells educatius i titularitat

Centres de titularitat pública

Nivell / Curs	1998-99	1999-2000	2000-01	2001-02	2002-03
Infantil-primària	60,9%	61,2%	63,0%	66,5%	67,5%
Secundària	62,1%	61,0%	60,4%	61,5%	62,0%
Universitària	94,1%	94,3%	94,4%	94,6%	94,7%

FONT: Estadística de la Despesa Pública en educació. Departament d'Educació. Direcció de Serveis.

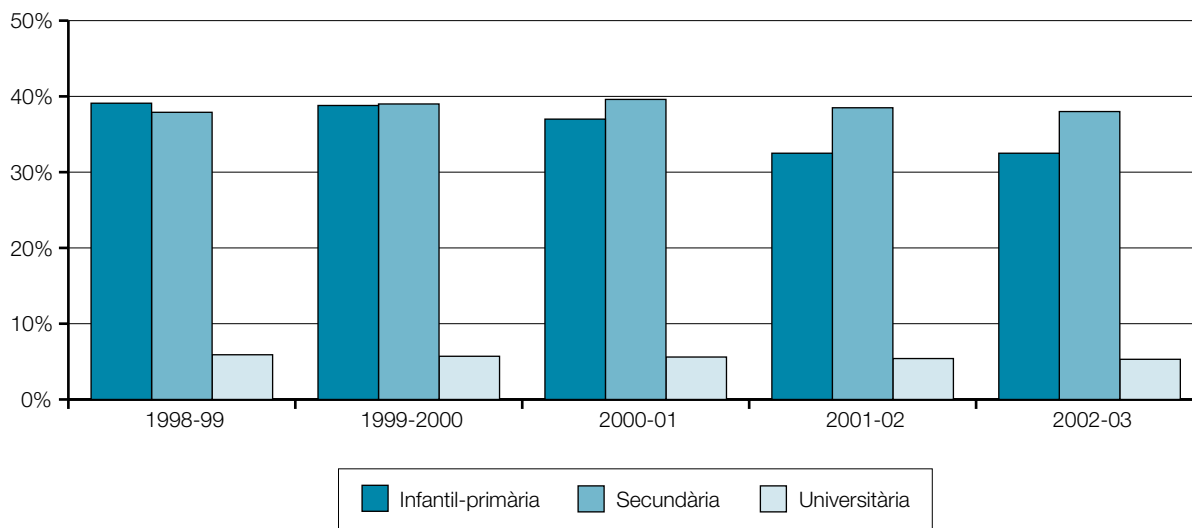

Cal destacar que quan parlem de *despesa privada* no es comptabilitzen els concerts educatius dels centres concertats, la despesa dels quals està inclosa dins de la despesa pública.

Centres de titularitat privada

Nivell / Curs	1998-99	1999-2000	2000-01	2001-02	2002-03
Infantil-primària	39,1%	38,8%	37,0%	33,5%	32,5%
Secundària	37,9%	39,0%	39,6%	38,5%	38,0%
Universitària	5,9%	5,7%	5,6%	5,4%	5,3%

FONT: Estadística de la Despesa Pública en educació. Departament d'Educació. Direcció de Serveis.

L'obligació de concertar el tram d'edat de 14-16 anys corresponent al segon cicle de l'ESO va ampliar les etapes de concertació i ha comportat un augment de la despesa relativa dels centres privats a l'educació secundària concertada i una disminució a l'educació primària. També la incorporació de més centres privats al concert educatiu ha incrementat el pes de la titularitat privada respecte del total.

2.7. Retribucions del professorat

2.7.1. Retribucions del professorat d'ensenyament primari

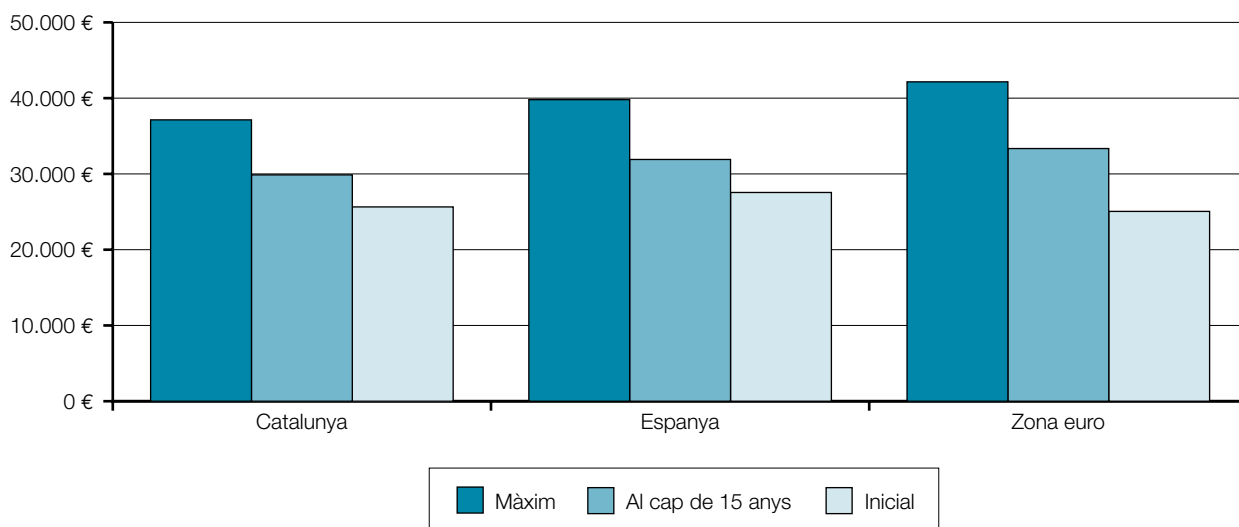
Una de les condicions bàsiques per disposar de professorat de qualitat és aconseguir que la seva retribució professional sigui l'adequada i procurar que tinguin unes bones condicions laborals que faciliti el seu treball. Aquestes condicions són un factor polític clau que cal tenir present a l'hora de planificar el sistema educatiu d'un país.

A la taula següent hi trobarem les remuneracions brutes anuals del professorat de primària. Cal tenir present que les retribucions són variables segons els anys de docència de cada professional. D'acord amb les pautes marcades per l'OCDE es faciliten les dades corresponents als sous màxims que, en teoria, pot aconseguir un professor/a després de tota la seva vida professional, el sou que pot aconseguir després de 15 anys de carrera docent i el sou inicial que es percep al començament de la seva professió.

Les retribucions estan expressades en euros convertits a la PPC¹, atès que així es troben a la publicació de l'OCDE de 2006 que ens serveix de referència.

Sou / País	Catalunya	Espanya	Zona euro
Màxim	37.136 €	39.803 €	42.156 €
Al cap de 15 anys	29.872 €	31.908 €	33.350 €
Inicial	25.645 €	27.552 €	25.053 €

FONTS: Departament d'Educació / OCDE Indicators 2006 (any de referència: 2004).

Observació: Les anteriors publicacions del sistema d'indicators presentaven les unitats monetàries en dòlars convertits segons PPC i ara estan en euros, la taxa de canvi considerada per la publicació europea ha estat 1 US \$ = 0,878 €

1. **PPC:** La "paritat del poder de compra" és una taxa de conversió monetària que permet expressar en una unitat comuna el poder adquisitiu de diferents monedes; elimina, doncs, les diferències de nivell de preus existent entre països. És a dir, una determinada quantitat PPC convertida en moneda nacional permetria adquirir els mateixos béns i serveis en tots aquests països.

● Retribucions del professorat d'ensenyament primari als països de l'euro

Cal recordar que les retribucions següents estan calculades en euros una vegada se'ls aplica la conversió per la taxa de la PPC.

País / Retribució	Inicial	Al cap de 15 anys	Màxim
Catalunya	25.645 €	29.872 €	37.136 €
Alemanya	33.116 €	41.209 €	42.968 €
Àustria	22.342 €	29.539 €	44.586 €
Bèlgica (comunitat flamenca)	24.732 €	34.286 €	41.511 €
Bèlgica (comunitat francòfona)	23.122 €	32.173 €	39.071 €
Espanya	27.552 €	31.908 €	39.803 €
Finlàndia	24.516 €	28.571 €	28.571 €
França	20.292 €	27.297 €	40.276 €
Grècia	20.809 €	25.151 €	30.326 €
Irlanda	23.420 €	38.794 €	43.962 €
Itàlia	20.855 €	25.226 €	30.687 €
Luxemburg	40.657 €	55.990 €	82.865 €
Països Baixos	27.424 €	35.636 €	39.809 €
Portugal	16.848 €	27.776 €	43.588 €
Mitjana zona euro	25.053 €	33.350 €	42.156 €

FONTS: Departament d'Educació / *Regards sur l'éducation de l'OCDE 2006* (any de referència: 2004).

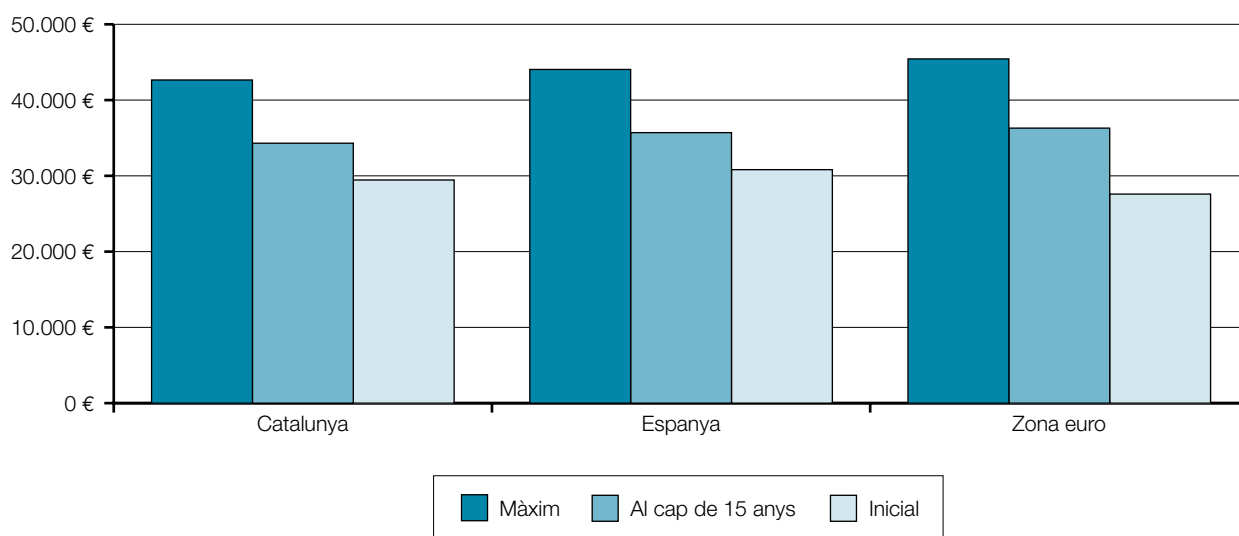
S'observa que a Catalunya el sou màxim d'un professor de primària respecte al sou inicial representa només un 44,8% d'increment, però per a la mitjana de la zona euro aquesta variació des del sou inicial fins al màxim representa un increment del 68,26%.

2.7.2. Retribucions del professorat d'ensenyament secundari obligatori

Les retribucions brutes anuals del professorat de secundària són també variables i seguint les pautes marcades per l'OCDE facilitem els valors dels sous màxims després de tota la vida professional, els sous que es poden guanyar després de 15 anys de carrera i els sous inicials. Les retribucions estan expressades en euros reconvertits en funció del PIB de cada país i la PPC¹ atès que així es troben a la publicació de l'OCDE de 2006 que ens serveix de referència.

Sou / País	Catalunya	Espanya	Zona euro
Màxim	42.650 €	44.042 €	45.433 €
Al cap de 15 anys	34.308 €	35.702 €	36.298 €
Inicial	29.452 €	30.816 €	27.592 €

FONTS: Departament d'Educació / *Regards sur l'éducation de l'OCDE 2006* (any de referència: 2004).

Com podem comprovar, les retribucions que percep un professor a Catalunya són molt semblants a les de la mitjana de l'Estat espanyol.

S'observa que a Catalunya el sou màxim respecte al sou inicial representa només un 44,8% d'increment, però per a la zona euro aquesta variació des del sou inicial fins al màxim representa un increment del 64,66%.

● Retribucions del professorat d'ensenyament secundari obligatori als països de l'euro

Cal recordar que les retribucions següents estan calculades en euros una vegada se'ls aplica la conversió per la taxa de la PPC.

País / Retribució	Inicial	Al cap de 15 anys	Màxim
Catalunya	29.452 €	34.308 €	42.650 €
Alemanya	34.358 €	42.290 €	44.149 €
Àustria	23.222 €	31.608 €	46.685 €
Bèlgica (comunitat flamenca)	24.732 €	34.648 €	42.248 €
Bèlgica (comunitat francòfona)	23.308 €	32.900 €	40.303 €
Espanya	30.816 €	35.702 €	44.042 €
Finlàndia	28.453 €	33.643 €	33.643 €
França	22.451 €	29.455 €	42.540 €
Grècia	20.809 €	25.151 €	30.326 €
Irlanda	24.221 €	38.794 €	43.962 €
Itàlia	22.473 €	27.474 €	33.688 €
Luxemburg	58.574 €	73.217 €	101.760 €
Països Baixos	28.430 €	39.220 €	43.689 €
Portugal	16.848 €	27.776 €	43.588 €
Mitjana zona euro	27.592 €	36.298 €	45.433 €

FONTS: Departament d'Educació / *Regards sur l'éducation de l'OCDE 2006* (any de referència: 2004).

2.8. Ràtio alumnes/professor, per nivell d'ensenyament

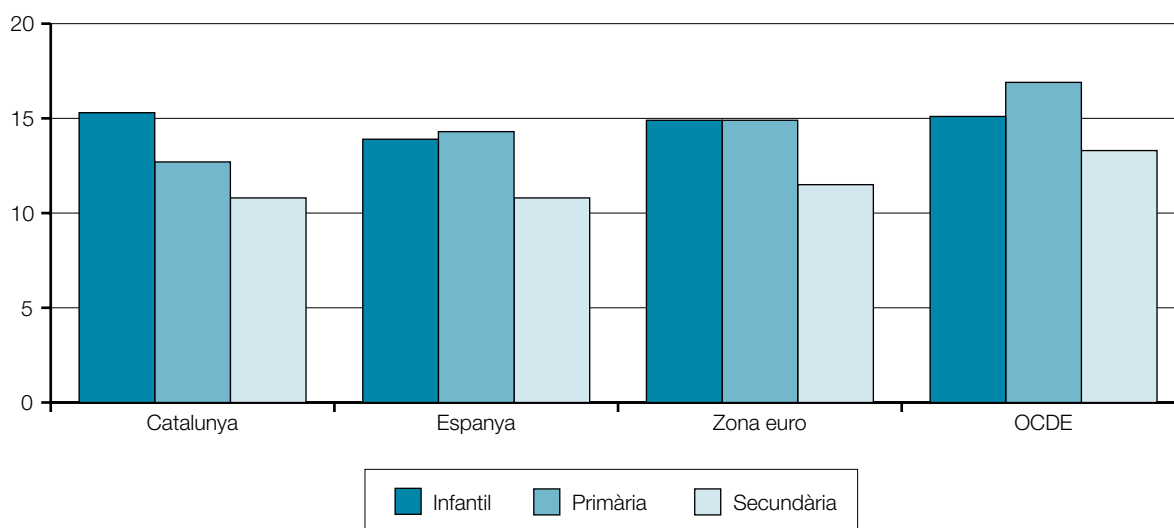
La major part de la despesa educativa d'un país es dedica a retribuir al professorat que treballa en els centres educatius i per tant podem considerar que el principal recurs de l'educació és precisament el nombre total de professors que treballen a les escoles. Així, doncs, les ràtios (nombre d'alumnes/professor) de cada nivell d'ensenyament són un important indicador de la qualitat de l'educació.

2.8.1. Ràtio alumnes/professor, al conjunt de l'ensenyament públic + privat, per nivell d'ensenyament

La ràtio alumnes/professor és el quocient entre el total d'alumnat matriculat a temps complet en un cert nivell educatiu i el total de professorat, també a temps complet, que està adscrit en aquest nivell.

Nivell / País	Catalunya	Espanya	Zona euro	OCDE
Infantil	15,3	13,9	14,9	15,1
Primària	12,7	14,3	14,9	16,9
Secundària	10,8	10,8	11,5	13,3

FONTS: Departament d'Educació / *Regards sur l'éducation de l'OCDE 2006* (any de referència: 2004)

Cal tenir en compte que la diversitat dels sistemes educatius ens recomana ser prudents a l'hora de fer comparacions entre les diferents ràtios, atès que la definició del concepte de *professor* no és igual a tots els països de l'OCDE i algunes dades corresponents als països de l'euro són de cursos acadèmics diferents.

Els valors corresponents a Catalunya s'han calculat amb la següent metodologia: dins del professorat d'educació infantil, només s'hi inclouen els professors tutors; el professorat d'educació primària també inclou el professorat de suport i tot aquell no distribuïble per nivells. Finalment i, atès que no es pot desagregar el professorat dels nivells obligatoris i no obligatoris de secundària, es tracta tota la secundària de manera conjunta.

A continuació veurem les ràtios dels països de l'euro, publicades a l'última edició d'indicadors de l'OCDE, desagregades per nivells i que, com la majoria, fan referència a l'any 2004.

● Ràtio alumnes/professor, per nivell d'ensenyament als països de l'euro (a l'ensenyament públic + privat)

Les diferències entre les ràtios dels països de l'euro no són grans i la tendència anivelladora entre tots ells es fa evident.

País / Nivell	Infantil	Primària	Secundària
Catalunya	15,3	12,7	10,8
Alemanya	13,9	18,8	15,1
Àustria	17,4	15,1	10,7
Bèlgica	15,6	12,9	9,6
Espanya	13,9	14,3	10,8
Finlàndia	12,7	16,3	13,1
França	18,8	19,4	12,1
Grècia	12,7	11,3	8,3
Irlanda	14,0	18,3	14,3
Itàlia	12,5	10,7	11,0
Luxemburg*	–	–	9,0
Països Baixos	15,9	15,9	15,8
Portugal	16,5	11,1	8,4
Mitjana zona euro	14,9	14,9	11,5

FONTS: Departament d'Educació / *Regards sur l'éducation de l'OCDE 2006* (any de referència: 2004).

Tal com podem veure, les dades corresponents a les ràtios de Catalunya són bones en relació a les de tots aquests països.

*Les dades de Luxemburg disponibles són només de centres públics.

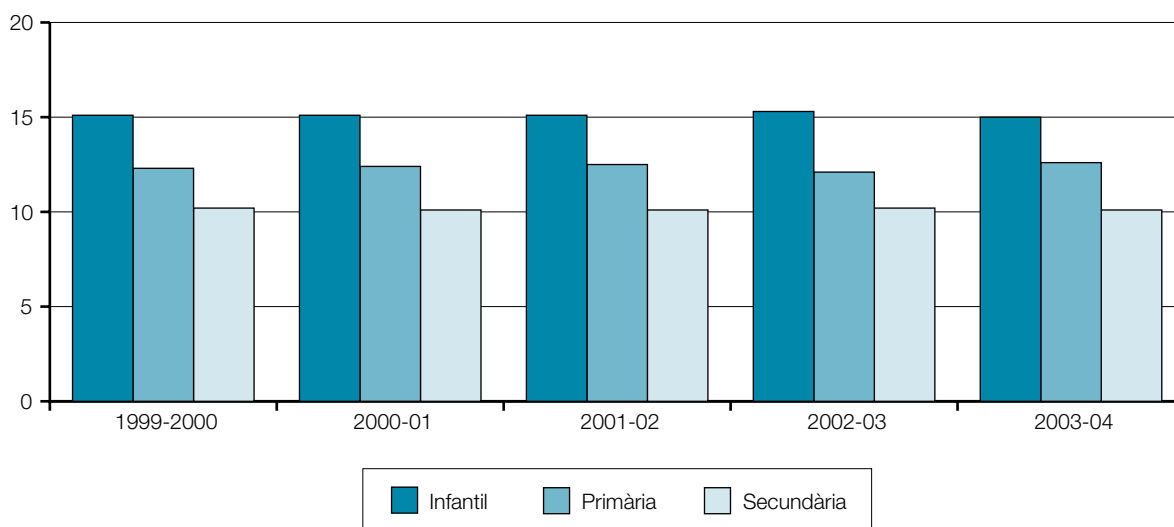
Seguidament complementem la informació anterior amb un estudi de l'evolució que han experimentat aquestes ràtios a Catalunya durant els últims cursos.

● **Evolució de l'indicador "Ràtio alumnes/professor, per nivell d'ensenyament" des del curs 1999-2000 fins al curs 2003-2004 a Catalunya (ensenyament públic)**

En els darrers cursos i a tots els nivells educatius de Catalunya es mantenen uns valors molt semblants de les ràtios.

Nivell / Curs	1999-2000	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04
Infantil	15,1	15,1	15,1	15,3	15,0
Primària	12,3	12,4	12,5	12,1	12,6
Secundària	10,2	10,1	10,1	10,2	10,1

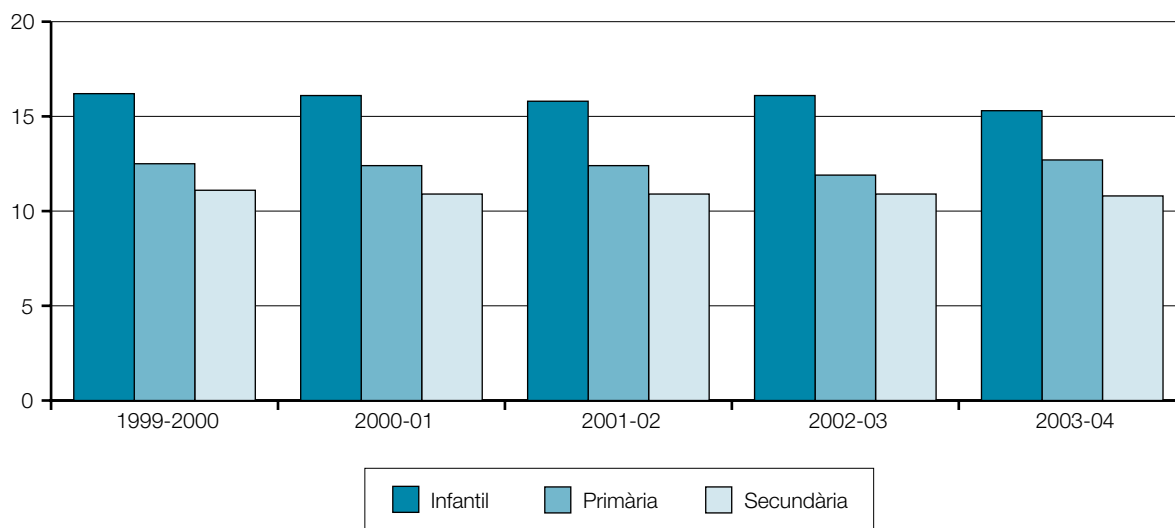
FONT: Departament d'Educació. Direcció de Serveis.

● **Evolució de l'indicador "Ràtio alumnes/professor per nivell d'ensenyament" des de l'any 1999 fins al 2004 a Catalunya (ensenyament públic + privat)**

Nivell / Curs	1999-2000	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04
Infantil	16,2	16,1	15,8	16,1	15,3
Primària	12,5	12,4	12,4	11,9	12,7
Secundària	11,1	10,9	10,9	10,9	10,8

FONT: Departament d'Educació. Direcció de Serveis.

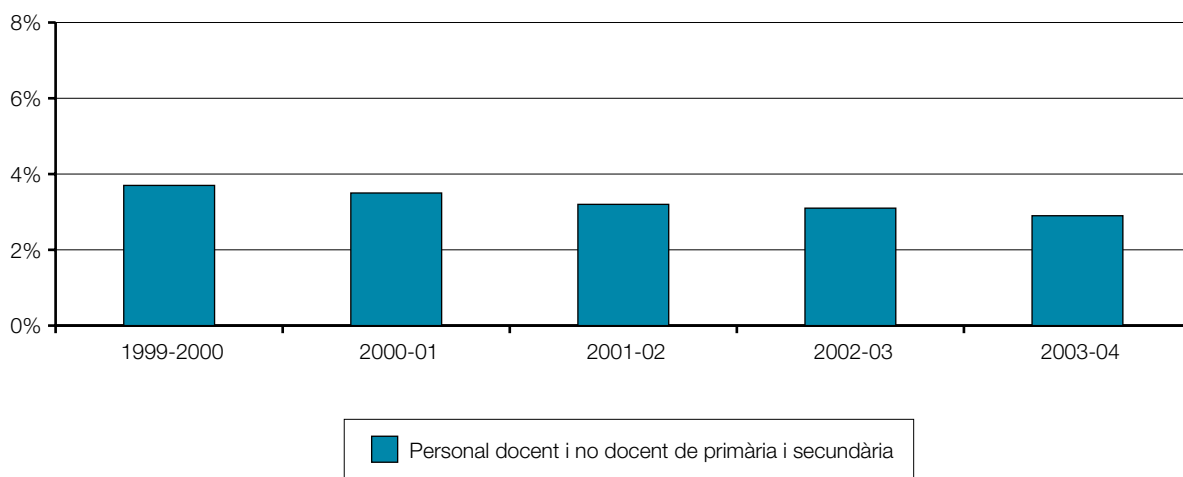
Les ràtios a l'ensenyament privat són, en general, una mica més grans que les de l'ensenyament públic, tal com queda reflectit en aquest últim quadre, que engloba les dades de l'ensenyament públic i privat conjuntament, sobretot si considerem que en els centres privats hi ha comptats professors que fan l'horari parcial.

2.9. Evolució del personal docent i no docent

Aquest indicador proporciona informació sobre el percentatge de personal ocupat en els centres de primària i secundària de Catalunya en relació amb la població activa. L'increment del percentatge de població activa que hi ha hagut en els darrers anys ha fet que el percentatge relatiu de personal docent i no docent hagi disminuït d'una manera important.

Percentatge / Curs	1999-2000	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04
Personal docent i no docent de primària i secundària	3,7%	3,5%	3,2%	3,1%	2,9%

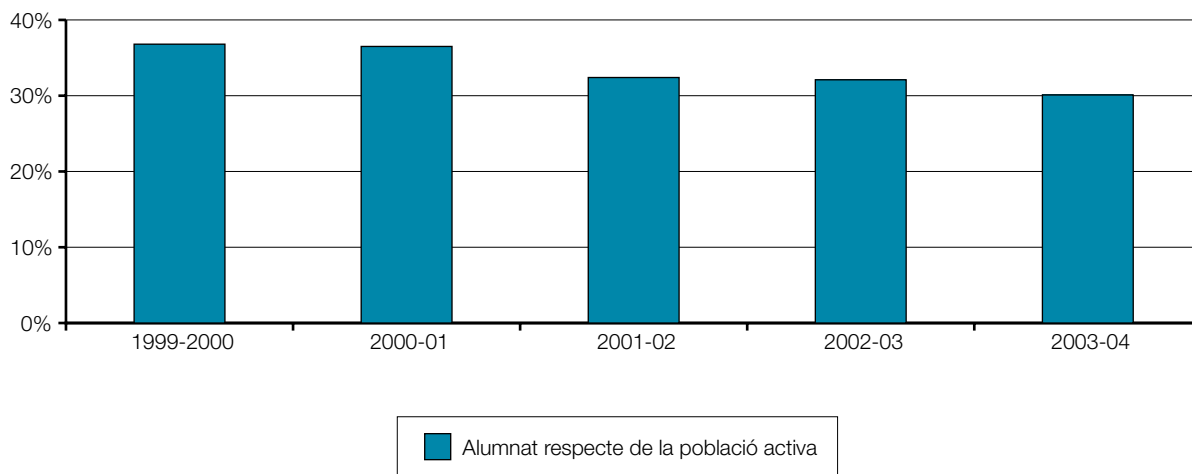
FONT: Departament d'Educació. Direcció de Serveis.

● Evolució de l'alumnat de primària i secundària en relació amb la població activa

Percentatge / Curs	1999-2000	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04
Alumnat respecte de la població activa	36,8%	36,5%	32,4%	32,1%	30,1%

FONT: Departament d'Educació. Direcció de Serveis.

2.10. Equipament TIC (tecnologies de la informació i la comunicació) als centres docents de l'educació primària i secundària de Catalunya

Entenem per *equipaments* el nombre d'ordinadors, impressores, perifèrics i connexions a internet de què disposen els centres docents públics de Catalunya, així com la capacitat de connexió dels centres a la XTEC (Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya) que mitjançant els seus diferents serveis, és el referent que integra una gamma molt àmplia de continguts, serveis i activitats.

La XTEC serveix com a porta d'accés a internet de centres docents i professorat, proporcionant, alhora, continguts, propostes i serveis específics per al sector educatiu. Esdevé, així, un espai que estimula l'aprenentatge amb internet i les noves tecnologies del professorat i de l'alumnat. Paral·lelament, actua com a eina de treball per millorar la qualitat de l'ensenyament a tot Catalunya. La XTEC està a disposició de tot el sistema educatiu de Catalunya, especialment dels seus professionals, i gairebé tot el professorat disposa d'identificador d'accés a la XTEC, que facilita correu electrònic als centres docents i al professorat i un espai perquè tots els centres i el professorat que ho desitgi puguin crear i mantenir la seva pròpia web.

El Departament d'Educació, mitjançant el Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació, proveeix serveis de banda ampla d'almenys 2 Mbps a la totalitat de centres docents i serveis educatius. Prop de 100 centres són connectats a 4 Mbps i 5 més, a títol experimental, són connectats amb fibra òptica a 100 Mbps. Durant l'any 2004 s'ha posat en servei el nou equipament servidor de la XTEC, constituït pel maquinari SUN Enterprise 15 k, i s'ha renovat tota la infraestructura del CPD, és a dir, l'espai físic, l'alimentació elèctrica i el condicionament d'aire, per tal d'afrontar les exigències de servei amb garanties d'èxit.

El servidor de la XTEC s'ha dimensionat progressivament, quant a capacitat d'emmagatzematge i de processament, per donar suport als nous serveis de banda ampla dels centres docents, l'increment dels usuaris i la posada en marxa de nombroses aplicacions i serveis. S'han reforçat les línies de telecomunicacions que connecten la capçalera de la XTEC a internet i actualment es disposa d'un accés a internet superior a 200 Mbps. L'ús de les webs de la XTEC (www.edu365.com i www.xtec.cat) s'ha incrementat d'una manera important. El volum mitjà diari de contingut web descarregat ha arribat a 17 GB a l'edu365 i a 30 GB a la xtec, amb un total de 47 GB.

La totalitat dels centres de primària i de secundària disposa d'ordinadors multimèdia. Les dotacions incorporen servidors de xarxes d'àrea local, impressores, escàners, videoprojectors, gestors de continguts i altres perifèrics, programari i elements de connectivitat. Aquestes dotacions sovint van agregades segons la seva funcionalitat, com ara les aules multimèdia per a l'ESO i les aules informàtiques per a ciències experimentals. Tots els centres amb plans estratègics han rebut les destinacions acordades de càmeres fotogràfiques i de vídeo digital i dispositius i programari per a l'edició de vídeo digital.

● Evolució del nombre d'usuaris de la XTEC en els darrers anys

La XTEC està en constant expansió, com ho demostra l'evolució del nombre d'usuaris que s'ha anat incrementant durant els darrers anys, de manera que actualment pràcticament la totalitat del professorat de Catalunya és usuària dels seus serveis.

Any	Total d'usuaris (acumulat anual)
1998	27.791
1999	40.564
2000	72.214
2001	77.878
2002	82.323
2003	88.139
2004	89.364

FONT: Departament d'Educació.

El conjunt d'actuacions iniciades el 1998 juntament amb la Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació, per aprofundir la integració educativa de les TIC a l'ensenyament es va anomenar Projecte Argo. Aquest projecte va comportar actuacions en diferents àmbits, com ara la dotació d'equipament informàtic als centres docents i als serveis educatius, la formació del professorat en noves tecnologies, el subministrament de programari educatiu, ofimàtic i especialitzat, el desenvolupament de continguts i aplicacions multimèdia en català, la posada en marxa de serveis com ara el portal edu365.com i les infraestructures de la XTEC, incloent-hi les telecomunicacions dels centres docents (vegeu-ne la concreció als diferents apartats).

● Dotació d'ordinadors subministrats als centres públics i als serveis educatius de l'ensenyament primari i de l'ensenyament secundari de Catalunya des de l'any 2000 fins al 2004

Any	Ordinadors	Inversió
2000	4.300	1.700 MPTA (10,21 M€)
2001	4.356	2.015 MPTA (12,11 M€)
2002	2.084	6,61 M€
2003	5.897	20,12 M€
2004	8.919	18,23 M€

FONT: Departament d'Educació.

La xifra d'inversió inclou la totalitat de l'equipament informàtic, a més dels ordinadors multimèdia, servidors de xarxes d'àrea local, impressores, escàners i altres perifèrics, programari i elements de connectivitat.

La diferència d'inversió i nombre d'ordinadors adquirits l'any 2003 s'explica perquè en aquell any es va produir la renovació de l'equip servidor central de la XTEC per tal de poder donar suport a l'increment de nivell d'utilització dels serveis educatius de la XTEC i edu365 fruit de la forta ampliació del nombre d'ordinadors als centres, la millora de les condicions de les xarxes del centre, i la difusió i grau de coneixement de les eines i entorns disponibles.

● Ràtios d'alumnes per ordinador

Aquest indicador és important, ja que ens permet obtenir informació relativa a la situació de les TIC en els centres i ens proporciona les ràtios d'alumnes per ordinador.

Nivell / Curs	2003-2004	2004-2005
Educació Infantil i Primària	12,4	10,1
Educació Secundària	8,3	8,7
Total Catalunya	10,3	9,8

FONT: Enquesta Departament d'Educació. Estadística de l'Ensenyament.
http://www.gencat.net/educacio/depart/pdf/esta_soc_infor.pdf

L'evolució de l'ús de les TIC per part de l'alumnat va incrementant-se cada any i les ràtios van baixant i aproximant-se a l'objectiu d'impulsar a Catalunya l'entrada de tot l'alumnat cap a les noves tecnologies des de l'ensenyament primari.

● Evolució de l'ús de correu electrònic per part del professorat i dels centres docents

Any	Missatges enviats (milers)	Volum (Mb) de missatges enviats	Missatges rebuts (milers)	Volum (Mb) de missatges rebuts
1996	257	2.775	447	3.923
1997	1.235	24.565	2.257	35.846
1998	2.654	79.780	4.455	96.671
1999	4.058	163.644	5.391	158.613
2000	6.369	333.284	6.730	274.702
2001	10.286	755.231	10.700	486.074
2002	15.118	642.568	18.522	964.628
2003	21.244	1.337.708	20.905	342.739
2004	26.046	1.819.245	19.103	965.166

FONT: Departament d'Educació.

El descens en el volum dels missatges enviats de 2002 és degut a l'aplicació de polítiques de gestió de qualitat del correu, una de les quals va ser la mida del missatge, que es va establir en un màxim d'1,4 Mb. Totes les dades anteriors són molt explícites i ens informen del creixement que ha experimentat l'ús d'aquest mitjà entre l'Administració educativa i els centres docents de Catalunya.

● Formació del professorat en noves tecnologies. Cursos de formació en matèria TIC per al professorat organitzats pel Departament d'Educació de Catalunya

La formació continuada del professorat de primària i secundària en els temes relacionats amb les TIC s'articula en activitats presencials i a distància, que tenen un elevat volum i un notable grau de participació, com es pot veure en el següent quadre, referit als darrers cursos:

Curs	Cursos / Seminaris	Participants
1999-2000	780	10.302
2000-01	917	12.550
2001-02	1.175	20.301
2002-03	1.250	22.777
2003-04	1.838	33.362

FONT: Departament d'Educació (anys diversos).

La varietat dels cursos oferts es reflecteix en el fet que eren de 48 temes diferents en el curs 2002-2003 i de 60 temàtiques en el curs 2003-2004. Una fracció considerable dels cursos presencials són de la modalitat formació en centre, de manera que es facilita la participació del professorat en aquests cursos.

Pel que fa als cursos d'autoformació amb suport telemàtic (o a distància), la seva evolució des del curs 1999-2000 és d'un creixement continuat, com es pot comprovar en el quadre següent:

Curs	Professors inscrits en cursos telemàtics
1999-2000	1.875
2000-01	3.600
2001-02	4.424
2002-03	5.025
2003-04	6.476

FONT: Departament d'Educació.

En el concepte formació s'han d'incloure, a més dels cursos pròpiament dits, moltes activitats de suport i coordinació en forma de seminaris específics per a primària, secundària, necessitats educatives especials, zones escolars rurals, gestió i administració acadèmica, etc.

Tots els cursos i activitats de coordinació i suport disposen de continguts i materials preparats a l'efecte, que són disponibles a la web: www.xtec.cat.

● El portal Edu365.com

Edu365.com és el servei d'internet que el Departament d'Educació, mitjançant la Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya, ha posat a disposició de tot l'alumnat de Catalunya i les seves famílies. Edu365.com proporciona a l'alumnat un conjunt de serveis interactius i personalitzats, accessibles tant des de casa com des de l'escola, que contribueix a potenciar la implicació de mares i pares en el procés d'aprenentatge i en els estudis dels seus fills i filles. El servei és gratuït i proporciona els serveis següents:

- Escriptori digital personalitzat, que incorpora eines d'estudi, com ara calculadora, enciclopèdies, diccionaris, mapes, editor de textos i de pàgines web, traductor, diari en línia, etc.
- Materials multimèdia d'autoaprenentatge per a totes les àrees de la primària i l'ESO, així com recursos i materials per a l'educació infantil, el batxillerat i la formació professional.
- Servei de consultoria personalitzat per a l'alumnat de primària, l'ESO i al batxillerat atès per professorat especialista.
- Serveis de comunicació com ara correu electrònic, xat, fòrum i pàgines web personals, i altres serveis de comunicació i documentació específics per a l'alumnat.
- Servei especialitzat d'orientació educativa i acadèmica i informació per a l'alumnat i les famílies.

En relació amb els continguts del portal cal esmentar la creació i difusió de 300 MUD (mini unitats didàctiques) multimèdia interactives de totes les àrees del currículum de primària i ESO, fet que representa un esforç consistent de crear recursos per al desplegament del currículum de Catalunya, d'unitats didàctiques en format web accessibles des del portal de la XTEC i de l'edu365 i de paquets de materials interactius de l'actuació "Internet a l'aula" per a les diferents àrees del currículum accessibles des del portal de la XTEC i de l'edu365.

Edu365.com és un iniciativa innovadora del Departament d'Educació que ha rebut diverses distincions: l'any 2001, "eGovernment label" de qualitat de la Comissió Europea, finalista de l'Stockholm Challenge de 2002, i el 2003 ha estat escollit per formar part de la Computerworld Honors Collection, que recull els projectes mundials més significatius en l'aplicació de les tecnologies de la informació.

Actualment està implantant-se l'entorn de treball col·laboratiu Educampus, basat en edu365, que dona suport a: 1) l'atenció de la diversitat a l'aula, 2) la gestió per part del professorat de continguts, propostes didàctiques i activitats de l'alumnat, i 3) les actuacions de formació a distància.

Anys	Nombre d'usuaris
2002	110.999
2003	138.103
2004	177.747

3. INDICADORS D'ESCOLARITZACIÓ I PROCESSOS

Els indicadors de processos i escolarització ens faciliten informació relativa als nivells d'escolarització de l'ensenyament reglat públic i privat de Catalunya. Tal com s'ha fet en altres edicions, també es fa referència a l'evolució del percentatge d'alumnat de l'ensenyament secundari general i professional, matriculat en les escoles públiques i privades de Catalunya. A més, es proporcionen algunes dades relatives a aspectes importants que poden tenir importància a l'hora d'interpretar els resultats de l'alumnat. Potser cal destacar les que provenen de l'estudi sobre l'escolarització de l'alumnat estranger a Catalunya i de l'evolució que ha experimentat en els darrers anys.

3.1. Escolarització a l'ensenyament reglat

Les dades relatives a les taxes d'escolarització dels diferents nivells educatius ens proporcionen una idea clara de l'estructura del sistema educatiu i de les possibilitats que la població té de rebre una formació adequada.

A continuació veurem l'evolució dels percentatges d'alumnat matriculat a Catalunya a partir del nivell P-5 en el conjunt de població d'entre 5 i 29 anys des del curs 1999-2000 fins al curs 2005-2006. Són dades de l'alumnat escolaritzat als centres públics, privats concertats i privats no concertats, i no hi està inclòs l'alumnat de l'ensenyament superior.

● Evolució, segons la titularitat, dels efectius escolaritzats a Catalunya per cada 100 persones de la població d'entre 5 i 29 anys des del curs 1999-2000 fins al curs 2005-2006

Curs / Titularitat	Públics	Privats concertats	Privats no concertats	Total
1999-2000	25,2%	15,9%	1,9%	43,0%
2000-01	28,5%	17,7%	3,2%	49,4%
2001-02	29,4%	17,9%	3,6%	50,9%
2002-03	31,2%	18,2%	3,6%	53,0%
2003-04	33,3%	19,0%	3,7%	56,0%
2004-05	35,5%	19,5%	3,9%	58,9%
2005-06	38,9%	21,0%	4,1%	64,0%

FONT: Departament d'Educació. Direcció de Serveis.

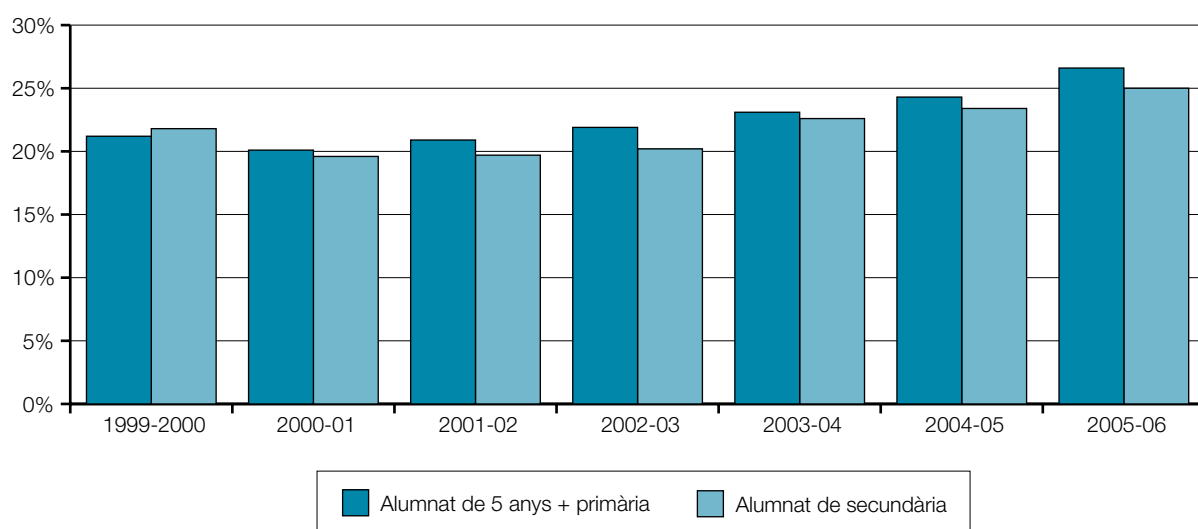
Cal destacar l'important increment de població escolaritzada, que ha augmentat des d'un 43% del curs 1999-2000 fins al 64,0% del curs 2005-2006. També convé recordar que la prolongació de l'escolaritat obligatòria fins als 16 anys ha permès escolaritzar un nucli important d'alumnat d'entre 14 i 16 anys que abans no estava escolaritzat i, a més, l'increment consegüent d'alumnat que ha continuat escolaritzat a la postobligatòria.

La disminució general de la taxa de natalitat, l'arribada de nou alumnat estranger i la generalització de la Reforma educativa d'aquests darrers anys, han provocat lògicament unes variacions en els percentatges de l'alumnat matriculat a l'educació secundària i a l'educació primària, tal com podem observar en la taula següent.

● **Evolució, per nivells educatius, dels efectius escolaritzats a Catalunya per cada 100 persones de la població d'entre 5 i 29 anys**

Curs / Nivell	Alumnat de 5 anys + primària	Alumnat de secundària
1999-2000	21,2%	21,8%
2000-01	20,1%	19,6%
2001-02	20,9%	19,7%
2002-03	21,9%	20,2%
2003-04	23,1%	22,6%
2004-05	24,3%	23,4%
2005-06	26,6%	25,0%

FONTS: Departament d'Educació. Direcció de Serveis.

Es poden explicar millor aquestes dades si es té present el següent quadre, on es pot veure quina ha estat la variació de la quantitat total d'alumnat de cada nivell educatiu al cap de 15 anys.

Curs / Nivell	Alumnat de primària	Alumnat de secundària
1990-91	695.753 (8 cursos)	388.192
2002-03	354.597 (6 cursos)	382.832
2003-04	362.817 (6 cursos)	417.951
2004-05	368.267 (6 cursos)	417.101
2005-06	376.585 (6 cursos)	416.469

A l'apartat d'alumnat de secundària s'hi inclou l'alumnat d'ESO, batxillerat i cicles formatius de formació professional de grau mitjà i grau superior. Com esmentàvem abans, el canvi d'estructura del sistema educatiu, la davallada demogràfica i l'arribada de nous alumnes són els principals factors que condicionen aquests resultats. Tanmateix, les darreres dades del curs 2005-2006 sembla que confirmen un canvi de tendència i s'observa un lleuger increment del nombre total d'alumnes inscrits en relació amb el que hi havia en els cursos anteriors

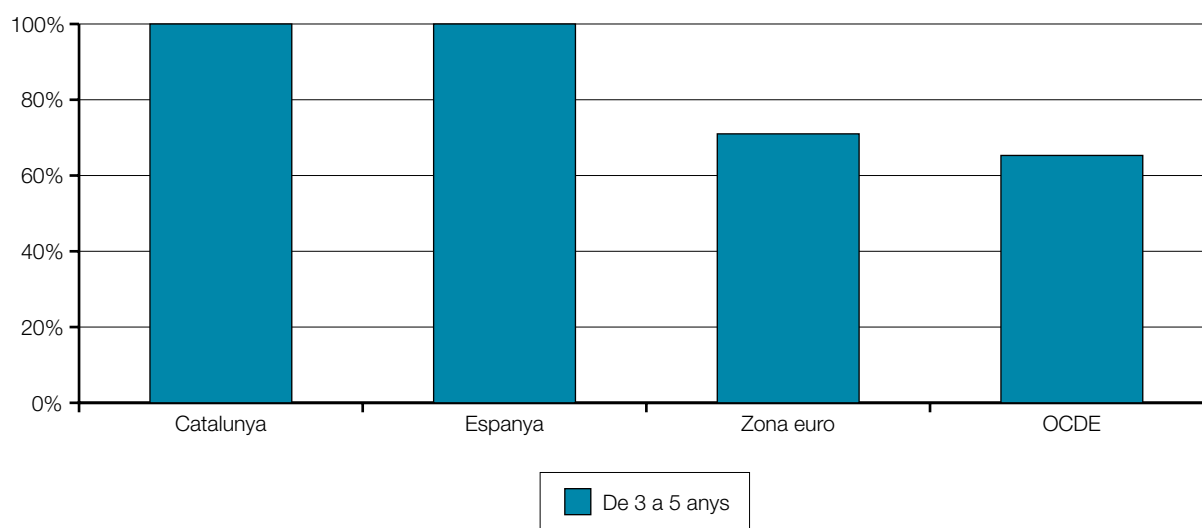
3.2. Taxa neta d'escolarització a l'educació infantil en escoles públiques i privades

La taxa neta d'escolarització es defineix com la relació que hi ha entre l'alumnat de l'edat corresponent que està matriculat en els centres docents i la població total d'aquesta edat. En el cas de l'educació infantil, l'indicador ens informa del percentatge d'alumnat de 3 a 5 anys que estava escolaritzat en centres públics i privats de Catalunya en el curs de referència.

A Catalunya ja tenim una taxa d'escolarització del 100% en aquests nivells educatius. A la majoria de països de la zona euro s'observa una tendència clara a avançar l'edat d'escolarització i, en alguns, com ara França, Espanya o Itàlia, l'alumnat d'edats compreses entre els 3 i els 4 anys acostuma a estar ja escolaritzat. Però també hi ha països com ara Irlanda, Finlàndia, Alemanya o Grècia que encara presenten percentatges d'escolarització a l'educació infantil inferiors al 100%.

Edat / País	Catalunya	Espanya	Zona euro	OCDE
de 3 a 5 anys	100%	100%	71%	65,3%

FONTS: Departament d'Educació. Direcció de Serveis / *Regards sur l'éducation 2006* (any de referència: 2004).

Dins del còmput d'alumnes escolaritzats també s'hi ha inclòs l'alumnat d'educació especial específica d'edat equivalent.

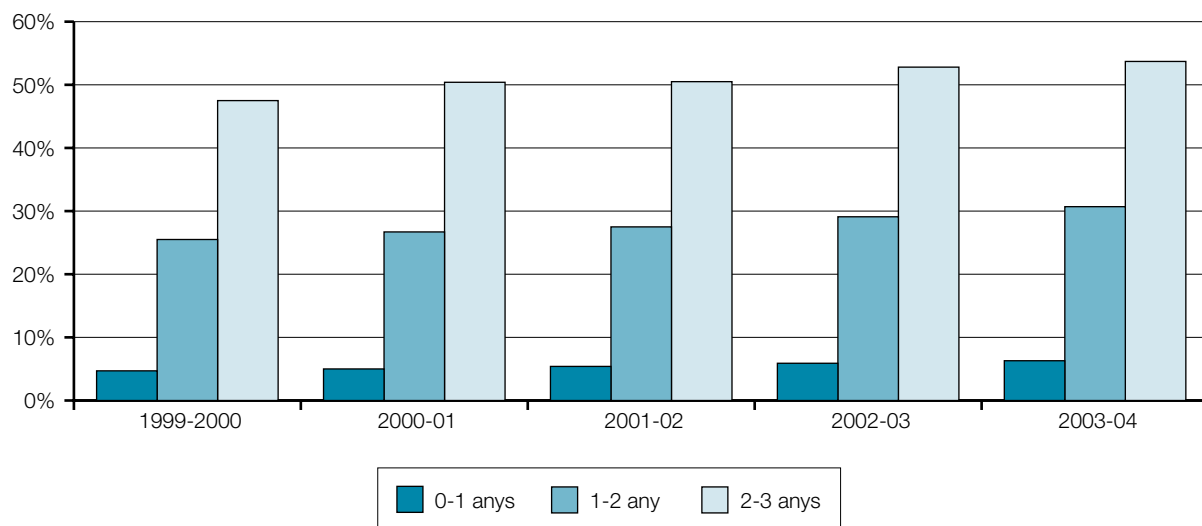
Cal advertir que el càlcul de les taxes netes es fixa per a les edats de 3, 4 i 5 anys per tal que les dades de Catalunya puguin ser comparables amb les publicades als indicadors de l'OCDE que serveixen de referència.

La taxa d'escolarització a l'educació infantil a Catalunya s'ha incrementat en els darrers anys i, ara per ara, més del 50% dels infants de 2 anys ja estan escolaritzats a Catalunya.

Edat / Curs	1999-2000	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04
0-1 anys	4,7%	5,0%	5,4%	5,9%	6,3%
1-2 anys	25,5%	26,7%	27,5%	29,1%	30,7%
2-3 anys	47,5%	50,4%	50,5%	52,8%	53,7%

FONT: Departament d'Educació. Direcció de Serveis.

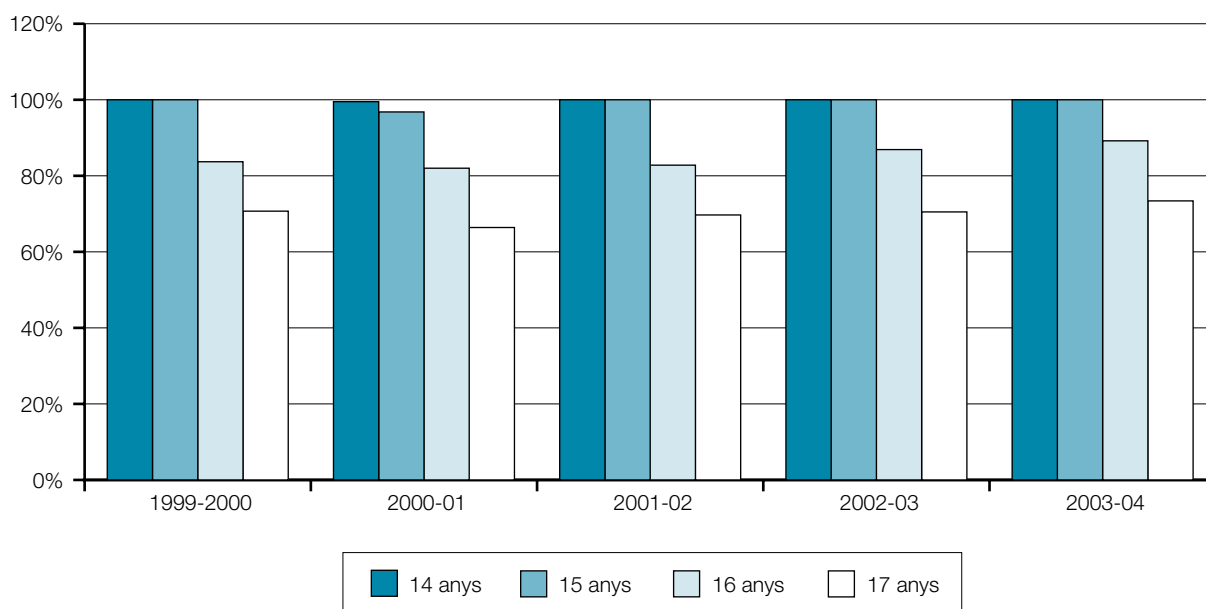
3.3. Escolarització a l'ensenyament secundari

● Evolució de la taxa d'escolarització a l'ensenyament secundari públic i privat a Catalunya

El càlcul de la taxa d'escolarització s'obté de calcular el quocient entre la població escolaritzada i la població total. La taxa d'escolarització per edats correspon a la relació entre la població escolaritzada d'una determinada edat o grup d'edats i la població total de l'esmentada edat o grup d'edats. Expressa, doncs, el percentatge d'alumnat escolaritzat a Catalunya a qualsevol nivell educatiu en relació amb el total de la població de la mateixa edat.

Edat / Curs	1999-2000	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04
14 anys	100%	99,5%	100%	100%	100%
15 anys	100%	96,8%	100%	100%	100%
16 anys	83,7%	82,0%	82,8%	86,9%	89,2%
17 anys	70,7%	66,4%	69,7%	70,5%	73,4%

FONT: Estadística d'Ensenyament. Cursos diversos. Departament d'Educació. Direcció de Serveis.

En el càlcul de la taxa d'escolarització s'hi ha inclòs, a més de l'alumnat de secundària, el de més de 13 anys escolaritzat a l'educació primària, l'ESO i l'educació especial específica.

Convé observar que a Catalunya la realitat s'ha avançat força a les disposicions oficials que fan obligatori l'ensenyament fins als 16 anys, i sembla que la tendència dels darrers anys apunta cap a un manteniment de l'escolaritat fins als 18 anys, edat en què un gran percentatge d'alumnat accedeix a l'ensenyament superior.

3.4. Percentatges d'escolarització de l'alumnat de batxillerat i de formació professional, en escoles públiques i privades

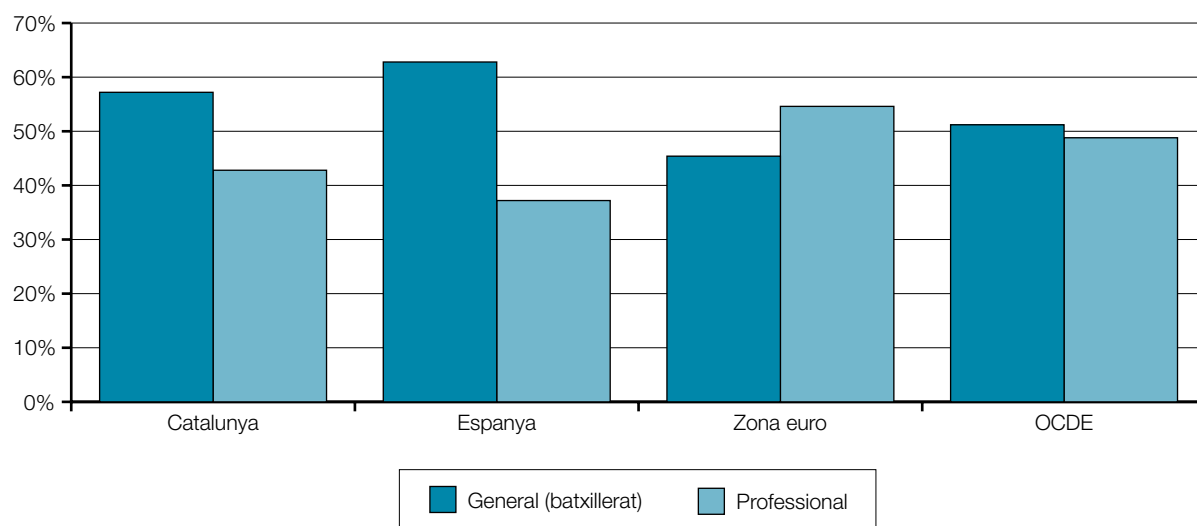
Les dades d'escolarització dels països de l'euro publicades per l'OCDE mostren que la distribució de l'escolarització a l'educació secundària postobligatòria presenta una tendència molt clara a la potenciació dels estudis professionals respecte dels generals.

Tanmateix, aquesta característica encara no es manifesta d'una manera clara al nostre país, atès que, si es pren com a referència el curs 2003-2004, d'un total de 159.064 alumnes escolaritzats, 91.707 cursaven estudis de caràcter general, mentre que només 67.357 seguien estudis de caràcter professional. (Tot i això la tendència sembla bona, atès que en el curs 2004-2005 ja van ser 68.604 alumnes els que estaven matriculats a la formació professional.)

● Percentatge d'alumnat escolaritzat en cada tipus d'estudis

Nivell / País	Catalunya	Espanya	Zona euro	OCDE
General (batxillerat)	57,2%	62,8%	45,4%	51,2%
Professional	42,8%	37,2%	54,6%	48,8%

FONTS: Departament d'Educació. Direcció de Serveis / *Regards sur l'éducation 2006* (any de referència: 2004).

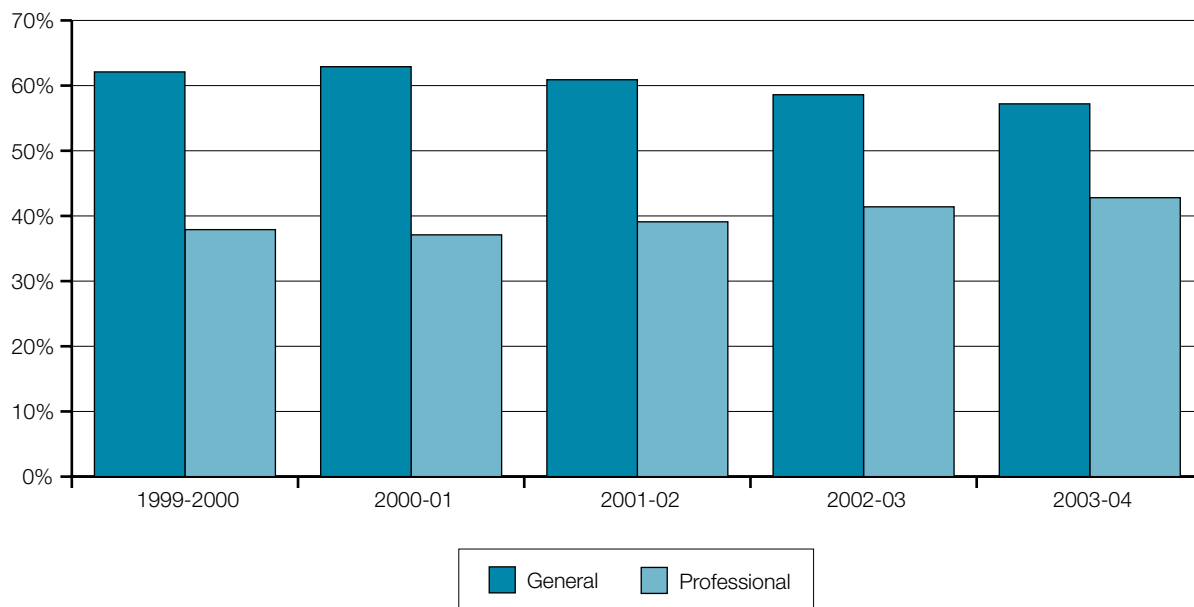
Cal manejar aquestes dades amb molta prudència, atès que els estudis professionals són molt diversos i cada país té les seves característiques pròpies i això dificulta la comparació de les dades. En alguns casos hi ha comptabilitzats com a diferenciats els mateixos alumnes que cursen dos tipus d'estudis diferents. Tot i que la casuística de cada país en el tema dels programes professionals és molt heterogènia, l'indicador palesa la necessitat de potenciar aquests tipus d'ensenyaments professionals a Catalunya per tal d'apropar-nos més als nivells d'Europa.

Seguidament veurem l'evolució que han experimentat aquests percentatges a Catalunya des del curs 1999-2000 fins al curs 2003-2004.

● **Evolució del percentatge d'alumnat de l'ensenyament secundari (batxillerat) i professional, en escoles públiques i privades a Catalunya**

Nivell / Curs	1999-2000	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04
General	62,1%	62,9%	60,9%	58,6%	57,2%
Professional	37,9%	37,1%	39,1%	41,4%	42,8%

FONT: Estadística d'Ensenyament. Cursos diversos. Departament d'Educació. Direcció de Serveis.

Sembla que la tendència és la més convenient i s'observa un increment continuat d'alumnat escolaritzat en els estudis professionals que va acostant-nos cada vegada més als percentatges d'ensenyaments professionals que tenen altres països d'Europa.

3.5. Taxa d'idoneïtat de l'alumnat

La taxa d'idoneïtat es defineix com el percentatge d'alumnat d'una determinada edat que està matriculat en el curs que teòricament correspon a aquesta edat.

El valor més o menys alt d'aquesta taxa d'idoneïtat està molt relacionat amb el nombre d'alumnes que per una o altra raó han repetit curs i per tant conèixer el seu valor ens proporciona informació que pot ser interessant. De tota manera, seria molt més valuós conèixer totes les raons que han motivat les dades més o menys altes d'aquestes taxes d'idoneïtat.

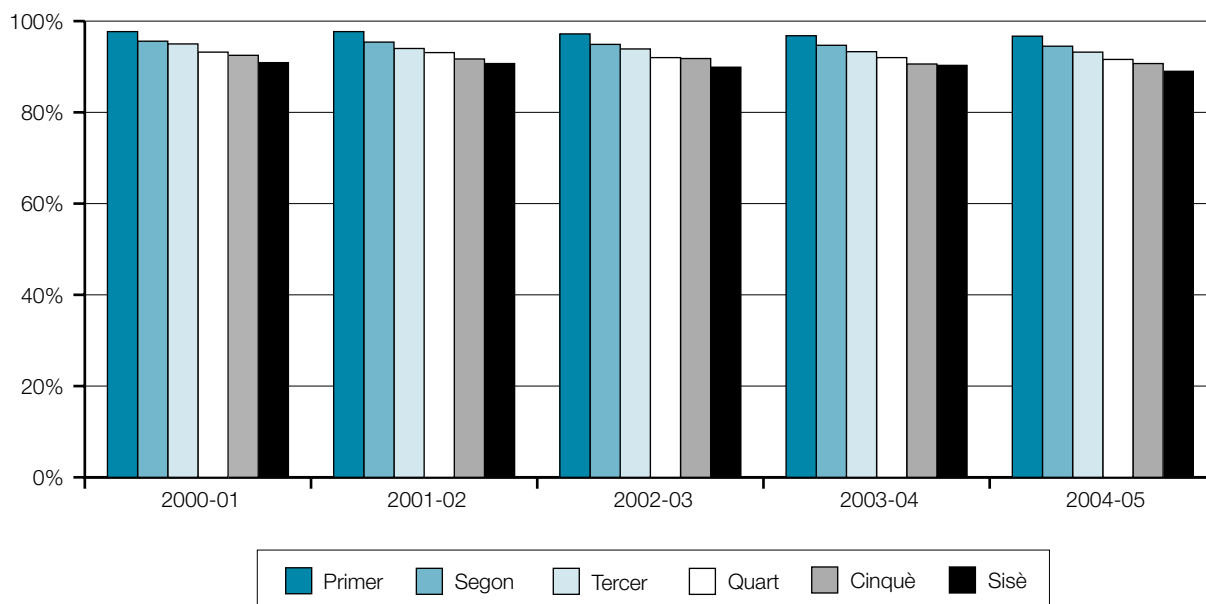
3.5.1. Taxa d'idoneïtat a l'educació primària

● Alumnat de centres de titularitat pública

Com és lògic, a mesura que passem d'un nivell educatiu a un altre de superior la taxa d'idoneïtat va disminuint, però la diferència es manté pràcticament constant d'un curs a l'altre.

Nivell / Curs	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04	2004-05
Primer	97,7%	97,3%	97,2%	96,8%	96,7%
Segon	95,6%	95,4%	94,9%	94,7%	94,5%
Tercer	95,0%	94,0%	93,9%	93,3%	93,2%
Quart	93,2%	93,1%	92,0%	92,0%	91,6%
Cinquè	92,5%	91,7%	91,8%	90,6%	90,7%
Sisè	90,9%	90,7%	89,9%	90,3%	89,0%

FONT: Departament d'Educació i Universitats. Estadística de l'Educació.

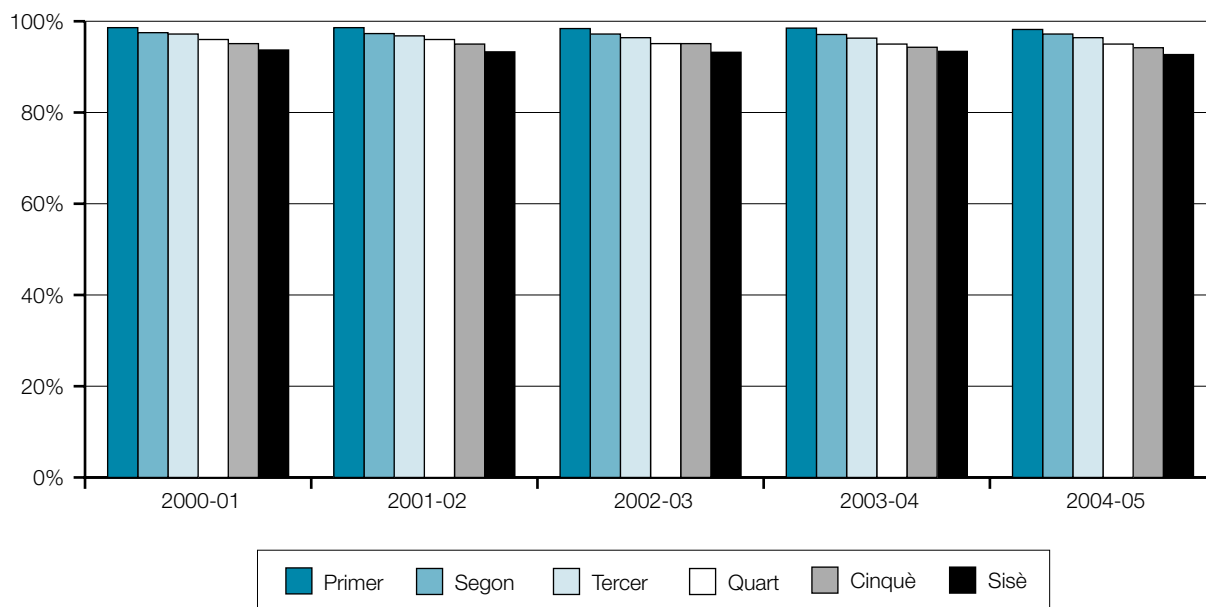

● Alumnat de centres de titularitat privada

L'alumnat de centres de titularitat privada manté unes taxes d'idoneïtat més altes que les de l'alumnat de la pública, com és lògic, atès que hi ha factors importants que el condicionen i a mesura que el nivell educatiu augmenta, la taxa d'idoneïtat va disminuint però com passa amb el de l'alumnat de titularitat pública la diferència entre nivells també es manté pràcticament constant.

Nivell / Curs	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04	2004-05
Primer	98,6%	98,6%	98,4%	98,5%	98,2%
Segon	97,5%	97,3%	97,2%	97,1%	97,2%
Tercer	97,2%	96,8%	96,4%	96,3%	96,4%
Quart	96,0%	96,0%	95,1%	95,0%	95,0%
Cinquè	95,1%	95,0%	95,1%	94,3%	94,2%
Sisè	93,7%	93,3%	93,2%	93,4%	92,7%

FONT: Departament d'Educació i Universitats. Estadística de l'Educació.

3.5.2. Taxa d'idoneïtat a l'educació secundària obligatòria

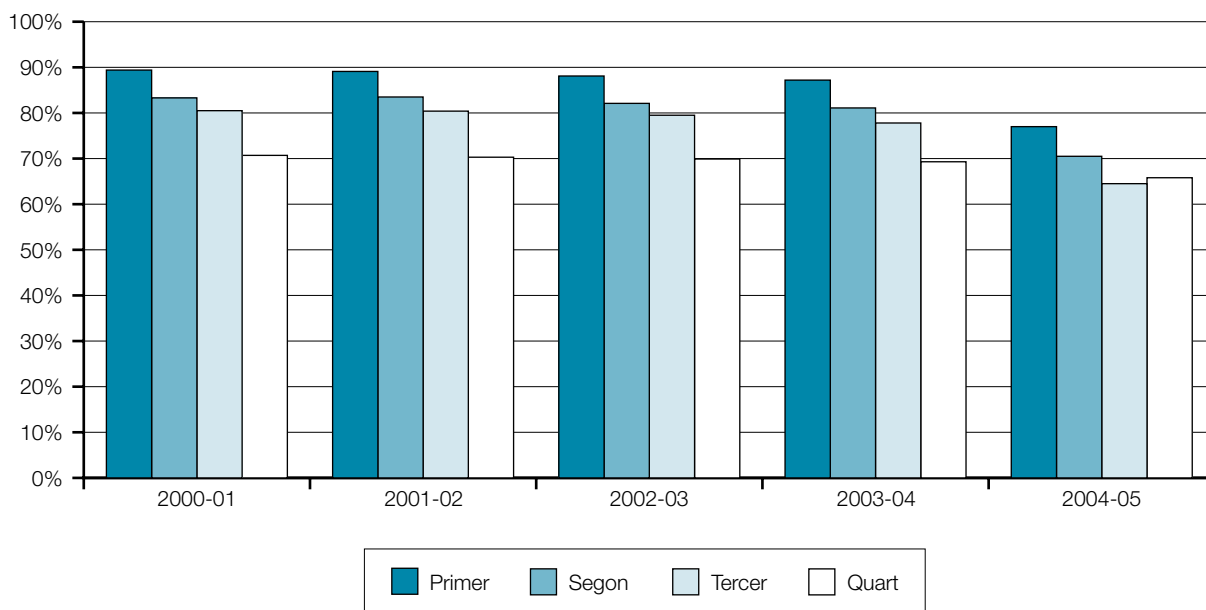
La taxa d'idoneïtat a l'educació secundària obligatòria és cada vegada més petita, atès que ja ve condicionada pels valors acumulats a l'educació primària. Hi ha una disminució apreciable en els dos últims cursos de l'ESO.

També cal considerar la gran diferència que hi ha entre les taxes d'idoneïtat de l'alumnat dels centres públics i l'alumnat dels centres privats. Si parem atenció a les dades del curs 2004-2005 observarem que ja hi ha una diferència de més del 15%.

● Alumnat de centres de titularitat pública

Nivell / Curs	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04	2004-05
Primer	89,4%	89,1%	88,1%	87,2%	77,0%
Segon	83,3%	83,5%	82,1%	81,1%	70,5%
Tercer	80,5%	80,4%	79,5%	77,8%	64,5%
Quart	70,7%	70,3%	69,9%	69,3%	65,8%

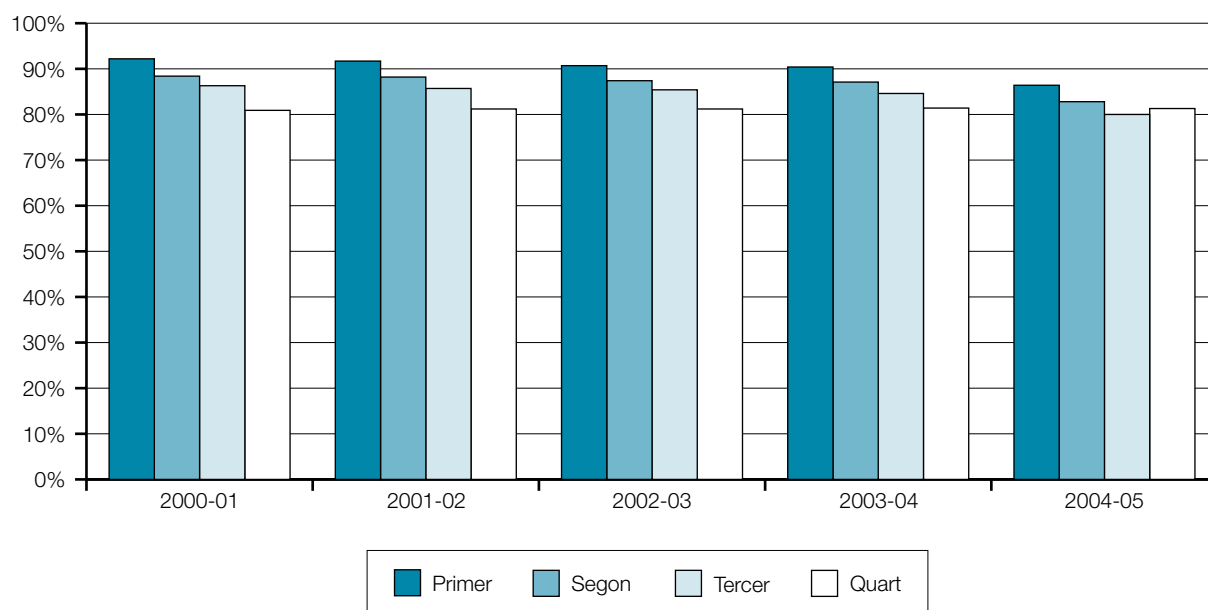
FONT: Departament d'Educació i Universitats. Estadística de l'Educació.

● Alumnat de centres de titularitat privada

Nivell / Curs	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04	2004-05
Primer	92,2%	91,7%	90,7%	90,4%	86,4%
Segon	88,4%	88,2%	87,4%	87,1%	82,8%
Tercer	86,3%	85,7%	85,4%	84,6%	80,0%
Quart	80,9%	81,2%	81,2%	81,4%	81,3%

FONT: Departament d'Educació i Universitats. Estadística de l'Educació.

3.6. Percentatge de població d'edat compresa entre els 18 i els 24 anys amb educació secundària obligatòria que no continua estudis posteriors

A Lisboa es va acordar com un dels punts clau de referència aconseguir que els joves no abandonin la formació prematurament. Per això, una de les fites que es van proposar va ser aconseguir que no passi del 10% el percentatge de població de joves europeus d'edat compresa entre els 18 i els 24 anys amb formació màxima d'ESO, que no prossegueix estudis posteriors. Actualment, a Catalunya, més del 32% dels joves abandona la seva formació de manera prematura.

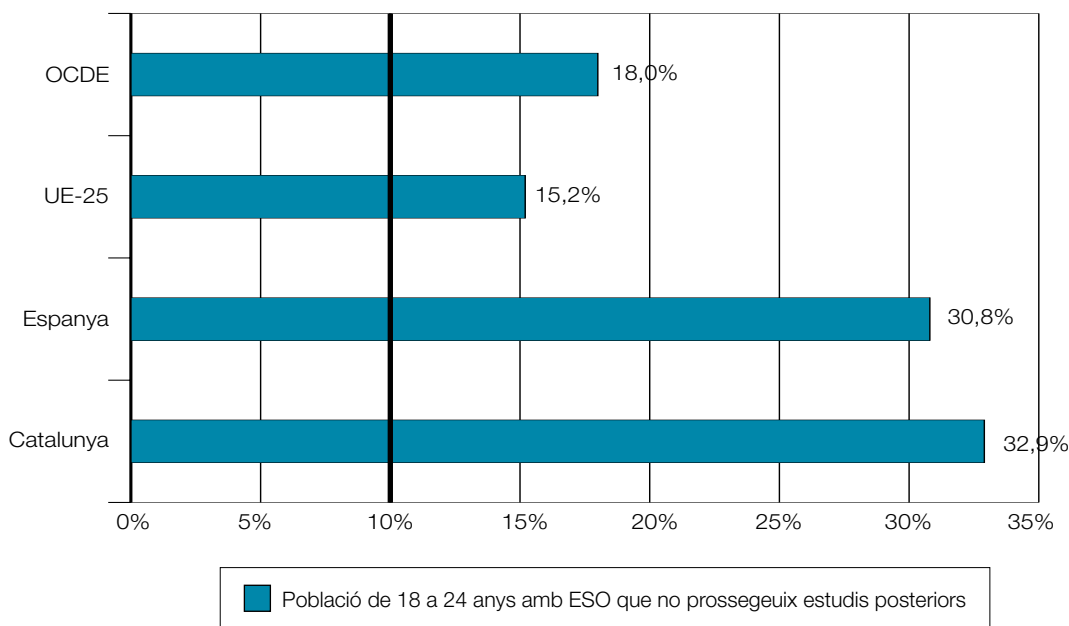
Els càlculs per determinar els percentatges corresponents es fan a partir d'una relació on al numerador hi consta el nombre de joves d'edats compreses entre els 18 i els 24 anys amb educació secundària acabada i que no continuen estudis posteriors i, al denominador, la població total d'edats compreses entre els 18 i els 24 anys que hi ha al país.

● Població d'edat compresa entre els 18 i els 24 anys amb estudis d'ESO que no prossegueix estudis posteriors

Percentatge / País	Catalunya	Espanya	UE-25	OCDE
Percentatge de població	32,9%	30,8%	15,2%	18%

FONTS: Institut d'Estadística de Catalunya, any 2005 / Eurostat any 2005.

Punt de referència 2010: 10%

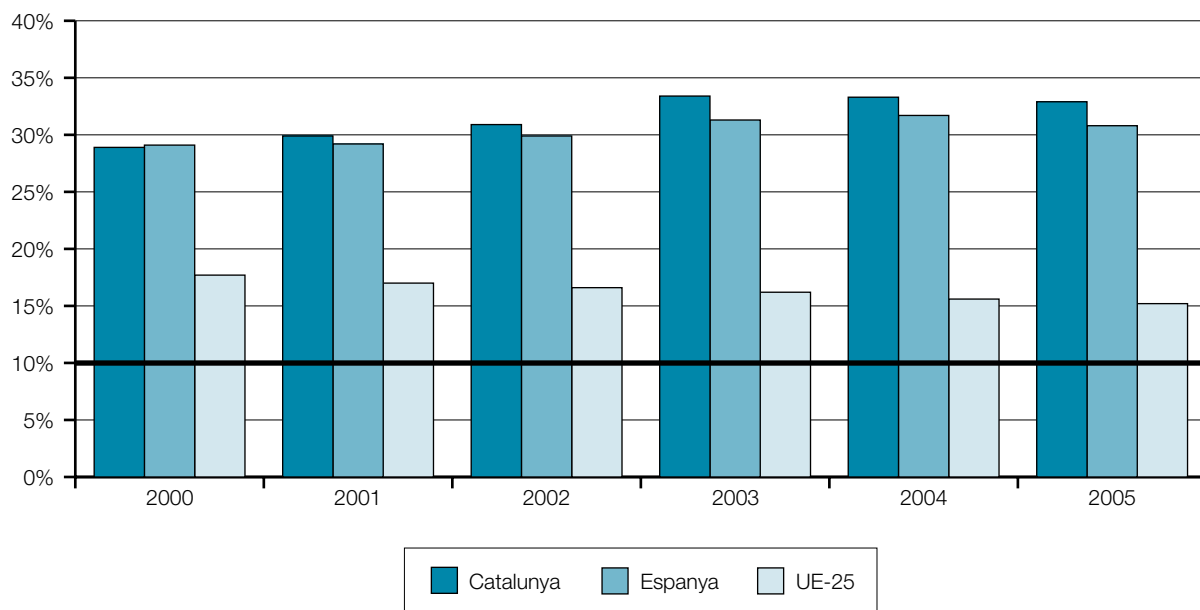

● **Evolució de l'indicador "Percentatge de població jove d'edat entre els 18 i els 24 anys amb educació secundària obligatòria que no continua estudis posteriors"**

País / Any	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Catalunya	28,9%	29,9%	30,9%	33,4%	33,3%	32,9%
Espanya	29,1%	29,2%	29,9%	31,3%	31,7%	30,8%
UE-25	17,7%	17,0%	16,6%	16,2%	15,6%	15,2%

FONTS: Institut d'Estadística de Catalunya. Eurostat.

Punt de referència 2010: 10%

● **Percentatge de població jove d'edat compresa entre els 18 i els 24 anys amb educació secundària obligatòria que no continua estudis posteriors a la zona euro**

País	Percentatge de població
Catalunya	32,9%
Alemanya	13,8%
Àustria	9,0%
Bèlgica	13,0%
Espanya	30,8%
Finlàndia	9,3%
França	12,6%
Grècia	13,3%
Irlanda	12,3%
Itàlia	21,9%
Luxemburg	13,3%
Països Baixos	13,6%
Portugal	38,6%
Mitjana zona euro	18,1%

FONT: Institut d'Estadística de Catalunya. Eurostat (any de referència: 2005).

3.7. Escolarització de l'alumnat estranger a Catalunya

La incorporació d'alumnat estranger a Catalunya en els darrers anys ha estat un fenomen important i a l'hora d'interpretar els resultats de qualsevol avaluació cal tenir present la seva participació dins del sistema educatiu català.

El curs 2005-2006 a Catalunya hi havia 1.006.619 alumnes escolaritzats en l'ensenyament no universitari, dels quals 106.851 eren alumnes estrangers, la qual cosa representava un 10,6% del total.

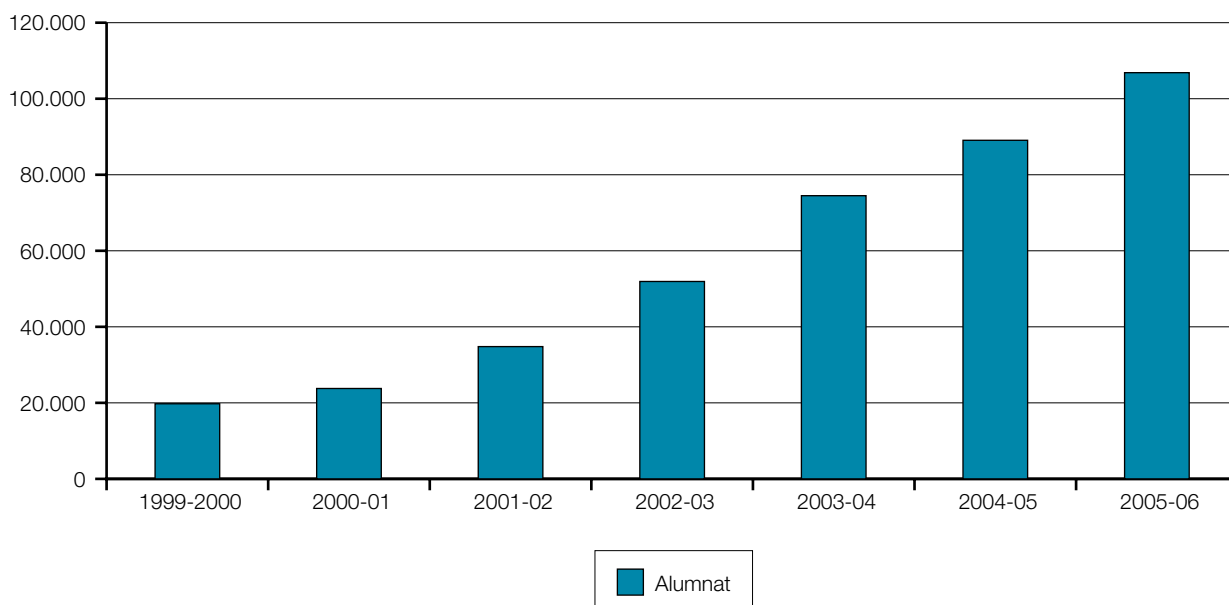
Convé assenyalar que totes les interpretacions sobre les dades d'escolarització d'alumnat estranger s'han de fer amb molta prudència i no es poden fer només a partir de les dades estadístiques que, entre altres coses, no diferencien ni les característiques pròpies de l'alumnat ni la seva diversitat. Així, no es poden esperar els mateixos resultats d'un alumne estranger que s'acaba d'incorporar al nostre país i encara té dificultats amb l'idioma amb els que es poden esperar d'un alumne estranger que ja fa més de cinc anys que està escolaritzat a Catalunya. Tot i això, cal conèixer les dades concretes i pot ser interessant estudiar l'increment que ha tingut en els darrers anys.

3.7.1. Evolució de l'alumnat estranger a Catalunya

La variació que ha experimentat en els darrers anys queda palesa en la taula següent.

Cursos	1999-2000	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04	2004-05	2005-06
Alumnat	19.759	23.778	34.797	51.926	74.491	89.066	106.851

FONT: Departament d'Educació. Direcció de Serveis.

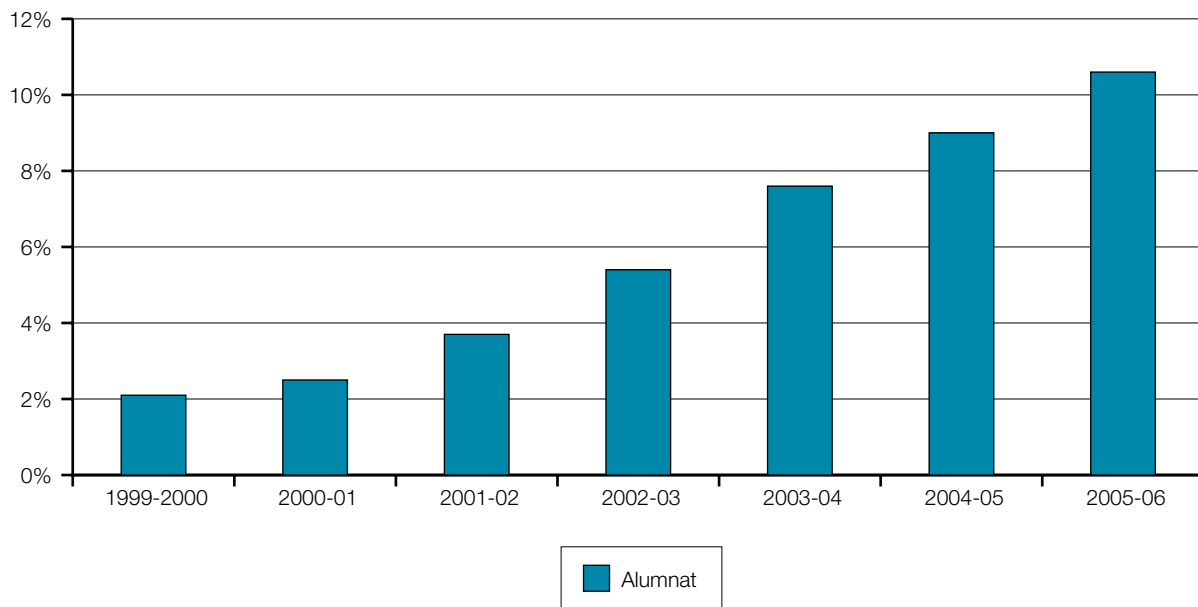

En el curs 1999-2000 només hi havia 19.759 alumnes estrangers i en el curs 2005-2006 ja n'hi havien 106.851 que representa una variació absoluta important de 87.092 alumnes, que en termes percentuals correspondrien a un augment del 440,8% entre els dos cursos de referència.

Evolució percentual

Curs	1999-2000	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04	2004-05	2005-06
Alumnat	2,1%	2,5%	3,7%	5,4%	7,6%	9,0%	10,6%

FONT: Departament d'Educació. Direcció de Serveis.

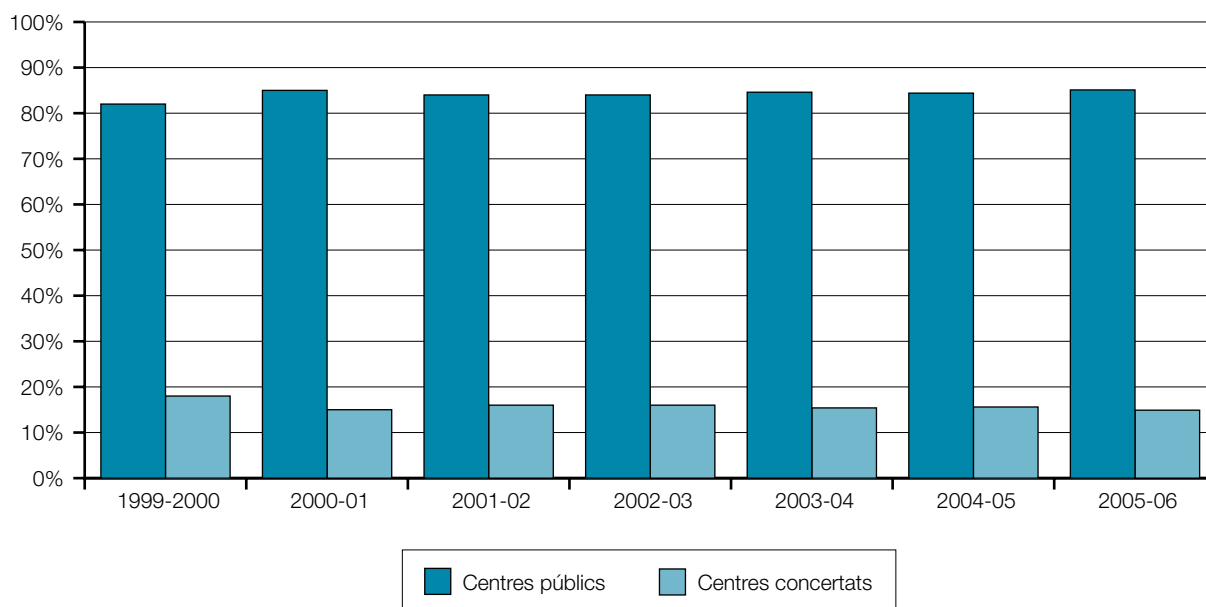
S'observa que des del curs 1990-2000 fins al curs 2005-2006 el percentatge d'alumnat estranger a Catalunya s'ha multiplicat per 5. Cal valorar tot l'esforç d'incardinació que aquest fet ha comportat dins del sistema educatiu de Catalunya.

També pot ser interessant conèixer quina va ser, fins al curs 2005-2006, la distribució d'aquest alumnat segons la titularitat dels centres.

● Evolució en funció de la titularitat del centre

Titularitat / Curs	1999-2000	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04	2004-05	2005-06
Centres públics	82%	85%	84%	84%	84,6%	84,4%	85,1%
Centres concertats	18%	15%	16%	16%	15,4%	15,6%	14,9%

FONT: Departament d'Educació. Direcció de Serveis.

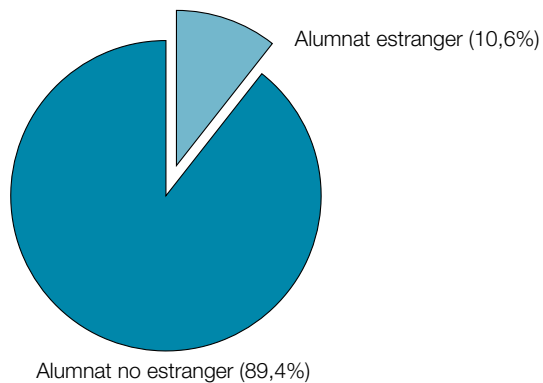
S'observa que la distribució d'alumnat estranger es reparteix d'una manera poc homogènia i contrasta la diferència entre el 85% en els centres públics davant el 15% dels centres concertats.

Un estudi detallat del curs 2005-2006 pot ser il·lustratiu.

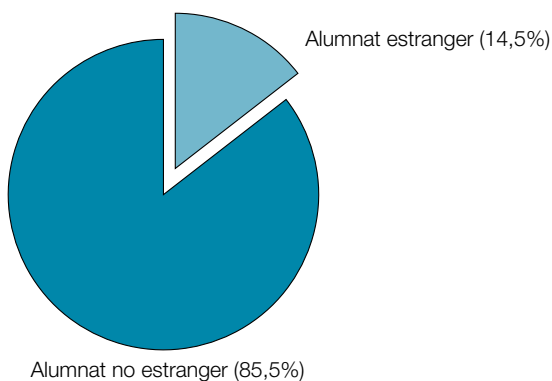
Alumnat / Titularitat	Centres públics	Centres concertats	Total
Alumnat estranger	90.944	15.907	106.851
Alumnat no estranger	538.259	361.509	899.768
Total d'alumnat	629.203	377.416	1.006.619

FONT: Departament d'Educació. Direcció de Serveis.

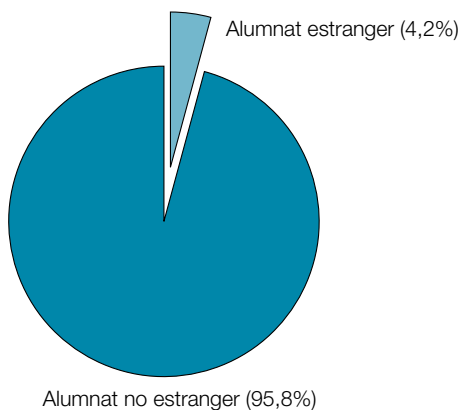
Catalunya: públics i privats

Catalunya: públic

Catalunya: privat

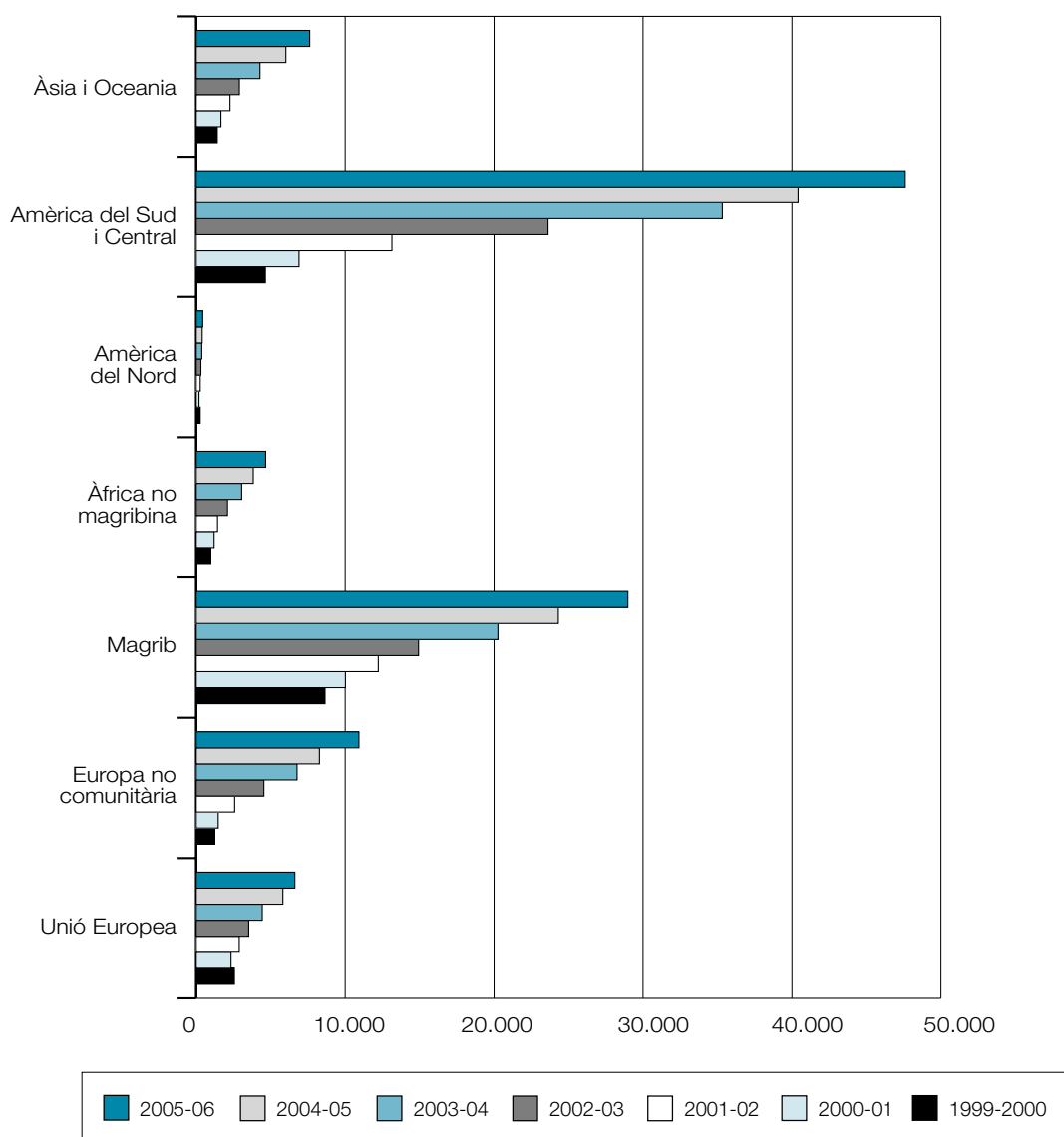

● Evolució en funció de la procedència

La procedència de l'alumnat estranger és molt diversa, i és important conèixer la seva heterogeneïtat i com ha variat en el temps.

Àrees geogràfiques / Curs	1999-2000	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04	2004-05	2005-06
Unió Europea	2.564	2.336	2.888	3.524	4.435	5.819	6.622
Europa no comunitària	1.249	1.476	2.580	4.544	6.770	8.272	10.922
Magrib	8.648	10.016	12.223	14.926	20.256	24.311	28.982
Àfrica no magribina	972	1.201	1.431	2.102	3.052	3.831	4.664
Amèrica del Nord	267	186	269	315	374	401	436
Amèrica del Sud i Central	4.646	6.903	13.138	23.619	35.323	40.412	47.604
Àsia i Oceania	1.413	1.660	2.268	2.896	4.281	6.020	7.621
Total	19.759	23.778	34.797	51.926	74.491	89.066	106.851

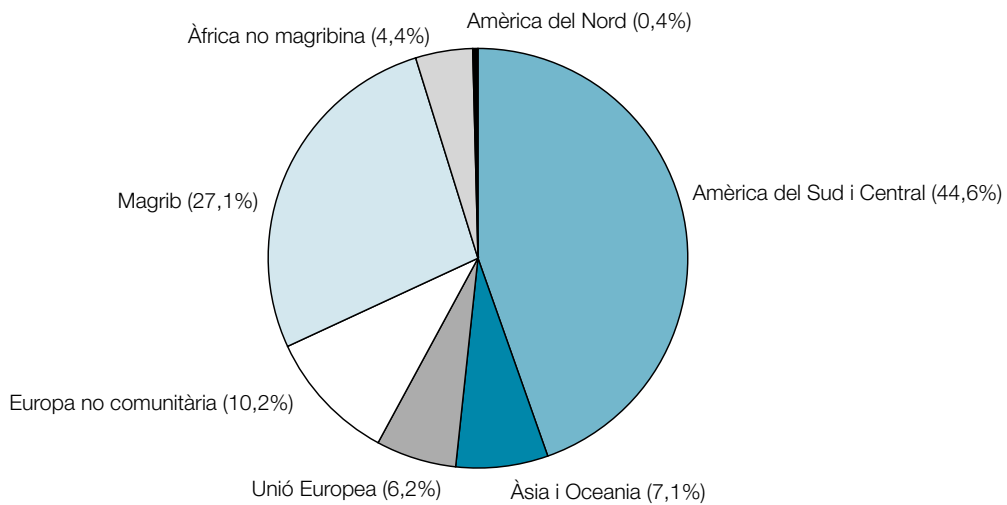
FONT: Departament d'Educació. Direcció de Serveis.

Un gràfic del curs 2005-2006 ens permet veure de manera senzilla d'on procedeix la majoria d'alumnat estranger.

Evolució d'alumnat estranger per procedència

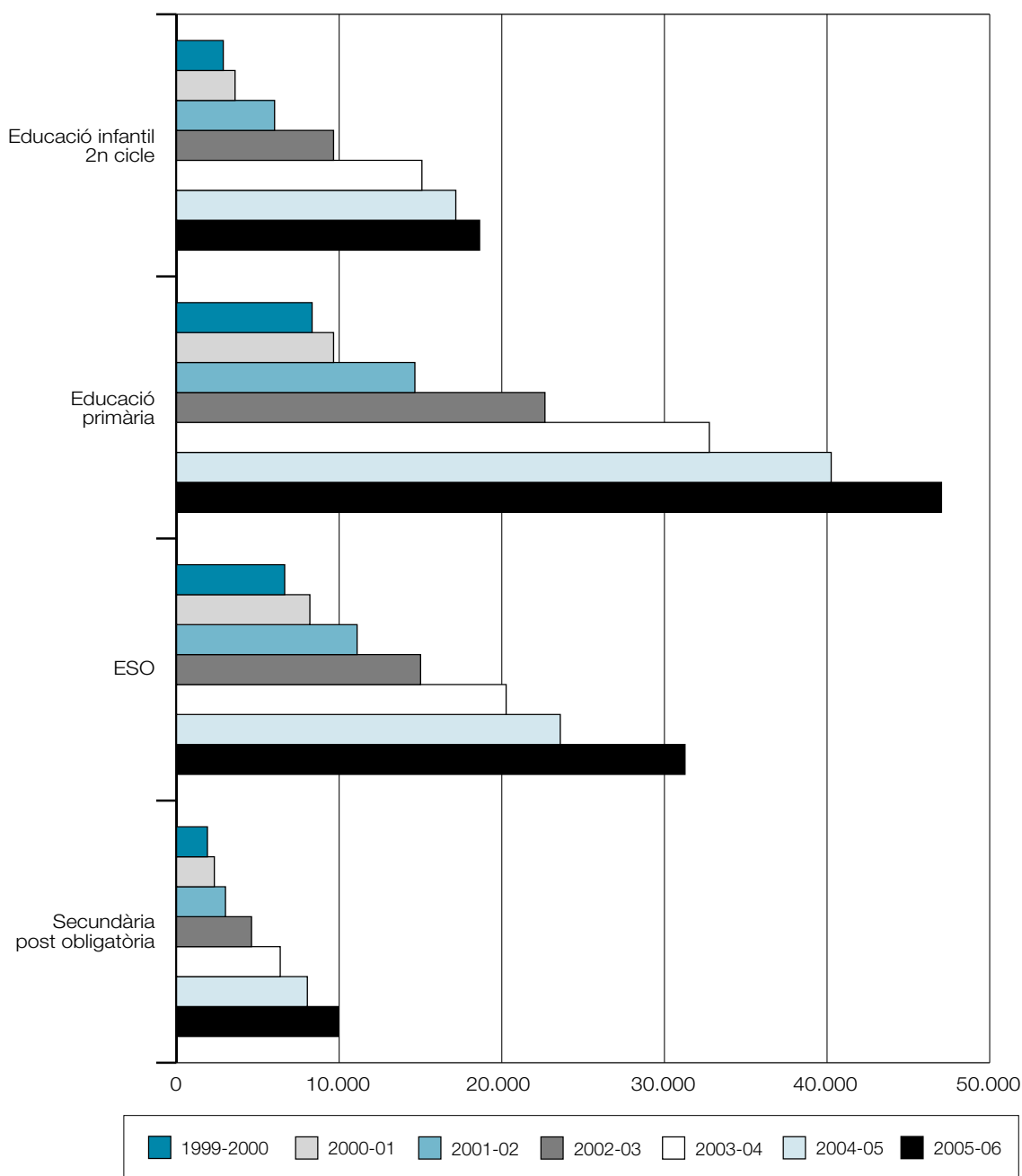

● Evolució en funció de l'etapa d'escolarització

El quadre següent ens permet veure l'evolució segons l'etapa d'escolarització de l'alumnat.

Etapa / Curs	1999-2000	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04	2004-05	2005-06
Ed. infantil 2n cicle	2.874	3.599	6.029	9.655	15.088	17.172	18.636
Ed. primària	8.336	9.656	14.656	22.653	32.760	40.254	47.037
ESO	6.650	8.199	11.103	15.006	20.267	23.596	31.266
Secundària postobligatòria	1.899	2.324	3.009	4.612	6.376	8.044	9.952
Total	19.759	23.778	34.797	51.926	74.491	89.066	106.851

FONT: Departament d'Educació. Direcció de Serveis.

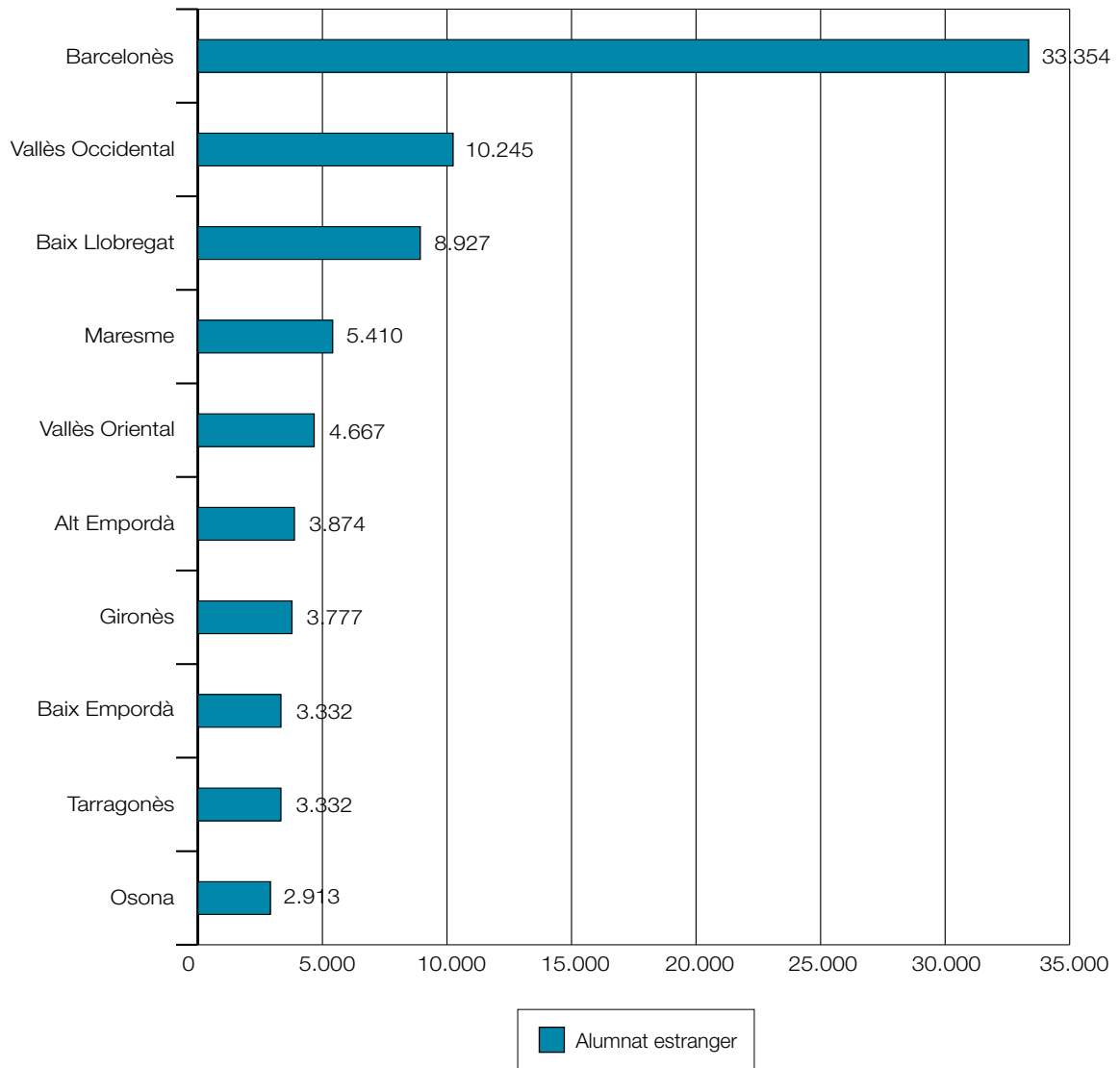
3.7.2. Distribució d'alumnat estranger a les deu comarques amb una escolarització més alta. Dades del curs 2005-2006

A Catalunya la distribució territorial de l'alumnat estranger no és uniforme i a algunes comarques els arriba un flux superior que a d'altres; així, el curs 2005-2006, les deu comarques amb més escolarització van rebre 79.831 alumnes estrangers, que representaven el 75 % del total d'alumnat estranger escolaritzat a tot Catalunya.

A continuació podem veure detallades les dades d'escolarització a les deu comarques amb més alumnes estrangers escolaritzats durant el curs 2005-2006:

Comarca / Alumnat	Alumnat centres públics	Alumnat centres concertats	Total estranger
Barcelonès	26.563	6.791	33.354
Vallès Occidental	8.757	1.488	10.245
Baix Llobregat	8.449	478	8.927
Maresme	4.253	1.157	5.410
Vallès Oriental	4.265	402	4.667
Gironès	3.154	720	3.874
Tarragonès	3.374	403	3.777
Alt Empordà	3.095	237	3.332
Baix Camp	3.017	315	3.332
Osona	1.954	959	2.913

FONT: Departament d'Educació. Direcció de Serveis.

3.8. Hores lectives de l'alumnat

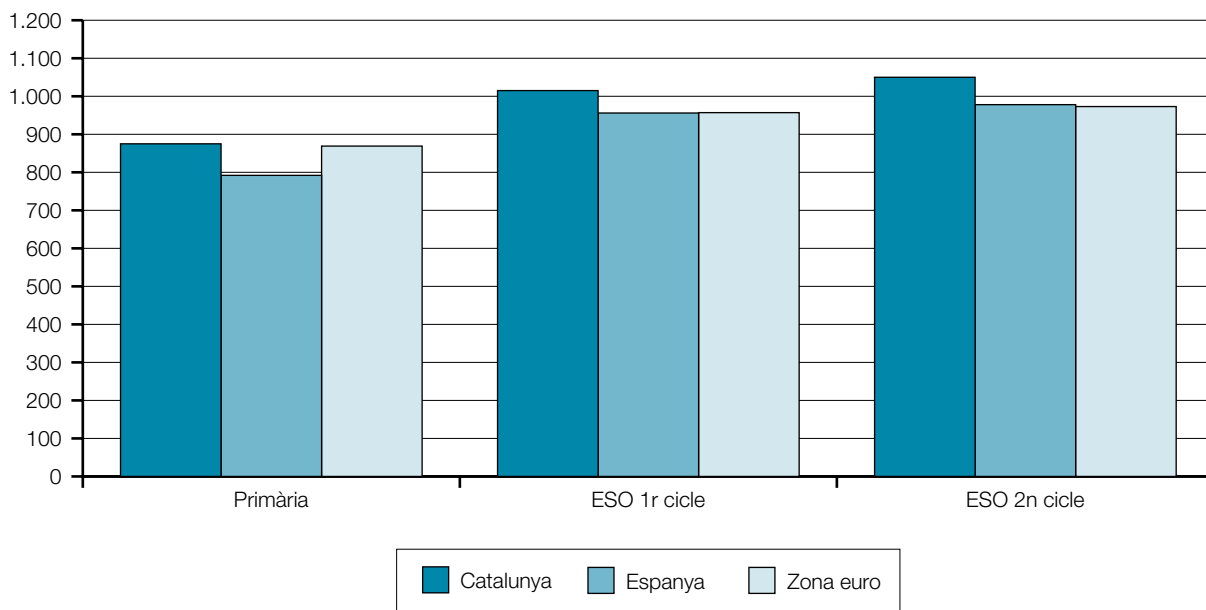
El nombre d'hores anuals d'ensenyament previstes per a l'alumnat és un factor que pot ajudar a conèixer més bé les condicions de treball de tot el professorat i el temps que l'alumnat dedica a l'escola. Les podem calcular multiplicant el nombre total d'hores d'ensenyament per cada dia lectiu i pel nombre de dies lectius anuals, o bé multiplicant el nombre d'hores de classe de cada setmana pel nombre de setmanes anuals que l'escola roman oberta amb finalitats educatives.

A Catalunya, l'alumnat de primer cicle d'ESO ha de fer 29 hores setmanals de classe. L'alumnat de segon cicle ha de fer 30 hores lectives setmanals. Hem de considerar que en comptar les hores setmanals de classe també s'està incloent el temps de tutoria de l'alumnat, que acostuma a ser d'una hora setmanal.

A partir d'aquestes dades, i pensant en un total de 35 setmanes de classe anuals, podem calcular el total d'hores de classe teòrica anual de l'alumnat de primària i d'ESO de Catalunya i comparar-les amb les dades corresponents publicades en els indicadors de l'OCDE.

Nivell / País	Catalunya	Espanya	Zona euro
Primària	875	792	869
ESO 1r cicle	1.015	956	957
ESO 2n cicle	1.050	978	973

FONTS: Departament d'Educació. Direcció de Serveis / *Regards sur l'éducation 2006* (any de referència: 2004).

Cal recordar que les dades anteriors corresponen al curs de referència 2003-2004, que és el mateix que el de les dades europees amb les quals es comparen. Per a aquest curs 2006-2007, amb la novetat de l'aplicació de la si-sena hora a primària, les dades canviaran de manera substancial.

Les dades corresponents al països de l'euro presenten algunes diferències importants, com podem comprovar a continuació.

● Hores lectives de l'alumnat a primària i ESO als països de l'euro

País / Nivell	Primària	ESO 1r cicle	ESO 2n cicle
Catalunya	875	1015	1050
Alemanya	788	875	892
Àustria	835	985	1080
Bèlgica	832	1000	1000
Espanya	792	956	978
Finlàndia	673	815	858
França	871	1055	1148
Grècia	928	998	1307
Irlanda	941	907	891
Itàlia	1023	1089	765
Luxemburg	847	782	750
Països Baixos	1000	1067	1067
Portugal	892	954	938
Mitjana zona euro	869	957	973

FONTS: Departament d'Educació. Direcció de Serveis / *Regards sur l'éducation 2006* (any de referència: 2004).

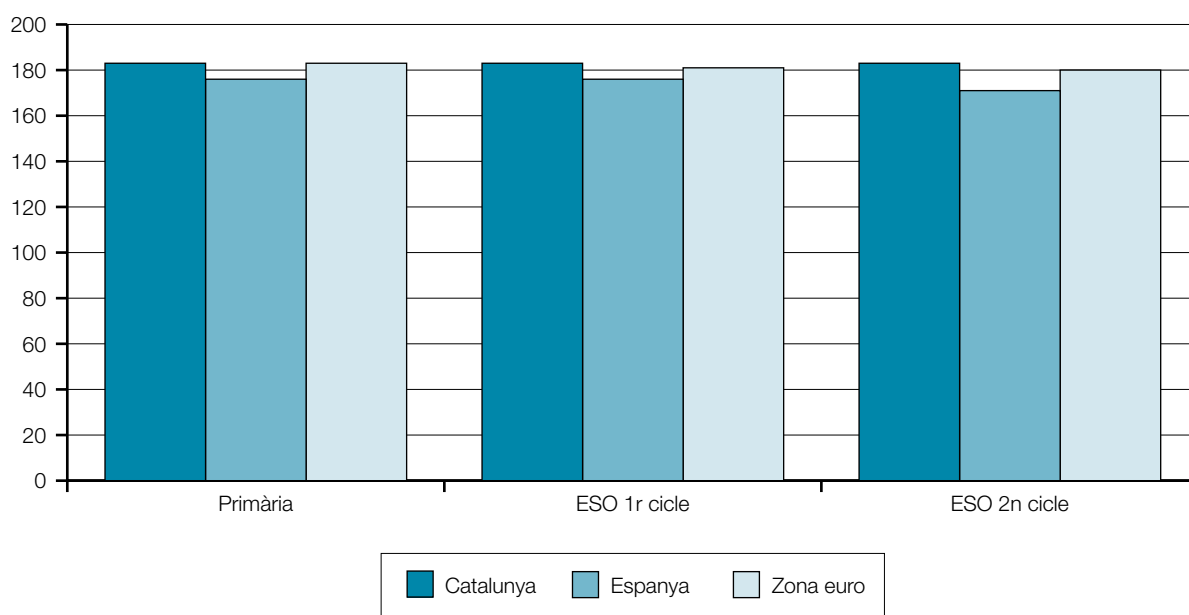
3.9. Temps de docència i de permanència del professorat

En la feina del professorat cal diferenciar els dies de docència directa amb els dies de permanència. Els dies que es consideren lectius són els dies de docència directa i resulten de descomptar del període escolar normal tots els dies considerats com a festius.

● Dies lectius del professorat de primària i del de secundària obligatòria

Nivell / País	Catalunya	Espanya	Zona euro
Primària	183	176	183
ESO 1r cicle	183	176	181
ESO 2n cicle	183	171	180

FONTS: Departament d'Educació. Direcció de Serveis / *Regards sur l'éducation 2006* (any de referència: 2004).

Com podem veure, els dies lectius del professorat de Catalunya coincideixen pràcticament amb els de la mitjana de la zona euro.

Als països de la zona euro no hi ha massa diferència de dies lectius, tal com podem veure amb més detall en el quadre següent

● **Dies lectius del professorat de primària i del de secundària obligatòria als països de la zona euro**

País / Nivell	Primària	ESO 1r cicle	ESO 2n cicle
Catalunya	183	183	183
Alemanya	193	193	193
Àustria	184	184	184
Bèlgica	163	181	181
Espanya	176	176	171
Finlàndia	189	189	189
França	–	–	–
Grècia	195	185	185
Irlanda	183	167	167
Itàlia	–	–	–
Luxemburg	176	176	176
Països Baixos	195	180	180
Portugal	176	176	176
Mitjana zona euro	183	181	180

FONTS: Departament d'Educació. Direcció de Serveis / *Regards sur l'éducation 2006* (any de referència: 2004).

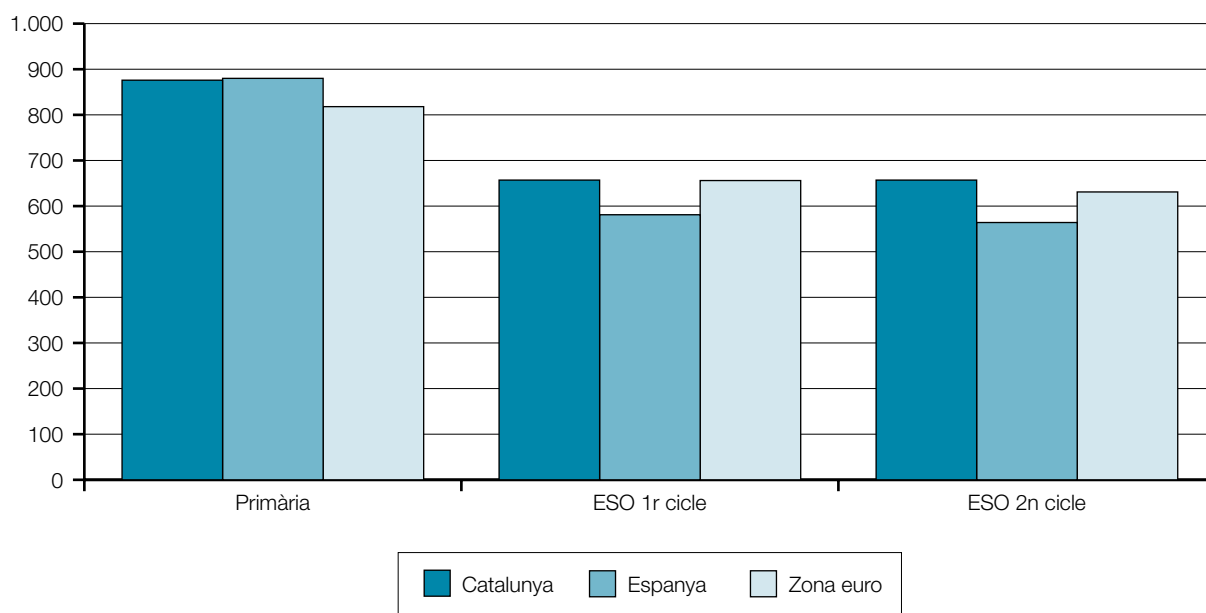

● Hores anuals de classe que imparteix el professorat de primària i el de secundària

El càlcul efectiu de les classes que imparteix el professorat de Catalunya s'ha fet tenint en compte les setmanes reals de treball anual i les hores normals de treball setmanal de cada professor tipus. Els valors que resulten són molt semblants als de la mitjana dels països de la zona euro.

Nivell / País	Catalunya	Espanya	Zona euro
Primària	876	880	818
ESO 1r cicle	657	581	656
ESO 2n cicle	657	564	631

FONTS: Departament d'Educació. Direcció de Serveis / *Regards sur l'éducation 2006* (any de referència: 2004).

● Hores anuals de classe que imparteix el professorat de primària i el de secundària als països de la zona euro

País / Nivell	Primària	ESO 1r cicle	ESO 2n cicle
Catalunya	876	657	657
Alemanya	793	751	705
Àustria	792	622	602
Bèlgica	722	724	664
Espanya	880	581	564
Finlàndia	680	595	553
França	918	639	614
Grècia	780	583	559
Irlanda	946	735	735
Itàlia	726	594	594
Luxemburg	774	642	642
Països Baixos	930	750	750
Portugal	880	660	586
Mitjana zona euro	818	656	631

FONTS: Departament d'Educació. Direcció de Serveis / *Regards sur l'éducation 2006* (any de referència: 2004).

4. INDICADORS DE RESULTATS

En aquesta secció s'analitza, entre d'altres, la informació relativa als resultats educatius obtinguts per l'alumnat de Catalunya en les darreres proves d'avaluació que ha dut a terme el Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu de Catalunya.

El primer dels indicadors proporciona informació dels resultats obtinguts per l'alumnat de l'ensenyament primari de Catalunya a les últimes proves de les competències bàsiques analitzades pel Consell. Cal tenir present, però, que aquí es presenta només un resum dels resultats globals de la mostra representativa de 150 centres d'ensenyament primari de Catalunya que va participar a les proves de competències bàsiques realitzades el curs 2004-2005. Qualsevol lector interessat a ampliar les dades que es faciliten en aquest informe pot adreçar-se a les publicacions específiques que ja ha elaborat i divulgat el Departament d'Educació.

També s'hi ha inclòs un resum dels resultats de l'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat dels diferents nivells educatius recollits en els informes que publica la Subdirecció General de la Inspecció d'Educació. Són dades de la publicació de maig de 2005 *Resultats de l'avaluació dels alumnes d'educació primària i d'educació secundària*. Les informacions que es faciliten corresponen al curs 2003-2004.

Finalment, també hi trobarem l'indicador que ens informa de la taxa d'activitat de la població de Catalunya d'edats compreses entre els 25 i els 64 anys segons el seu nivell d'estudis. Aquest darrer indicador complementa totes les informacions anteriors.

4.1. Resultats obtinguts per l'alumnat de la mostra de Catalunya que va participar a les proves de competències bàsiques d'educació primària el curs 2004-2005

En el marc de l'avaluació de centres el Departament d'Educació va fer arribar a tots els centres unes proves per avaluar el domini de les competències bàsiques en l'alumnat d'educació primària. Entre els cursos 2000-2001 i 2003-2004 s'ha avaluat el domini de les competències bàsiques de l'alumnat de 10 anys en diferents àmbits. Després d'haver completat dues fases de dos anys, en les quals s'ha analitzat l'assoliment de competències en diferents àmbits, el Departament d'Educació va iniciar el curs 2004-2005 una fase d'avaluació, més detallada, de l'àmbit matemàtic. Les proves, elaborades per la D.G. d'Ordenació i Innovació Educativa han tingut com a referent el currículum de primària¹ i l'estudi per a la Identificació de les Competències Bàsiques a l'Ensenyament Obligatori, realitzat en el marc de la FREREF i coordinat pel Consell Superior d'Avaluació.²

El Consell Superior d'Avaluació va coordinar l'aplicació externa d'aquestes proves en una mostra de 150 centres i va realitzar l'estudi dels resultats. Els centres de la mostra van ser pràcticament els mateixos que els de les anteriors convocatòries i s'havien triat de manera aleatòria i proporcional en funció de l'hàbitat i del nivell socioeconòmic i de la distribució territorial. L'aplicació es va fer el maig de 2005 i els resultats han estat publicats³ i tramesos a tots els centres per tal que disposin d'uns referents externs amb els quals poder contrastar les dades del propi centre. Tot i que les dades que se subministren aquí són numèriques, cal recordar que a l'hora d'analitzar els resultats des del centre s'havia de fer de manera qualitativa i en el context de l'avaluació interna del propi centre.

Les proves administrades contenien ítems relacionats amb les competències bàsiques de l'àmbit matemàtic però també d'altres que, tot i fer referència a continguts matemàtics, estaven relacionats amb l'àmbit lingüístic, l'àmbit social i natural i l'ús de les TIC. Així, per exemple, es podien trobar en una mateixa prova activitats relacionades amb els àmbits lingüístic i social i natural, o tenir una prova d'expressió oral que no necessàriament estava lligada al treball en l'àrea de llengua. Aquest plantejament d'integració de continguts responia a la realitat de cada dia, en què l'ús de competències no està compartimentat per àrees.

La mostra va estar constituïda per 2.760 alumnes de 2n, 2.725 de 4t i 2.771 de 6è d'educació primària procedents de 150 centres. Aquests centres són gairebé els mateixos que els de la mostra del curs 2000-2001.

Els centres de la mostra es van seleccionar segons el nivell socioeconòmic –baix, mitjà o alt (en una proporció del 20%, 60% i 20%, respectivament)– en els estrats d'hàbitat corresponents a més de 100.000 habitants i d'entre 10.000 i 100.000 habitants. En el cas de centres de poblacions de menys de 10.000 habitants no es va establir diferenciació de nivell socioeconòmic.

---

1. Departament d'Ensenyament (1990). *Disseny curricular. Ensenyament primari*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

2. Departament d'Ensenyament (2000). *Identificació de les Competències Bàsiques en l'Ensenyament Obligatori*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

3. Departament d'Educació (2005). *Síntesi de resultats de les proves d'avaluació de les competències bàsiques a l'educació primària*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

Domini de competències bàsiques. Resultats generals per àmbits

- **Percentatges, per àmbits, d'alumnat de cicle inicial d'educació primària que assoleix les competències bàsiques**

ÀMBIT MATEMÀTIC. CICLE INICIAL

Percentatge d'alumnat que assoleix les competències de l'àmbit matemàtic

Competències - Àmbit matemàtic	% d'alumnat que assoleix la competència
M1. Aplicar el coneixement del sistema de numeració decimal i de les operacions per a comparar, relacionar nombres i operar amb rapidesa, buscant segons la situació un resultat exacte o aproximat	
M1a. Càlcul exacte amb temps controlat	74%
M1b. Càlcul exacte amb temps no controlat	78%
M2. Usar tècniques de representació geomètrica per a descriure, raonar i projectar canvis en les formes i en els espais	87%
M5. Planificar i seguir alguna estratègia per a resoldre un problema i modificar-la, si no és prou eficaç	63%
M7. Interpretar la funció que fan els nombres quan apareixen en un context real (expressar quantitat, identificar, temps, mesura, intervals) i usar-los d'acord amb les seves característiques.	73%
L13. Expressar-se oralment adequant-se a la situació comunicativa i al receptor amb ordre i claredat (component discursiu).	88%

Comentaris dels resultats de l'àmbit matemàtic. Cicle inicial

- En general, l'alumnat de cicle inicial demostra tenir un bon nivell d'assoliment de les competències en l'àmbit matemàtic.
- La competència relacionada amb la planificació i resolució de problemes és la que presenta més dificultat d'assoliment.
- L'alumnat de cicle inicial té assolida de manera consistent la competència per usar tècniques de representació geomètrica i per adequar el seu discurs oral a la situació comunicativa relacionada amb la verbalització d'aspectes matemàtics com termes, formes i localitzacions.
- Pel que fa a l'hàbitat on hi ha els centres s'observen resultats més bons entre l'alumnat de centres de poblacions amb menys de 1.000 habitants. Tot i això, les diferències només són estadísticament significatives quant a l'ús de tècniques de representació geomètrica i aquestes es donen entre els resultats en poblacions de menys de 1.000 habitants respecte als resultats de poblacions amb més de 10.000 habitants.
- Pel que fa al nivell socioeconòmic, obté resultats més bons l'alumnat de centres amb nivell socioeconòmic alt. Les diferències que s'observen en totes les competències avaluades són estadísticament significatives entre els resultats de l'alumnat de centres de nivell socioeconòmic baix respecte als resultats obtinguts per l'alumnat dels altres dos nivells.

ÀMBIT MATEMÀTIC. CICLE MITJÀ

Percentatge d'alumnat que assoleix les competències de l'àmbit matemàtic

Competències - Àmbit matemàtic	% d'alumnat que assoleix la competència
M1. Aplicar el coneixement del sistema de numeració decimal i de les operacions per a comparar, relacionar nombres i operar amb rapidesa, buscant segons la situació un resultat exacte o aproximat	
M1a. Càlcul exacte amb temps controlat	68%
M1b. Càlcul exacte amb temps no controlat	57%
M1c. Càlcul aproximat	62%
M2. Utilitzar les tècniques i convencions de la representació geomètrica bidimensional per a compondre i descompondre formes geomètriques complexes a partir de formes simples	64%
M3. Emprar amb precisió i criteri les unitats de mesura	57%
M4. Usar amb propietat instruments i tècniques per a dibuixar, mesurar i calcular, quan calgui	88%
M5. Planificar i seguir alguna estratègia per a resoldre un problema i modificar-la, si no és prou eficaç	47%
M6. Usar i interpretar llenguatge matemàtic, com ara xifres, signes i altres representacions gràfiques o dibuixos, per a descriure fenòmens quotidians	
M6a. Signes i xifres	66%
M6b. Gràfic	61%
M7. Interpretar la funció que fan els nombres quan apareixen en un context real (expressar quantitat, identificar, temps, mesura, intervals) i usar-los d'acord amb les seves característiques	60%
L12. Comprendre un text escrit interpretant el missatge a partir de la informació que conté i els coneixements propis (comprensió textual inferencial/interpretativa)	55%
L13. Expressar-se oralment adequant-se a la situació comunicativa i al receptor amb ordre i claredat (component discursiu)	79%
L16. Produir un text escrit, adequat a la necessitat comunicativa i al receptor, amb ordre i claredat (organització del text)	48%
L17. Produir un text aplicant correctament els coneixements lingüístics pel que fa a lèxic, ortografia i estructures morfosintàctiques (correcció lingüística)	47%
SN23. Buscar i seleccionar informació de diverses fonts	84%

Comentaris dels resultats de l'àmbit matemàtic. Cicle mitjà

- En aquest cicle les competències que l'alumnat té més dificultat per assolir són les que fan referència a la planificació i a les estratègies de resolució de problemes i les competències relacionades amb l'ús productiu escrit del llenguatge matemàtic, tant pel que fa a l'organització del text com a la correcció lingüística.
- Les competències més ben assolides per l'alumnat són l'ús dels instruments i tècniques per dibuixar, mesurar i calcular, buscar i seleccionar informació a partir de dades numèriques i en diverses fonts i l'habilitat discursiva relacionada amb les matemàtiques.
- Pel que fa a l'hàbitat on hi ha els centres, les diferències que s'observen no són estadísticament significatives. Els resultats en totes les competències són força homogenis i no sempre els resultats més alts s'enregistren en el mateix tram de població.
- Pel que fa al nivell socioeconòmic, obté resultats més bons l'alumnat de centres de nivell socioeconòmic alt. S'observen diferències estadísticament significatives entre els resultats obtinguts per l'alumnat de centres de nivell socioeconòmic baix respecte a l'alumnat dels altres dos nivells en diferents competències.

ÀMBIT MATEMÀTIC. CICLE SUPERIOR

Percentatge d'alumnat que assoleix les competències de l'àmbit matemàtic

Competències - Àmbit matemàtic	% d'alumnat que assoleix la competència
M1. Aplicar el coneixement del sistema de numeració decimal i de les operacions per a comparar, relacionar nombres i operar amb rapidesa, buscant segons la situació un resultat exacte o aproximat	
M1a. Càlcul exacte amb temps controlat	63%
M1b. Càlcul exacte amb temps no controlat	47%
M1c. Càlcul aproximat	62%
M2. Utilitzar les tècniques i convencions de la representació geomètrica bidimensional per a compondre i descompondre formes geomètriques complexes a partir de formes simples	44%
M3. Emprar amb precisió i criteri les unitats de mesura	55%
M4. Usar amb propietat instruments i tècniques per a dibuixar, mesurar i calcular, quan calgui	
M4a. A mà	33%
M5. Planificar i seguir alguna estratègia per a resoldre un problema i modificar-la, si no és prou eficaç	52%
M6. Usar i interpretar llenguatge matemàtic, com ara xifres, signes i altres representacions gràfiques o dibuixos, per a descriure fenòmens quotidians	
M6a. Signes i xifres	48%
M6b. Gràfic	65%
M7. Interpretar la funció que fan els nombres quan apareixen en un context real (expressar quantitat, identificar, temps, mesura, intervals) i usar-los d'acord amb les seves característiques	55%
L12. Comprendre un text escrit interpretant el missatge a partir de la informació que conté i els coneixements propis (comprensió textual inferencial/interpretativa)	57%
L16. Produir un text escrit, adequat a la necessitat comunicativa i al receptor, amb ordre i claredat (organització del text)	72%
L17. Produir un text aplicant correctament els coneixements lingüístics pel que fa a lèxic, ortografia i estructures morfosintàctiques (correcció lingüística)	55%
SN23. Buscar i seleccionar informació de diverses fonts	72%

Comentaris dels resultats de l'àmbit matemàtic. Cicle superior

- L'alumnat de cicle superior té més ben assolides les competències relacionades amb el càlcul exacte amb temps controlat i el càlcul aproximat, l'ús i interpretació del llenguatge matemàtic pel que fa a les representacions gràfiques, buscar i seleccionar informació de diverses fonts i d'organitzar un text adequat-se a la situació comunicativa demanada.
- Té més dificultat per usar instruments i tècniques de dibuix, mesura i càlcul, així com tècniques de representació geomètrica.
- Quant als resultats en cada hàbitat de població cal destacar, que tot i que s'observen algunes diferències entre hàbitats en algunes competències, no s'observa cap diferència estadísticament significativa pel que fa al càlcul, a l'ús de les unitats de mesura i a l'ús d'instruments i tècniques per dibuixar, mesurar i calcular, ni pel que fa a les competències relacionades amb la producció escrita. No sempre es donen els resultats més alts en el mateix tram de població.

- Quant als resultats en funció del nivell socioeconòmic dels centres cal destacar que s'enregistren els resultats més alts en els centres de nivell socioeconòmic alt. S'observen diferències estadísticament significatives entre els resultats en centres de nivell socioeconòmic baix respecte als resultats en els centres de nivell alt i mitjà quant a càlcul exacte amb temps controlat, càlcul aproximat, la interpretació dels nombres en context real, quant a buscar i seleccionar informació en diverses fonts i quant a la correcció lingüística. Cal destacar que en la resta de competències les diferències estadísticament significatives es donen entre els tres nivells socioeconòmics.

4.2. Avaluació del progrés i promoció de l'alumnat d'educació primària a Catalunya. Curs 2003-2004

Anualment els centres docents de Catalunya lliuren a les inspeccions territorials d'Educació els resultats de les valoracions finals del progrés de l'alumnat en finalitzar cadascun dels tres cicles d'educació primària, els dos cicles d'educació secundària, els dos cursos de batxillerat i els cicles formatius de grau mitjà i superior.

El resultat següent corresponen a l'informe *Resultats de l'avaluació dels alumnes d'educació primària i d'educació secundària a Catalunya. Curs 2003-2004* realitzat anualment per la Subdirecció General de Inspecció d'Educació de Catalunya a partir de les dades facilitades pels centres.

La part de l'estudi que fa referència a l'educació primària recull informació d'un total de 178.531 alumnes de segon, quart i sisè de primària, escolaritzats en els 2.055 centres públics i privats de Catalunya en què es va impartir l'educació primària durant el curs 2003-2004.

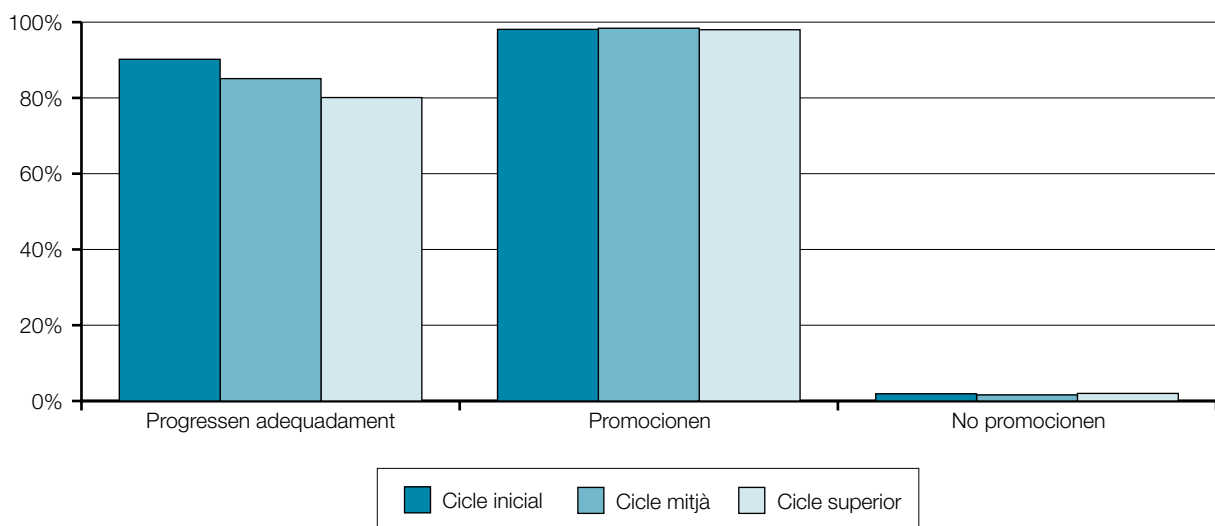
Atès que es tracta d'un estudi de les valoracions atorgades en finalitzar un cicle educatiu que no fa referència a la situació inicial de l'alumnat, ni tampoc als processos educatius o als criteris d'avaluació emprats, les dades que ens proporciona són limitades, però esdevenen un indicador més que pot ajudar a valorar el funcionament global del sistema educatiu de Catalunya.

Segons aquest estudi, l'alumnat avaluat en cadascun dels últims cursos dels tres cicles (2n curs del cicle inicial, 2n curs del cicle mitjà i 2n curs del cicle superior) de l'educació primària ha obtingut les valoracions següents:

● Resultats de l'avaluació en els diferents cicles

Cicle / Resultat	Progressen adequadament	Promocionen	No promocionen
Cicle inicial	90,2%	98,1%	1,9%
Cicle mitjà	85,1%	98,4%	1,6%
Cicle superior	80,1%	98,0%	2,0%

FONT: Subdirecció General de la Inspecció d'Educació.

Tal com es pot veure, la promoció de l'alumnat al cicle següent sovint és automàtica i només en casos excepcionals alguns dels alumnes avaluats romanen un any més al mateix cicle.

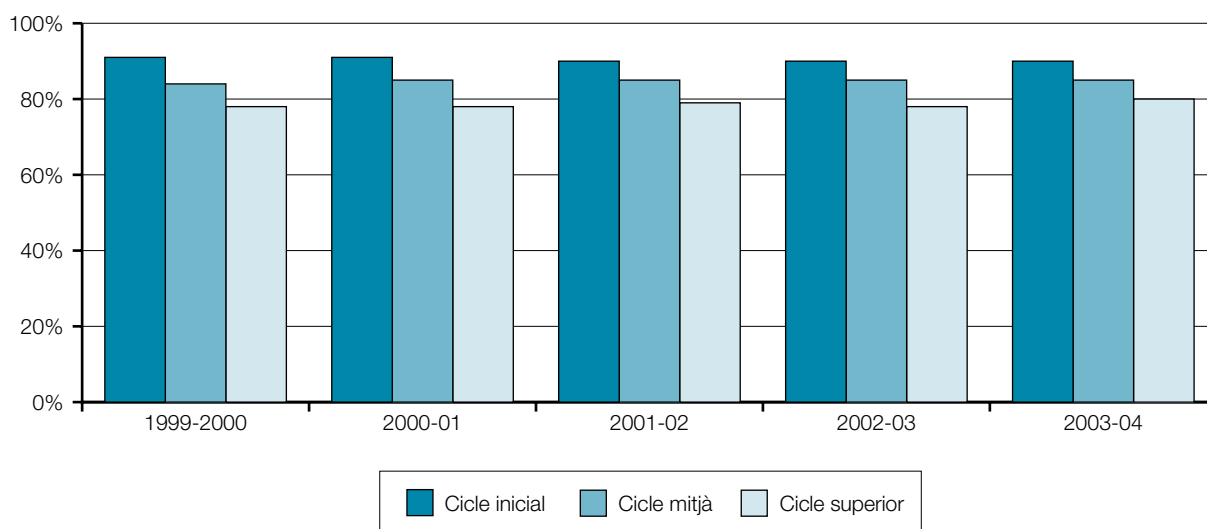
Seguidament veurem l'evolució que han experimentat aquests percentatges des del curs 1999-2000 fins al curs 2003-2004.

● **Evolució dels percentatges d'alumnat de primària de Catalunya valorat amb “Progressa adequadament” des del curs 1999-2000 fins al curs 2003-2004**

L'evolució que han experimentat els resultats corresponents a l'alumnat dels diferents cicles d'educació primària valorat amb “Progressa adequadament” des del curs 1999-2000 fins al curs 2003-2004 mostra una petita tendència a l'alça que s'ha anat estabilitzant els darrers cursos i que és molt semblant en els tres nivells de l'ensenyament primari.

Nivell / Curs	1999-2000	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04
Cicle inicial	91%	91%	90%	90%	90%
Cicle mitjà	84%	85%	85%	85%	85%
Cicle superior	78%	78%	79%	78%	80%

FONT: Subdirecció General de la Inspecció d'Educació.

4.3. Avaluació del progrés i promoció de l'alumnat d'educació secundària obligatòria a Catalunya. Curs 2003-2004

Els resultats acadèmics de l'alumnat d'ESO també s'han extret de l'informe *Resultats de l'avaluació dels alumnes d'educació primària i d'educació secundària a Catalunya* que publica anualment la Subdirecció General de la Inspecció d'Educació de Catalunya a partir de les dades facilitades anualment pels centres docents.

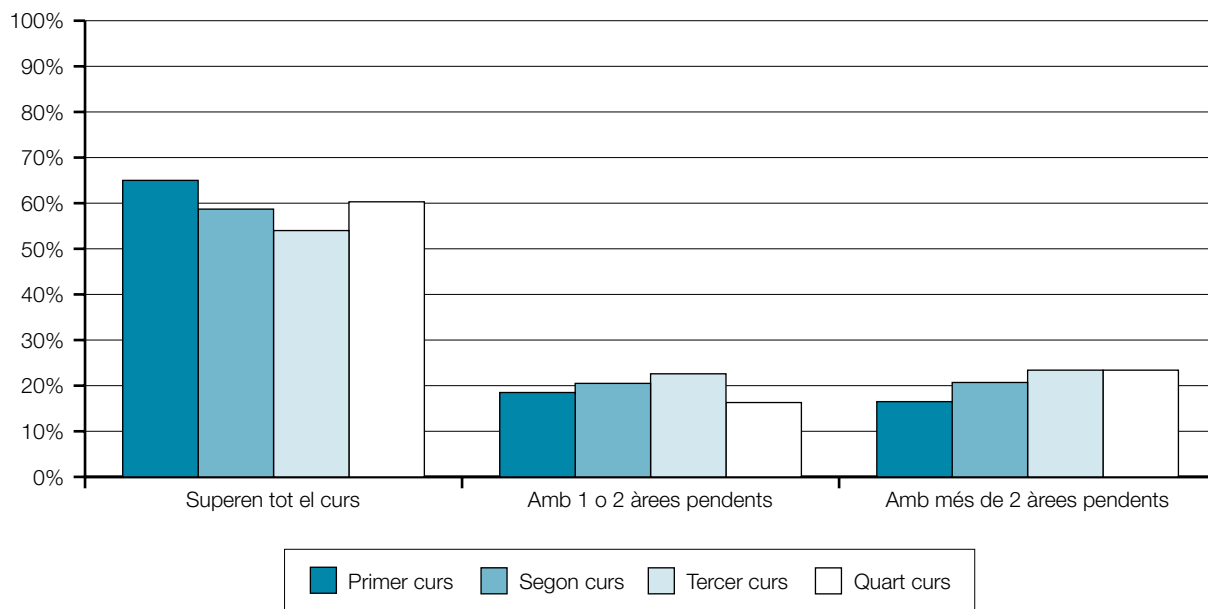
Cal precisar que les dades d'aquest estudi són del curs 2003-2004 i són els resultats de l'avaluació final de l'alumnat realitzada pel professorat a finals de curs sobre la base dels criteris i decisions acordades i concretades en els corresponents projectes curriculars elaborats pels centres docents.

L'estudi recull informació d'un total de 1.107 centres públics i privats on s'impartia l'ensenyament secundari obligatori, i el total d'alumnes avaluats va ser de 245.956.

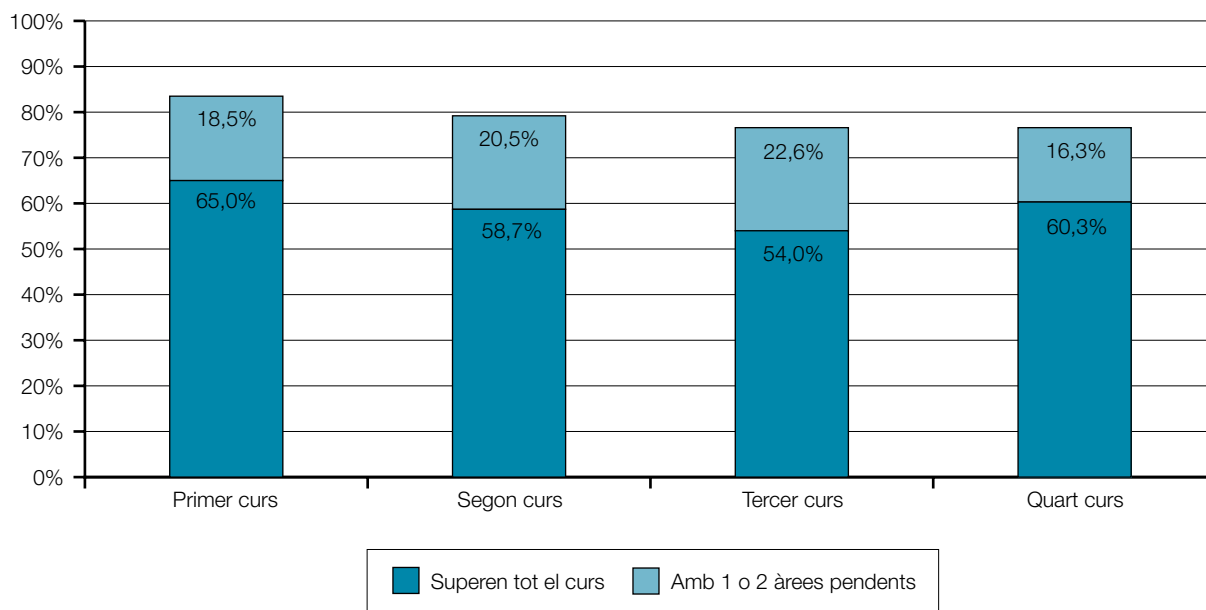
● Resultats de l'avaluació en els diferents cursos d'ESO

	Alumnes avaluats	Promocionen			Amb més de 2 àrees pendents
		Superen tot el curs	Amb 1 o 2 àrees pendents	Total que promocionen	
Primer curs	61.026	65,0%	18,5%	83,5%	16,5%
Segon curs	63.089	58,7%	20,5%	79,3%	20,7%
Tercer curs	60.222	54,0%	22,6%	76,6%	23,4%
Quart curs	61.619	60,3%	16,3%	76,6%	23,4%

FONT: Subdirecció General de la Inspecció d'Educació.

Alumnes que promocionen de curs a l'ESO

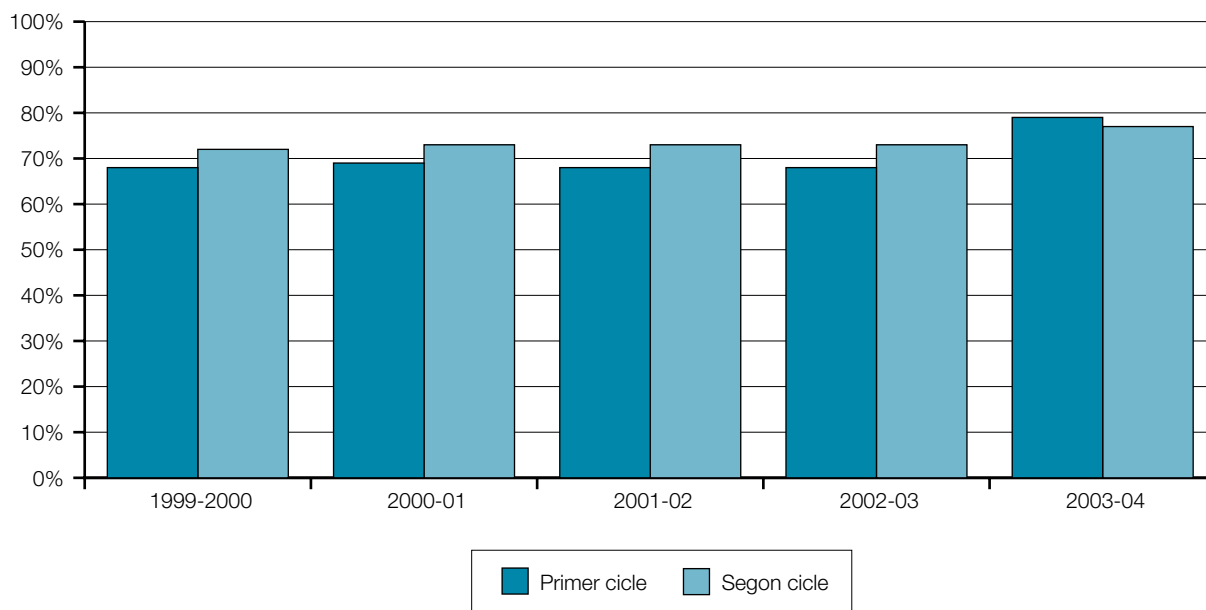

● **Evolució dels resultats de superació de cicle obtinguts per l'alumnat d'ESO de Catalunya des del curs 1999-2000 fins al curs 2003-2004**

L'estudi de l'evolució dels resultats corresponents a l'alumnat d'ESO des del curs 1999-2000 fins al curs 2002-2003 ens permet advertir una estabilització del percentatge d'alumnat que supera el segon cicle. Les dades corresponents al curs 2003-2004 inclouen l'alumnat que supera el cicle amb alguna àrea pendent.

Nivell / Curs	1999-2000	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04
Primer cicle	68%	69%	68%	68%	79%
Segon cicle	72%	73%	73%	73%	77%

FONT: Subdirecció General de la Inspecció d'Educació.

4.4. Resultats acadèmics de l'alumnat de batxillerat a Catalunya. Curs 2003-2004

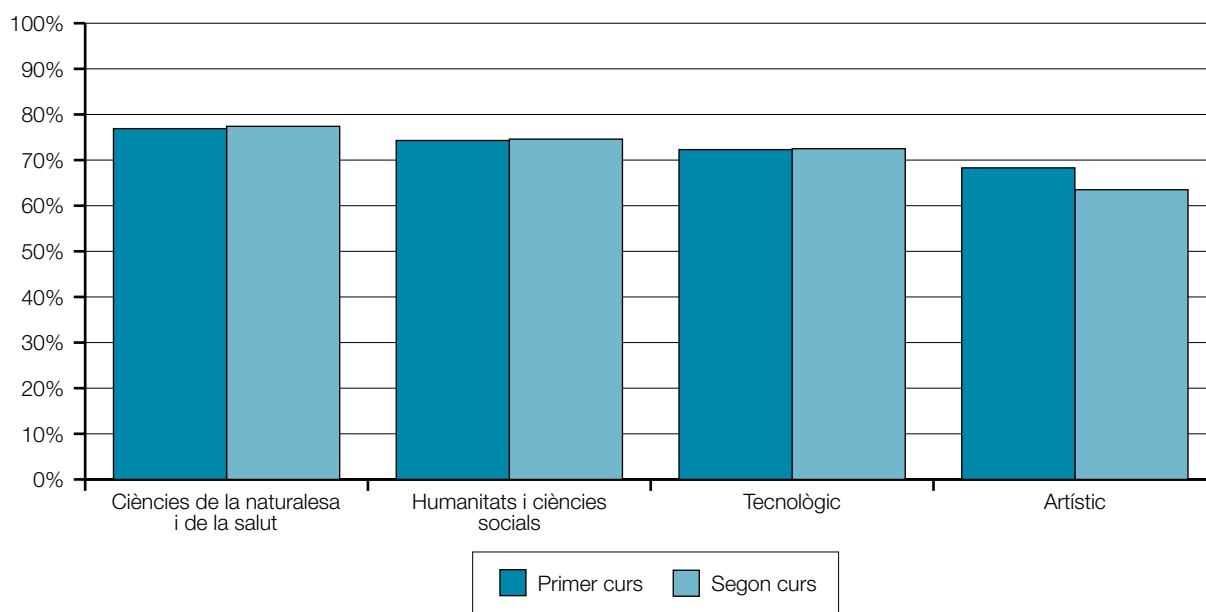
Els resultats següents també corresponen als informes publicats per la Subdirecció General de la Inspecció d'Ensenyament de Catalunya a partir de les dades facilitades anualment pels centres. Les dades corresponen al curs 2003-2004. El total d'alumnes de batxillerat avaluats va ser de 74.802, dels quals 39.892 eren de 1r curs i 34.910 eren de 2n curs.

A continuació es mostren els percentatges d'alumnat de batxillerat que promociona de primer a segon curs, i els percentatges d'alumnat que supera l'etapa a 2n curs, en cadascuna de les diferents modalitats de batxillerat.

● Resultats en els diferents cursos i modalitats. Percentatges de promoció

Curs / Modalitat	Ciències de la naturalesa i de la salut	Humanitats i ciències socials	Tecnològic	Artístic
Primer curs	76,9%	74,3%	72,3%	68,3%
Segon curs	77,4%	74,6%	72,5%	63,5%

FONT: Subdirecció General de la Inspecció d'Educació.

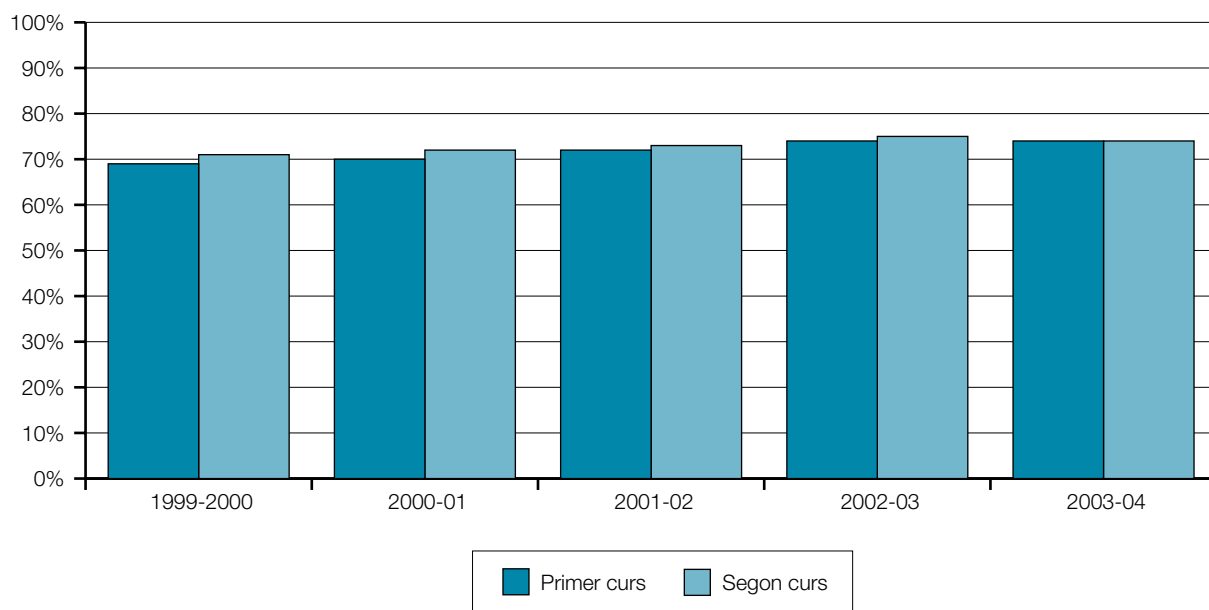

● Evolució dels resultats obtinguts des del curs 1999-2000 fins al curs 2003-2004

L'evolució dels resultats mostra una tendència a l'alça.

Nivell / Curs	1999-2000	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04
Primer curs	69%	70%	72%	74%	74%
Segon curs	71%	72%	73%	75%	74%

FONT: Subdirecció General de la Inspecció d'Educació.

4.5. Resultats acadèmics de l'alumnat que ha cursat cicles formatius de formació professional específica a Catalunya

● Resultats obtinguts per l'alumnat de cicles formatius de grau mitjà

Durant el curs 2003-2004 es van avaluar un total de 26.883 alumnes de cicles formatius de grau mitjà: 20.162 alumnes de 1r curs i 6.721 alumnes de 2n curs. Els resultats globals han estat els següents,

Cicles formatius de grau mitjà	Percentatge d'alumnat que aprova el cicle
Percentatge global	58%

FONT: Subdirecció General de la Inspecció d'Educació.

● Resultats obtinguts per l'alumnat dels cicles formatius de grau superior

Durant el curs 2003-2004 s'han avaluat 28.313 alumnes de cicles formatius de grau superior distribuïts de la manera següent: 16.402 alumnes de 1r curs i 11.911 alumnes de 2n curs. Els resultats globals van ser els següents:

Cicles formatius de grau superior	Percentatge d'alumnat amb avaluació educativa
Percentatge global	72%

FONT: Subdirecció General de la Inspecció d'Educació.

Una gran part de l'alumnat que no ha aprovat el cicle, tant en els cicles de grau mitjà com en els de grau superior, només té pendent el crèdit de formació pràctica a l'empresa, requisit necessari per a l'obtenció del títol.

Cal ser prudent en l'ús d'aquestes dades perquè la casuística és complexa i poden induir a fer comparacions que difícilment es podrien explicar sense analitzar altres variables molt importants que influeixen en els resultats acadèmics de l'alumnat.

4.6. Taxa d'activitat de la població d'edat compresa entre 25 i 64 anys segons el nivell d'estudis

El nivell d'estudis assolit pel conjunt de la població d'un país és un factor que influeix decisivament en les taxes d'activitat laboral i en la qualitat de l'activitat econòmica que desenvolupa cada persona. Sembla clar que si estudiem les dades que relacionen la formació i l'ocupació podem veure que el nivell de formació de la població és determinant a l'hora de trobar ocupació.

La taxa d'activitat de la població es defineix com la quantitat que resulta de multiplicar per 100 la relació entre la població activa d'un determinat nivell de formació i el total de població del mateix tram d'edat i formació. La població activa comprèn les persones de 16 anys i més que tenen ocupació (població ocupada) o que en busquen (població desocupada).

Com es pot comprovar estudiant les dades següents, de manera general, els valors més elevats de les taxes d'activitat corresponent a nivells més alts de formació.

Nivell / País	Catalunya	Espanya	Zona euro	OCDE
CITE 0/1	47%	48%	49%	47%
CITE 2	69%	67%	63%	61%
CITE 3	73%	73%	72%	73%
CITE 4	73%	73%	79%	81%
CITE 5/6	89%	82%	85%	85%

FONTS: Institut d'Estadística de Catalunya. A partir de dades de l'EPA / OCDE *Indicators 2006* (any de referència: 2004).

Cal recordar que la formació equivalent als diferents CITE és:

- CITE 0/1: educació infantil, primària.
- CITE 2: educació secundària obligatòria.
- CITE 3: batxillerat, BUP, COU, formació professional.
- CITE 4: ensenyament superior no universitari.
- CITE 5/6: ensenyament universitari.

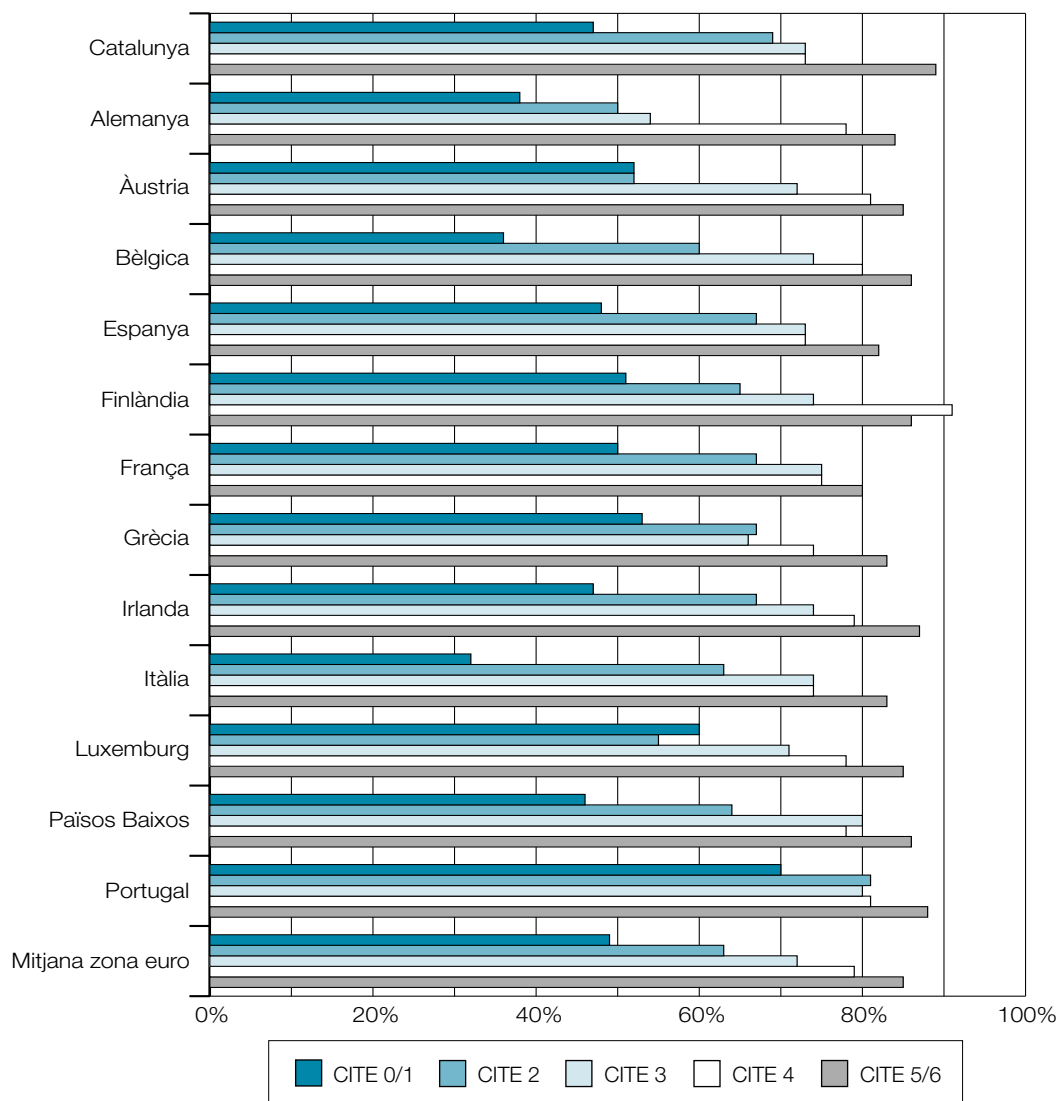
Les dades de Catalunya corresponents a la classificació CITE 4 són les mateixes que les dels CITE 3, atès que no estan desagregades.

● **Taxa d'activitat de la població d'entre 25 i 64 anys segons el seu nivell d'estudis als països de l'euro**

País / Nivell	CITE 0/1	CITE 2	CITE 3	CITE 4	CITE 5/6
Catalunya	47%	69%	73%	73%	89%
Alemanya	38%	50%	54%	78%	84%
Àustria	52%	52%	72%	81%	85%
Bèlgica	36%	60%	74%	80%	86%
Espanya	48%	67%	73%	73%	82%
Finlàndia	51%	65%	74%	91%	86%
França	50%	67%	75%	75%	80%
Grècia	53%	67%	66%	74%	83%
Irlanda	47%	67%	74%	79%	87%
Itàlia	32%	63%	74%	74%	83%
Luxemburg	60%	55%	71%	78%	85%
Països Baixos	46%	64%	80%	78%	86%
Portugal	70%	81%	80%	81%	88%
Mitjana zona euro	49%	63%	72%	79%	85%

FONT: Institut d'Estadística de Catalunya / *Regards sur l'éducation 2006* (any de referència: 2004).

Nivell d'ocupació per nivell d'estudis

● **Evolució de l'indicador "Taxa d'activitat de la població d'edat compresa entre 25 i 64 anys segons el nivell d'estudis acabats" des de l'any 2000 fins al 2004 a Catalunya**

L'estudi evolutiu d'aquest indicador a Catalunya també mostra clarament el manteniment constant dels percentatges d'activitat més alts per als segments de població que tenen uns nivells de formació més elevats.

Nivell / Any	2000	2001	2002	2003	2004
CITE 0/1/2	64,7%	65,3%	66,6%	70%	69%
CITE 3/4	85,6%	84,1%	83,6%	72%	73%
CITE 5/6	91,0%	91,1%	91,1%	87%	89%

FONT: Institut d'Estadística de Catalunya. A partir de dades de l'EPA (anys diversos).

Els valors més alts de la taxa d'activitat per a nivells elevats de formació és una constant. Per això en moments com aquest, de treball escàs, sembla que cal potenciar tant com es pugui la formació de la població.

També és una característica que es repeteix sovint, el fet que les persones que no han finalitzat els estudis d'ensenyament secundari passen més temps a l'atur i queden més temps inactives que aquelles que els han acabat. Aquest fet encara és més evident per a les dones, particularment en aquells països que tenen les taxes femenines d'activitat més baixes.

5. INDICADORS EUROPEUS DE REFERÈNCIA. EUROPA 2010

En aquest informe d'indicadors d'educació de Catalunya s'ha actualitzat i adaptat tota la informació que ja es proporcionava en els informes anteriors del mateix tipus elaborats des del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu de Catalunya. Tanmateix, en aquesta ocasió s'ha considerat convenient incloure-hi aquest apartat exclusiu amb els punts europeus de referència, Europa 2010.

Cal recordar que el Consell Europeu de Lisboa, celebrat el març de l'any 2000, va ser el començament d'un llarg camí cap a l'obtenció d'uns objectius educatius europeus comuns que, previsiblement, s'han d'assolir a finals de l'any 2010.

Per estar al corrent, de manera senzilla, de quin és el grau de consecució a Catalunya dels cinc punts de referència (*benchmarks*) que es van establir com a fites al maig de l'any 2003, s'ha inclòs aquest apartat específic amb aquests indicadors de referència.

5.1. Percentatge d'alumnat que té un nivell baix en competència lectora a l'escala PISA

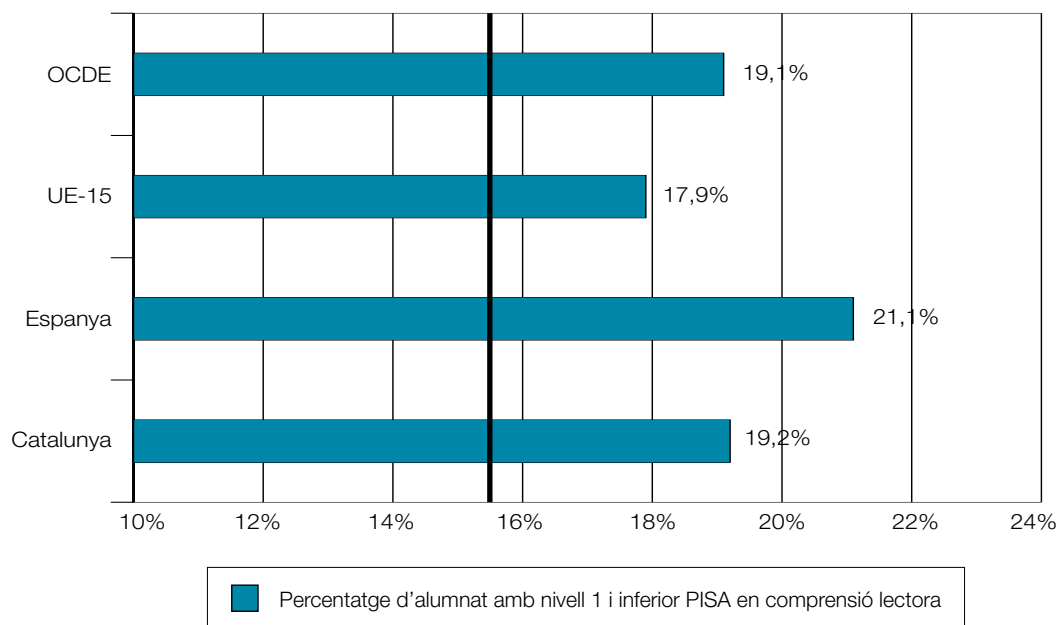
A Lisboa es va posar com a fita important per a l'any 2010 que hi hagués un 20% menys d'alumnat en els nivells baixos de comprensió lectora amb relació als resultats del PISA 2000. Això vol dir que com a mínim baixés fins al 15,5% el percentatge d'alumnes de poc nivell (1 i inferior) en competència lectora a l'escala PISA.

A Espanya i a Catalunya encara tenim uns percentatges massa elevats d'alumnat amb nivells baixos de comprensió lectora en comparació amb els països del nostre entorn europeu, tal com podem veure a continuació segons les dades obtingudes de l'informe PISA de l'any 2003.

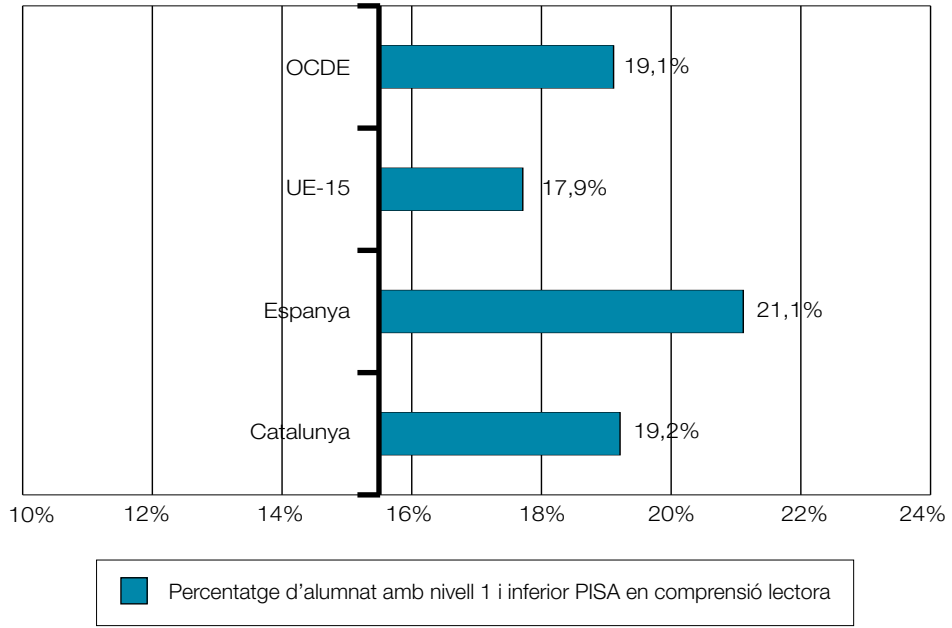
Percentatge / País	Catalunya	Espanya	UE-15	OCDE
Alumnat amb nivell 1 i inferior	19,2%	21,1%	17,9%	19,1%

FONT: Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu de Catalunya. Informe PISA 2003.

Punt de referència 2010: 15,5%

Referència 2010: 15,5%

5.2. Percentatge de població d'edat compresa entre els 18 i els 24 anys amb educació secundària obligatòria que no continua estudis posteriors

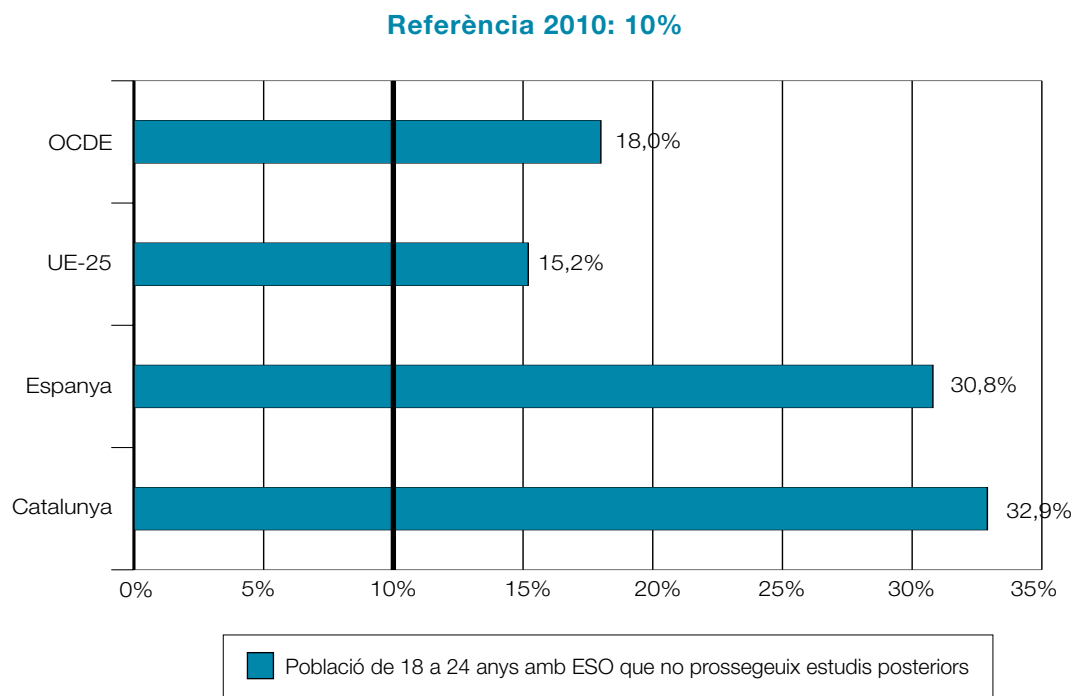
A Lisboa també es va establir com un dels punts clau de referència aconseguir que els joves no abandonin la seva formació de manera prematura. Per això, una de les fites que es van proposar va ser aconseguir que no passés del 10% el percentatge de població de joves europeus d'edat compresa entre els 18 i els 24 anys amb formació màxima d'ESO que no continua els estudis posteriors. Actualment, a Catalunya més del 32% dels joves abandona la seva formació de manera prematura.

Els càlculs per determinar els percentatges corresponents es fan a partir d'una relació on en el numerador hi consta el nombre de joves d'edats compreses entre els 18 i els 24 anys amb educació secundària acabada i que no continuen estudis posteriors i, en el denominador, la població total d'edats compreses entre els 18 i els 24 anys que hi ha al país.

● Població d'edat compresa entre els 18 i els 24 anys amb estudis d'ESO que no continua estudis posteriors

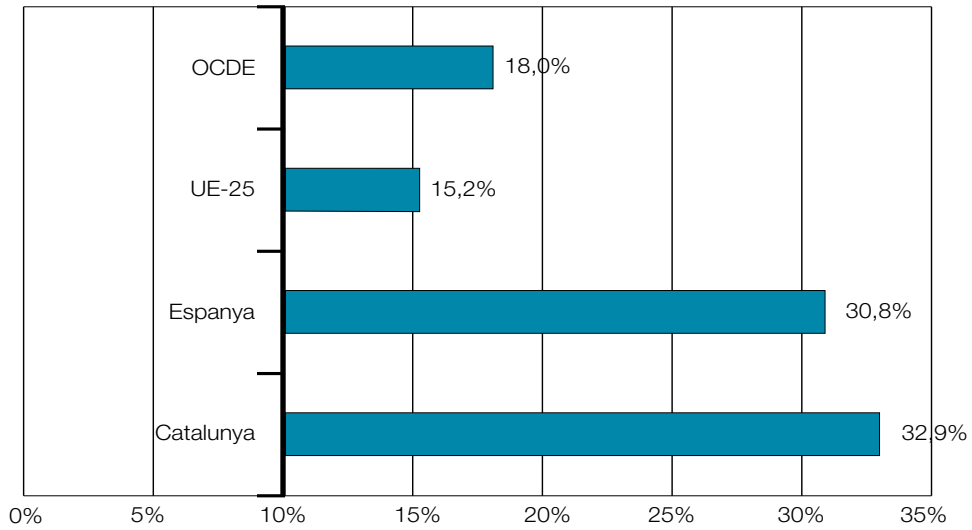
Percentatge / País	Catalunya	Espanya	UE-25	OCDE
Percentatge de població	32,9%	30,8%	15,2%	18%

FONTS: Institut d'Estadística de Catalunya (any 2005) / Eurostat (any 2005).

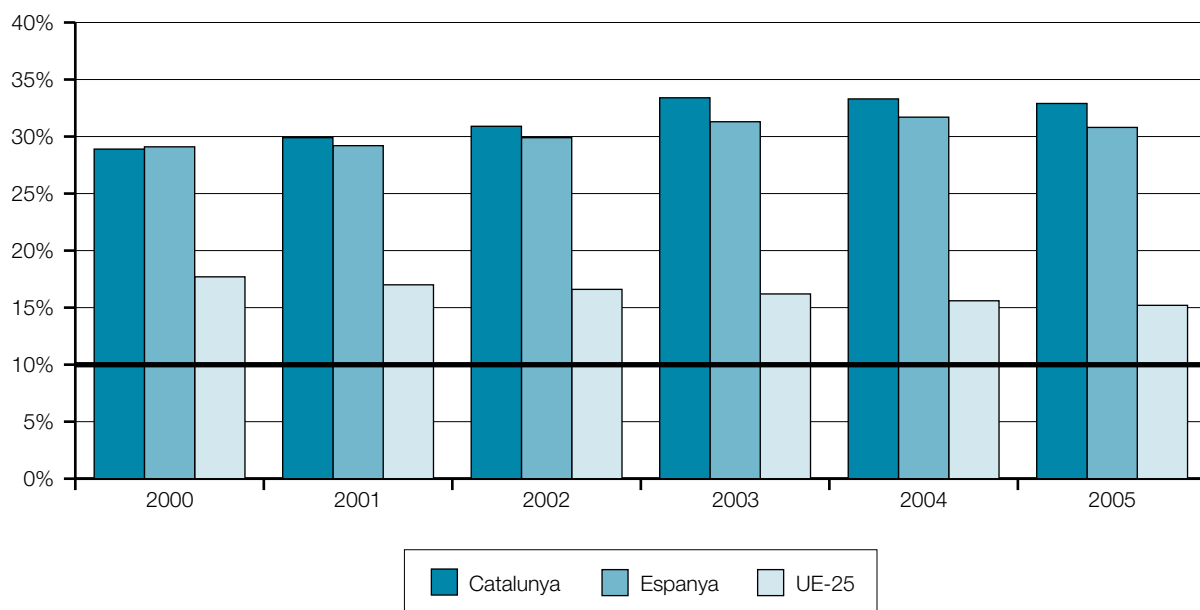
Referència 2010: 10%

● **Evolució de l'indicador "Percentatge de població jove d'edat compresa entre els 18 i els 24 anys amb educació secundària obligatòria que no continua estudis posteriors"**

País / Any	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Catalunya	28,9%	29,9%	30,9%	33,4%	33,3%	32,9%
Espanya	29,1%	29,2%	29,9%	31,3%	31,7%	30,8%
UE-25	17,7%	17,0%	16,6%	16,2%	15,6%	15,2%

FONTS: Eurostat (2006). Institut d'Estadística de Catalunya.

● **Percentatge de població jove d'edat compresa entre els 18 i els 24 anys amb educació secundària obligatòria acabada que no continua estudis posteriors, a la zona euro**

País	Percentatge de població
Catalunya	32,9%
Alemanya	13,8%
Àustria	9,0%
Bèlgica	13,0%
Espanya	30,8%
Finlàndia	9,3%
França	12,6%
Grècia	13,3%
Irlanda	12,3%
Itàlia	21,9%
Luxemburg	13,3%
Països Baixos	13,6%
Portugal	38,6%
Mitjana zona euro	18,1%

FONTS: Departament d'Educació. Direcció de Serveis / Eurostat (any de referència: 2005).

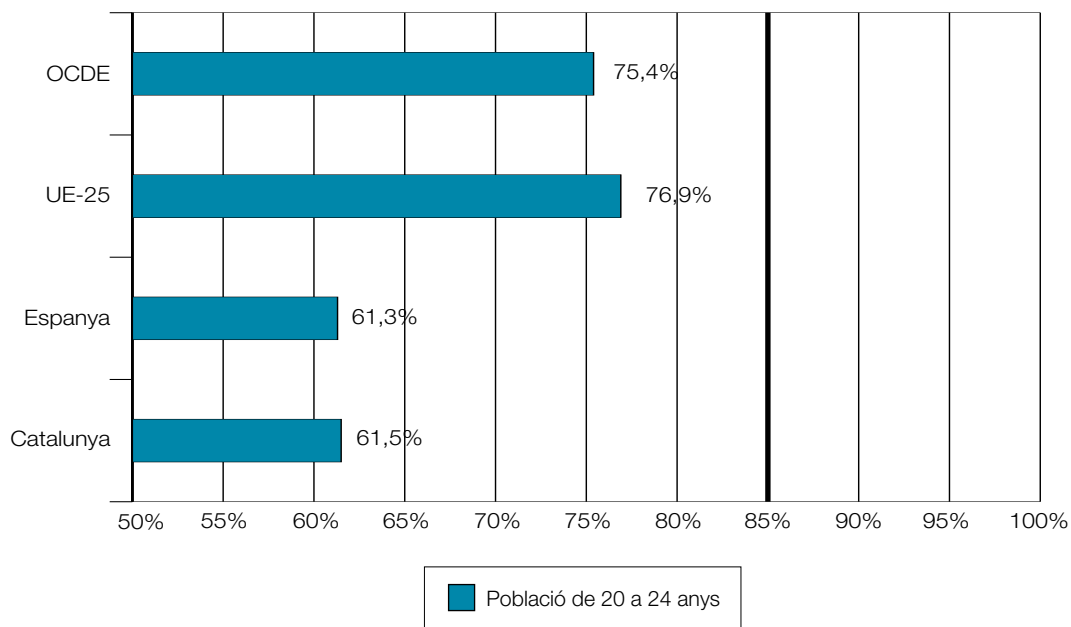
5.3. Percentatge de persones d'edats compreses entre els 20 i els 24 anys, ambdós inclosos, que han completat amb èxit, com a mínim, l'educació secundària postobligatòria

Un altre dels punts de referència que es van marcar com a fita per al 2010 és que el 85% o més del segment de la població d'edats compreses entre els 20 i els 24 anys haurien de tenir com a mínim una formació superior a l'ESO. En aquests moments, a Catalunya, encara estem lluny d'assolir aquest objectiu i, ara per ara, sembla difícil que arribem a aconseguir-lo abans de l'any 2010.

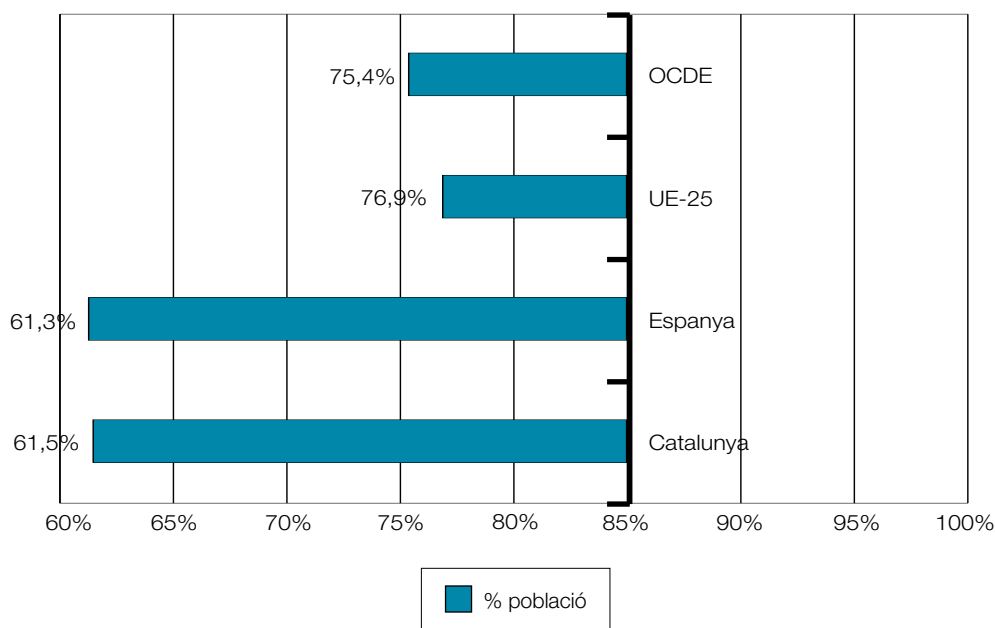
País / Població	Catalunya	Espanya	UE-25	OCDE
Població de 20 a 24 anys	61,5%	61,3%	76,9%	75,4%

FONT: Eurostat (any de referència: 2005).

L'indicador es calcula considerant en el numerador el nombre de persones de 20 a 24 anys que tenen com a mínim educació secundària postobligatòria i, en el denominador, la població total de Catalunya d'aquest tram d'edat d'entre 20 i 24 anys.

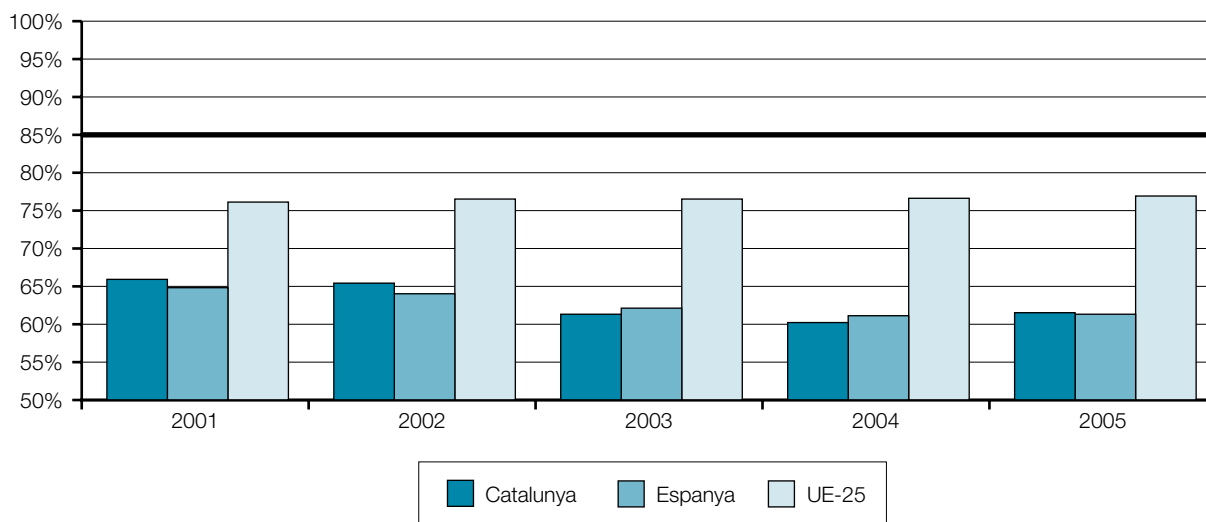
Referència 2010: 85%

● Evolució de l'indicador "Percentatge de persones d'edats compreses entre els 20 anys i els 24 anys, ambdós inclosos, que han completat amb èxit com a mínim l'educació secundària postobligatòria"

País / Any	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Catalunya	62,2%	60,4%	61,2%	58,2%	58,4%	61,5%
Espanya	65,9%	64,8%	64,0%	62,1%	61,1%	61,3%
UE-25	76,3%	76,1%	76,5%	76,5%	76,6%	76,9%

FONTS: Eurostat (any de referència: 2005) / Regards sur l'education (diversos anys).

5.4. Percentatge de graduats en matemàtiques, ciències i tecnologia sobre el total de graduats

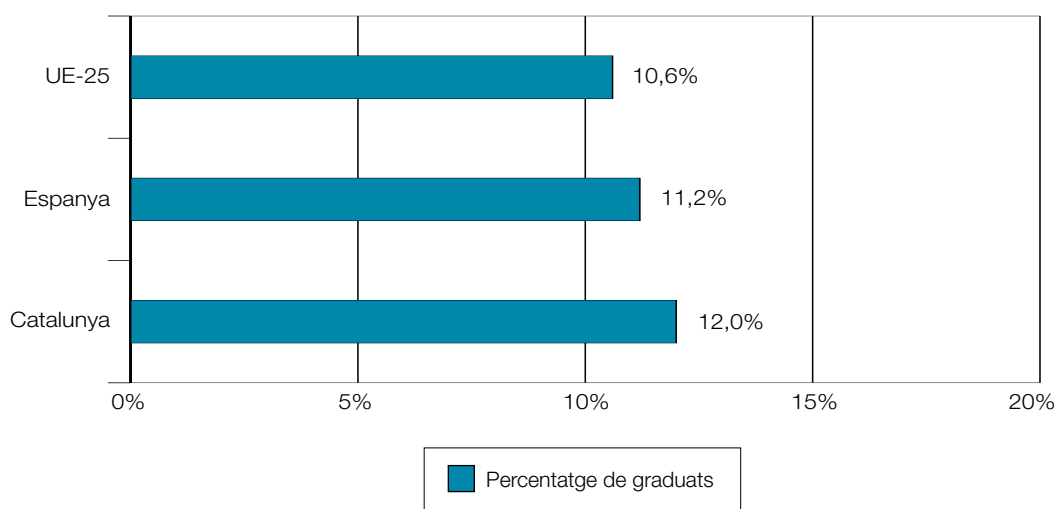
A Lisboa es va considerar com a fita amb vista al 2010 aconseguir incrementar en un 15% respecte de l'any 2000 el nombre de graduats en matemàtiques, ciències i tecnologia i disminuir el diferencial respecte als Estats Units i el Japó. Al mateix temps, també caldria reduir d'una manera progressiva el desnivell que hi ha actualment per raons de gènere i augmentar el percentatge de dones graduades en aquests àmbits científics i tecnològics.

Els càlculs corresponents es fan a partir d'una relació entre els graduats en ciències, matemàtiques i tecnologia i el total de graduats en un curs determinat.

Les dades de Catalunya s'han obtingut del DURSI i fan referència a l'any 2003, que és el darrer any de la sèrie estadística internacional.

Graduats / País	Catalunya	Espanya	UE-25
Percentatge de graduats	12,0%	11,2%	10,6%

FONTS: Eurostat / Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació.

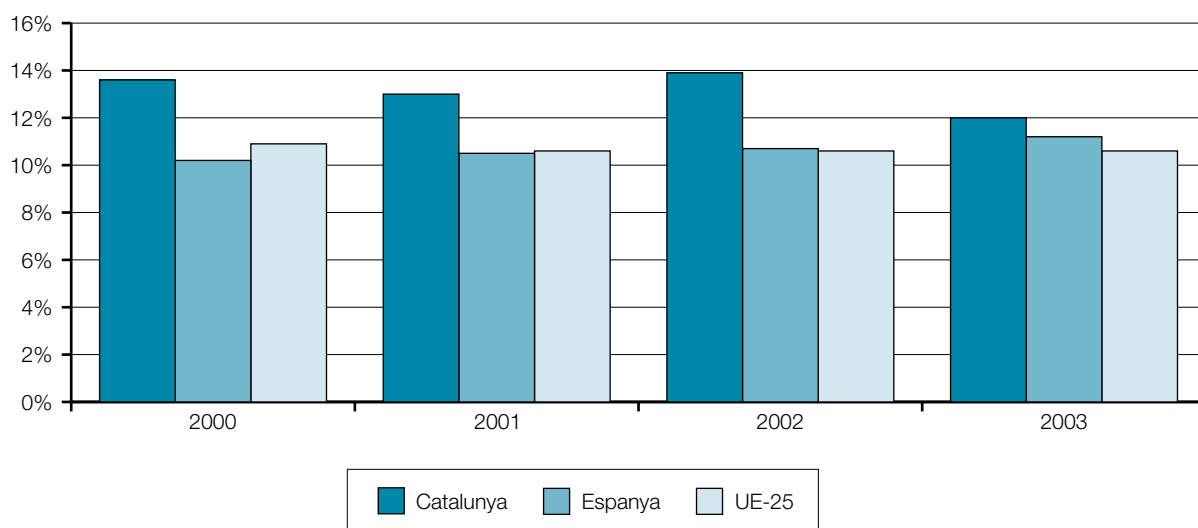

● **Evolució de l'indicador “Percentatge de graduats en matemàtiques, ciències i tecnologia sobre el total de graduats”**

L'evolució d'aquest indicador marca una estabilització, amb una petita davallada, sobre valors del 13% a Catalunya i sobre 11% a Espanya i a la Unió Europea.

País / Any	2000	2001	2002	2003
Catalunya	13,6%	13,0%	13,9%	12,0%
Espanya	10,2%	10,5%	10,7%	11,2%
UE-25	10,9%	10,6%	10,6%	10,6%

FONTS: Eurostat / Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació.

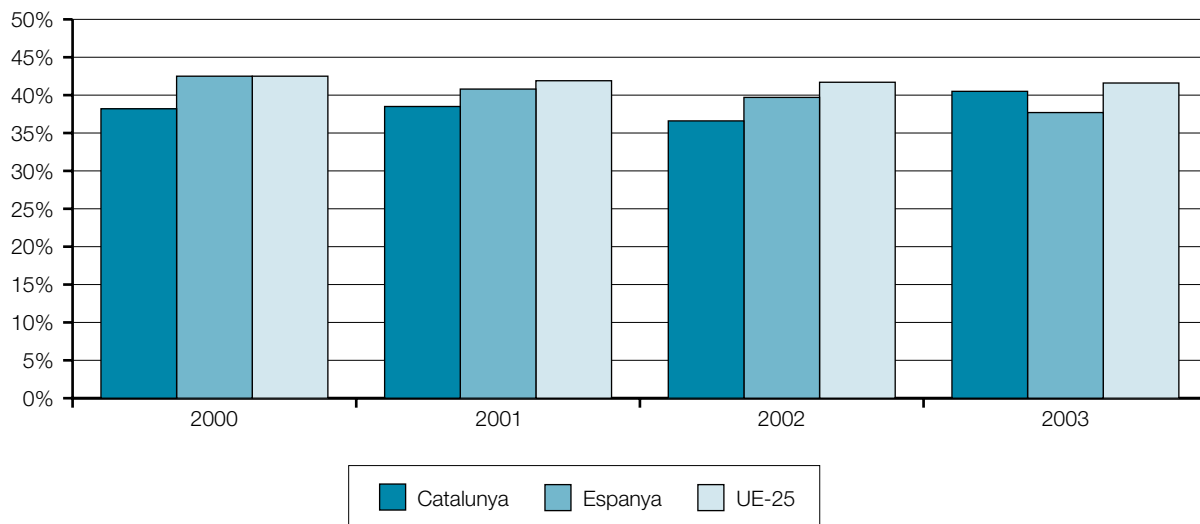
Per aconseguir els objectius marcats amb vista al 2010 caldria un increment en el nombre de graduats en aquests estudis.

● Reducció del desequilibri entre homes i dones en aquests estudis

Percentatge actual de dones graduades en aquests àmbits respecte del total de graduats.

País / Any	2000	2001	2002	2003
Catalunya	38,2%	38,5%	36,6%	40,5%
Espanya	42,5%	40,8%	39,7%	37,7%
UE-25	42,5%	41,9%	41,7%	41,6%

FONTS: Eurostat / Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació.

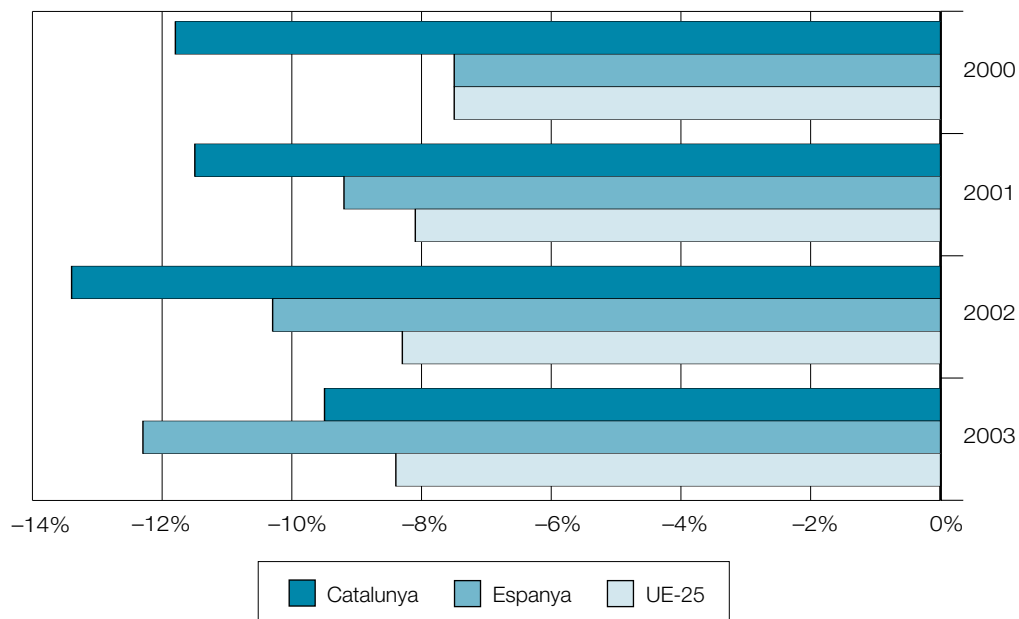

● Diferencial respecte del 50%

Assenyalem la diferència respecte del 50%, valor d'equilibri, del percentatge de dones que es graduen en aquests estudis.

País / Any	2000	2001	2002	2003
Catalunya	-11,8%	-11,5%	-13,4%	-9,5%
Espanya	-7,5%	-9,2%	-10,3%	-12,3%
UE-25	-7,5%	-8,1%	-8,3%	-8,4%

5.5. Percentatge d'adults que participen en cursos de formació sobre el total de la població de 25 a 64 anys

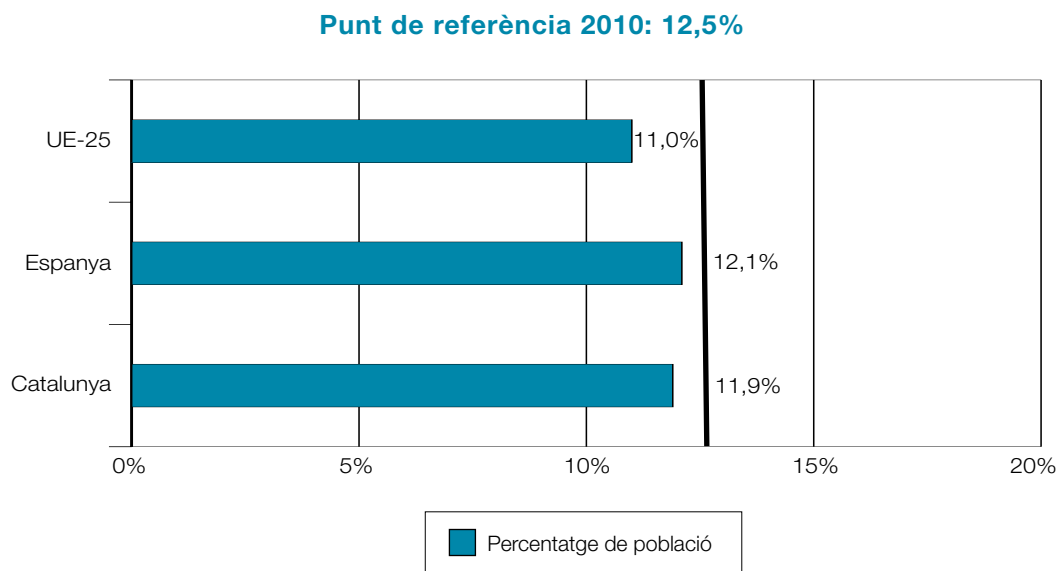
A Lisboa es va marcar com a fita aconseguir que un 12,5% de la població adulta participés en cursos de formació permanent.

Els càlculs corresponents es fan a partir d'enquestes on es pregunta a la població objecte d'estudi si han participat en algun tipus de curs de formació en les darreres quatre setmanes precedents a l'enquesta. Cal observar que tant a Espanya com en altres països de la Unió Europea probablement s'ha modificat la manera de calcular aquest indicador en els darrers anys.

Les dades de Catalunya s'han obtingut a partir de l'enquesta de població activa i cal esmentar que provenen d'una gran diversitat de classes diferents de formació com: cursos reglats, no reglats, ajuntaments, propis, aturats, etc.

Població / País	Catalunya	Espanya	UE-25
Percentatge de població	11,9%	12,1%	11,0%

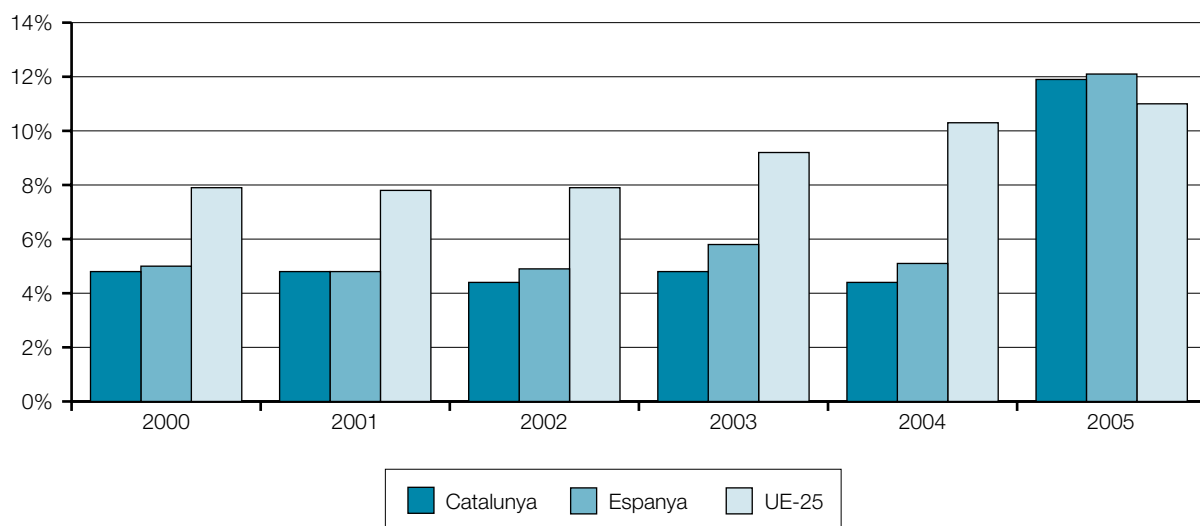
FONTS: Eurostat / Institut d'Estadística de Catalunya (any de referència: 2005).

● Evolució de l'indicador "Percentatge d'adults que participen en cursos de formació sobre el total de la població de 25 a 64 anys"

País / Any	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Catalunya	4,8%	4,8%	4,4%	4,8%	4,4%	11,9%
Espanya	5,0%	4,8%	4,9%	5,8%	5,1%	12,1%
UE-25	7,9%	7,8%	7,9%	9,2%	10,3%	11,0%

FONTS: Eurostat (any referència: 2005) / *Regards sur l'éducation* (diversos anys).

6. CONSIDERACIONS FINALS

6.1. Característiques generals dels sistemes d'indicadors d'educació

Un sistema d'indicadors d'educació, del tipus proposat per l'OCDE, és un instrument d'avaluació útil, necessari, adaptable i perfectible.

Convé que sigui útil per descriure el funcionament general del sistema educatiu i possibiliti la comparació entre sistemes de diferents països. Aquesta possibilitat comporta una altra utilitat afegida: la tendència a la unificació de criteris respecte al tractament de les dades estadístiques de les administracions competents.

El Sistema d'Indicadors d'Educació que proposa l'OCDE és adaptable, com ho demostra el seu mateix desenvolupament al llarg dels darrers anys i successives edicions. Ha de permetre, doncs, tot mantenint un nucli d'indicadors comparable a escala internacional, la inclusió d'indicadors de comparabilitat més restringida —de nivell inter-regional, per exemple— i, fins i tot, d'indicadors no estrictament comparables. De fet, són ja molts els països que estan treballant en aquest sentit.

És perfectible, atès que les metodologies de càlcul dels indicadors, el coneixement de la comparabilitat dels diferents sistemes educatius dels diversos països, la importància relativa de cada indicador, entre d'altres, poden anar possibilitant cada vegada més que la informació que proporcionen les dades sigui més útil.

Quant a la funció avaluadora, seria bo considerar que aquesta no s'acaba en aquest nivell general. Els indicadors són un instrument útil per a l'avaluació i la millora de la qualitat de l'educació, fent l'anàlisi dels fets més favorables que generen indicadors més adequats en d'altres països per tal d'introduir les reformes escaients per a la seva adopció a Catalunya.

Una vegada fetes aquestes consideracions, potser caldria afegir-hi que els indicadors són un instrument tan necessari com limitat en el seu abast. L'actual emfasització i la quasi mitificació del sistema responen, respectivament, a la relativa novetat i consegüent desconeixement de la matèria.

6.2. Actualitzacions successives

L'adopció d'un sistema determinat d'indicadors implica la periòdica actualització de les dades. La recopilació d'aquestes, una vegada configurada la xarxa estadística de base, pot esdevenir una feina relativament senzilla. S'hauria d'intentar arribar a un mètode que, tot respectant la diversitat dels sistemes educatius, possibilités la comparació dels respectius resultats que no impliqui un temps considerable ni un cost addicional. L'experiència acumulada en la matèria farà també cada vegada més planeres l'anàlisi i la interpretació dels resultats.

Cal afegir que un nucli sempre minoritari d'informació —que ha de ser obtinguda mitjançant enquestes específiques, bé siguin internacionals o locals— requereix un estudi previ i posterior dotació de recursos de personal i pressupostaris. En el cas de les enquestes internacionals caldria també arbitrar algun sistema de participació en les xarxes d'estudi del projecte INES (Indicators of Education Systems) de l'OCDE.

6.3. Sistema d'indicadors d'educació propis de Catalunya

A Catalunya ja s'havien fet nou informes anuals, amb dades referides a les publicacions de l'OCDE, i ara es presenta el desè, amb la majoria de dades referides al curs 2003-2004 i amb l'estudi evolutiu d'alguns indicadors

educatius de Catalunya fins a l'any 2006, per tal d'actualitzar-los. En cadascun d'aquests informes s'ha mantingut un nucli d'indicadors que s'han anat restablint i uns altres indicadors que s'han canviat en funció de les dades disponibles i les necessitats detectades.

La reforma propiciada per la LOGSE, especialment l'ampliació de l'escolarització obligatòria, aproxima en gran part l'estructura del nostre sistema educatiu a les estructures usuals al nostre entorn.

S'observa, però, que a Catalunya,

- El percentatge de població adulta que tenia, com a màxim, estudis de primària l'any 2004, era encara molt elevat, i gairebé el 56% de la població no havia superat aquest nivell. Tot i això, el nivell de formació de la població de Catalunya ha anat augmentant de manera significativa en aquests darrers anys. El percentatge de població que només arriba a completar estudis primaris cada cop és més baix i, en canvi, els percentatges corresponents a la població que ha assolit nivells de formació secundària o superior han augmentat.
- El problema del baix nivell de formació general està en vies de solució, de manera especial en els trams de població més jove, atès que l'any 2004 només un 15% del segment de població d'edat compresa entre 55 i 64 anys havia assolit, com a mínim, una titulació de secundària, aquest percentatge s'elevava al 63% en el segment de població d'edat compresa entre 25 i 34 anys.
- Hi ha una clara tendència a que el percentatge de dones s'iguali amb el d'homes que han assolit un determinat nivell de formació.
- A Catalunya fa anys que tenim una davallada sistemàtica de població jove d'entre 5 i 29 anys. Aquest descens de població jove és aproximadament d'un 0,5% anual. Cal esmentar, però, que aquesta davallada hauria estat més gran si no s'hagués produït un increment de la població d'entre 0 i 14 anys com es pot observar a les darreres dades, relatives a l'any 2005, on ja es veu un petit canvi de tendència que, en part, està propiciada pel fenomen migratori que ha ocasionat un alentiment del descens de la població de joves que hi ha al nostre país.
- La mitjana del percentatge del PIB que cada país va dedicar a la despesa educativa durant l'any 2003 va ser d'un 5,4%, lleugerament superior al 5,3% de l'any 2002. Catalunya, amb un 4,7%, es troba encara entre els països que tenen un nivell baix de despesa educativa.
- La font principal de finançament de la despesa educativa és l'Administració autonòmica, que aporta un percentatge molt important de recursos, tot i que darrerament s'ha incrementat l'aportació de l'Administració local, que ja arriba al voltant del 6% del total.
- Les despeses de personal durant el curs 2003-2004, tenien un pes del 82% del total de les despeses corrents.
- Les retribucions del professorat són variables segons els anys de docència de cada professional. A Catalunya el sou màxim d'un professor de primària respecte al sou inicial representa només un 44,8% d'increment, però per a la zona euro aquest increment des del sou inicial fins al màxim representa un increment del 68,26%.
- Les dades corresponents a les ràtios de Catalunya són bones en relació amb les dels països de l'euro, però cal ser prudents a l'hora de fer comparacions entre les diferents ràtios, atès que la definició del concepte de *professor* no és igual a tots els països.
- L'evolució de l'ús de les TIC per part de l'alumnat va incrementant-se cada any i les ràtios d'alumnes per ordinador van baixant i aproximant-se a l'objectiu d'impulsar l'entrada de tot l'alumnat de Catalunya cap a les noves tecnologies des de l'ensenyament primari.
- Sembla clara la necessitat de continuar potenciant els ensenyaments professionals per tal d'acostar-nos més als nivells d'Europa i l'OCDE.
- La taxa d'idoneïtat a l'educació secundària és cada vegada més petita, atès que ja ve condicionada pels valors acumulats a l'educació primària. Hi ha una disminució apreciable en els dos últims cursos de l'ESO.

- En general, l'alumnat de cicle inicial demostra tenir un bon nivell d'assoliment de les competències en l'àmbit matemàtic. En el cicle mitjà les competències que l'alumnat té més dificultat per assolir són les que fan referència a la planificació i a les estratègies de resolució de problemes i les competències relacionades amb l'ús productiu escrit del llenguatge matemàtic. L'alumnat de cicle superior té més ben assolides les competències relacionades amb el càlcul exacte amb temps controlat i el càlcul aproximat, l'ús i la interpretació del llenguatge matemàtic pel que fa a les representacions gràfiques, buscar i seleccionar informació de diverses fonts i organitzar un text adequant-se a la situació comunicativa demanada.
- El resultat dels informes realitzats anualment per la Subdirecció General de la Inspecció a partir de les dades de l'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat dels diferents nivells educatius facilitades pels centres mostren una evolució positiva en la majoria dels nivells.
- Els valors més alts de la taxa d'activitat per a nivells elevats de formació és una constant. Per això en moments com aquest, de treball escàs, sembla que cal potenciar tant com es pugui la formació de la població.

6.4. Perspectives futures

Per a les successives actualitzacions d'aquest sistema d'indicadors, caldrà aprofundir i ampliar, tal com ja s'ha començat a fer a les edicions anteriors, l'estudi dels indicadors de processos i resultats relatius a l'organització i funcionament dels centres docents a Catalunya, ja que el seu coneixement és fonamental per poder millorar la qualitat de l'educació.

GLOSSARI DE SIGLES

- AMPA:** Associació de mares i pares d'alumnes
- CERI:** Centre for Educational Research and Innovation
- CITE:** Classificació Internacional Tipus d'Educació
- CNED:** Classificació Nacional d'Estudis
- EDU365:** Portal educatiu del Departament d'Educació
- EPA:** Enquesta de població activa
- ESO:** Educació secundària obligatòria
- EURO:** Unió monetària europea
- EUROSTAT:** Servei d'Informació Estadística de la Unió Europea
- FP:** Formació professional
- IDESCAT:** Institut d'Estadística de Catalunya
- IE:** Instituto de evaluación
- IES:** Institut d'educació secundària
- INCE:** Instituto Nacional de Calidad y Evaluación
- INES:** Indicators of Education Systems
- LOGSE:** Llei d'ordenació general del sistema educatiu
- OCDE:** Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD)
- PIB:** Producte interior brut
- PISA:** Programme for International Student Assessment
- PPC:** Paritat del poder de compra
- RDSI:** Red Digital de Servicios Integrados
- SGTI:** Subdirecció General de Tecnologies de la Informació
- TIC:** Tecnologies de la informació i la comunicació
- TIMSS:** Trends in Mathematics and Science Study
- XTEC:** Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya

RELACIÓ DE PUBLICACIONS DE LA MATEIXA COL·LECCIÓ

- 1.** Indicators d'Ensenyament de Catalunya. Maig de 1995 (Informe d'ús intern)
- 2.** Sistema d'Indicadors d'Ensenyament de Catalunya. Juliol de 1996 (Informe d'ús intern)
- 3.** Sistema d'Indicadors d'Ensenyament de Catalunya. Juliol de 1997
- 4.** Sistema d'Indicadors d'Ensenyament de Catalunya. Juliol de 1998
- 5.** Sistema d'Indicadors d'Ensenyament de Catalunya. Juliol de 1999
- 6.** Sistema d'Indicadors d'Ensenyament de Catalunya. Desembre de 2000
- 7.** Sistema d'Indicadors d'Ensenyament de Catalunya. Novembre de 2002
- 8.** Sistema d'Indicadors d'Ensenyament de Catalunya. Gener de 2004
- 9.** Sistema d'Indicadors d'Ensenyament de Catalunya. Octubre de 2005

Introducció, 7

- I. Contextualització bàsica, 7
  - I.I. Els indicadors dels sistemes educatius, 7
  - I.II. Els indicadors del sistema educatiu de Catalunya, 8
  - I.III. El Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu, 8
- II. Els objectius europeus per al 2010, 8
- III. Guia de lectura, 9
- IV. Fonts estadístiques. Agraïments, 9

1. Indicadors de context, 11

- 1.1. Nivell general de formació, 11
  - 1.1.1. Distribució de la població, d'edat compresa entre els 25 anys i els 64 anys, d'acord amb el nivell de formació màxim assolit, 13
    - Distribució de la població, d'edat compresa entre els 25 anys i 64 anys, d'acord amb el nivell de formació màxim assolit (als països de l'euro), 14
    - Evolució de l'indicador "Distribució de la població d'edat compresa entre els 25 anys i els 64 anys, d'acord amb el nivell de formació màxim assolit", des de l'any 2001 fins al 2005, a Catalunya, 15
  - 1.1.2. Distribució de la població, d'edat compresa entre els 25 anys i els 64 anys, que ha acabat, almenys, l'ensenyament secundari (per trams d'edat), 16
    - Distribució de la població, d'edat compresa entre els 25 anys i els 64 anys, que ha acabat, almenys, l'ensenyament secundari per trams d'edat i als països de l'euro, 17
    - Evolució de l'indicador "Distribució de la població, d'edat compresa entre els 25 anys i els 64 anys, que ha acabat, almenys, l'ensenyament secundari (per trams d'edat)" des de l'any 2001 fins a l'any 2005 a Catalunya, 18
- 1.2. Nivell de formació per sexes, 19
  - Evolució de l'indicador "Proporció de dones de la població activa, d'edats compreses entre els 25 anys i els 64 anys, que han assolit un nivell específic de formació" des de l'any 2001 fins a l'any 2005 a Catalunya, 19
- 1.3. Percentatge de la població d'edat compresa entre els 5 i 29 anys que hi ha al conjunt de la població, 20
  - Població jove, d'edat compresa entre els 5 anys i els 29 anys, com a percentatge de la població total, als països de l'euro, 21
  - Evolució de l'indicador "Percentatge de la població d'edat compresa entre els 5 anys i els 29 anys en el conjunt de la població", des de l'any 2001 fins a l'any 2005 a Catalunya, 23
- 1.4. Percentatge de persones d'edats compreses entre els 20 i els 24 anys, ambdós inclosos, que han completat amb èxit, com a mínim, l'educació secundària postobligatòria, 24
  - Evolució de l'indicador "Percentatge de persones d'edats compreses entre 20 i 24 anys que han completat amb èxit, com a mínim, l'educació secundària obligatòria, 25
- 1.5. PIB per habitant a preus constants, paritats de poder de compra convertits en dòlars, 26
  - PIB per habitant a preus constants, paritats de poder de compra convertits en dòlars, als països de l'euro, 27

2. Indicadors de recursos, 29

- 2.1. Evolució de les despeses d'educació amb relació al PIB a Catalunya, 30
- 2.2. Participació de l'educació en la despesa pública de Catalunya, 31
  - Evolució de l'indicador "Participació de l'educació en la despesa pública del país", 32

- 2.3. Despeses d'educació per nivell de govern, 33
  - 2.3.1. Evolució de l'indicador "Despeses d'educació per font inicial de finançament", 33
  - 2.3.2. Evolució de l'indicador "Despeses d'educació per font final de finançament", 35
- 2.4. Despeses de funcionament i despeses de capital, 36
  - 2.4.1. Despeses de funcionament, en percentatge del total de les despeses d'educació, 36
  - 2.4.2. Despeses de capital en percentatge del total de les despeses d'educació, 37
  - 2.4.3. Repartiment, en percentatge, de les despeses de funcionament per partides (primària i secundària, centres públics i privats concertats), 38
  - 2.4.4. Repartiment, en percentatge, de les despeses de funcionament per partides (universitat), 39
- 2.5. Despeses per alumne i curs escolar per nivell d'ensenyament, 40
  - 2.5.1. Despeses per alumne i curs escolar per nivell d'ensenyament expressades en dòlars EUA convertits en PPC (centres públics i privats conjuntament), 40
    - Despeses per alumne i curs escolar per nivell d'ensenyament, (centres públics i privats), expressades en dòlars EUA convertits en PPC, als països de l'euro, 41
  - 2.5.2. Despeses per alumne i curs escolar per nivell d'ensenyament, expressades amb relació al PIB per habitant, en centres públics i privats, 42
    - Despeses per alumne i curs escolar per nivell d'ensenyament, expressades amb relació al PIB per habitant, en centres públics i privats als països de l'euro, 43
  - 2.5.3. Evolució de les "Despeses per alumne i curs escolar per nivell d'ensenyament, expressades en euros, en centres públics i privats a Catalunya", 44
  - 2.5.4. Evolució de les "Despeses per alumne i curs escolar per nivell d'ensenyament, expressades en euros, en centres públics a Catalunya", 45
- 2.6. Evolució de la despesa educativa total a Catalunya, 46
  - 2.6.1. D'acord amb la titularitat del centre, 46
  - 2.6.2. Per nivells educatius i titularitat, 47
- 2.7. Retribucions del professorat, 49
  - 2.7.1. Retribucions del professorat d'ensenyament primari, 49
    - Retribucions del professorat d'ensenyament primari als països de l'euro, 50
  - 2.7.2. Retribucions del professorat d'ensenyament secundari obligatori, 51
    - Retribucions del professorat d'ensenyament secundari obligatori als països de l'euro, 52
- 2.8. Ràtio alumnes/professor, per nivell d'ensenyament, 53
  - 2.8.1. Ràtio alumnes/professor, al conjunt de l'ensenyament públic + privat, per nivell d'ensenyament, 53
    - Ràtio alumnes/professor, per nivell d'ensenyament als països de l'euro (a l'ensenyament públic + privat), 54
    - Evolució de l'indicador "Ràtio alumnes/professor, per nivell d'ensenyament" des del curs 1999-2000 fins al curs 2003-2004 a Catalunya (ensenyament públic), 55
    - Evolució de l'indicador "Ràtio alumnes/professor, per nivell d'ensenyament" des del l'any 1999 fins al 2004 a Catalunya (ensenyament públic + privat), 56
- 2.9. Evolució del personal docent i no docent, 57
  - Evolució de l'alumnat de primària i secundària en relació a la població activa, 57
- 2.10. Equipament TIC (tecnologies de la informació i la comunicació) als centres docents de l'educació primària i secundària de Catalunya, 58
  - Evolució del nombre d'usuaris de la XTEC en els darrers anys, 59
  - Dotació d'ordinadors subministrats als centres públics i als serveis educatius de l'ensenyament primari i de l'ensenyament secundari de Catalunya des de l'any 2000 fins al 2004, 59
  - Ràtios d'alumnes per ordinador, 60
  - Evolució de l'ús de correu electrònic per part del professorat i dels centres docents, 60
  - Formació del professorat en noves tecnologies. Cursos de formació en matèria TIC per al professorat organitzats pel Departament d'Educació de Catalunya, 61
  - El portal Edu365.com, 62

3. Indicadors d'escolarització i processos, 63

- 3.1. Escolarització a l'ensenyament reglat, 63
  - Evolució, segons la titularitat, dels efectius escolaritzats a Catalunya per cada 100 persones de la població d'entre 5 i 29 anys des del curs 1999-2000 fins al curs 2005-2006, 63
  - Evolució, per nivells educatius, dels efectius escolaritzats a Catalunya per cada 100 persones de la població d'entre 5 i 29 anys, 64

- 3.2. Taxa neta d'escolarització a l'educació infantil en escoles públiques i privades, 65
- 3.3. Escolarització a l'ensenyament secundari, 67
  - Evolució de la taxa d'escolarització a l'ensenyament secundari públic i privat a Catalunya, 67
- 3.4. Percentatges d'escolarització de l'alumnat de batxillerat i de formació professional, en escoles públiques i privades, 68
  - Percentatge d'alumnat escolaritzat en cada tipus d'estudis, 68
  - Evolució del percentatge d'alumnat de l'ensenyament secundari (batxillerat) i professional, en escoles públiques i privades a Catalunya, 69
- 3.5. Taxa d'idoneïtat de l'alumnat, 70
  - 3.5.1. Taxa d'idoneïtat a l'educació primària, 70
    - Alumnat de centres de titularitat pública, 70
    - Alumnat de centres de titularitat privada, 71
  - 3.5.2. Taxa d'idoneïtat a l'educació secundària obligatòria, 72
    - Alumnat de centres de titularitat pública, 72
    - Alumnat de centres de titularitat privada, 73
- 3.6. Percentatge de població d'edat compresa entre els 18 i els 24 anys amb educació secundària obligatòria que no continua estudis posteriors, 74
  - Població d'edat compresa entre els 18 i els 24 anys amb estudis d'ESO que no prossegueix estudis posteriors, 74
  - Evolució de l'indicador "Percentatge de població jove d'edat entre els 18 i els 24 anys amb educació secundària obligatòria que no continua estudis posteriors", 75
  - Percentatge de població jove d'edat compresa entre els 18 i els 24 anys amb educació secundària obligatòria que no continua estudis posteriors a la zona euro, 76
- 3.7. Escolarització de l'alumnat estranger a Catalunya, 77
  - 3.7.1. Evolució de l'alumnat estranger a Catalunya, 77
  - 3.7.2. Distribució d'alumnat estranger a les deu comarques amb una escolarització més alta. Dades del curs 2005-2006, 84
- 3.8. Hores lectives de l'alumnat, 86
  - Hores lectives de l'alumnat a primària i ESO als països de l'euro, 87
- 3.9. Temps de docència i de permanència del professorat, 88
  - Dies lectius del professorat de primària i del de secundària obligatòria, 88
  - Dies lectius del professorat de primària i del de secundària obligatòria als països de la zona euro, 89
  - Hores anuals de classe que imparteix el professorat de primària i el de secundària, 90
  - Hores anuals de classe que imparteix el professorat de primària i el de secundària als països de la zona euro, 91

4. Indicadors de resultats, 93

- 4.1. Resultats obtinguts per l'alumnat de la mostra de Catalunya que va participar a les proves de competències bàsiques d'educació primària el curs 2004-2005, 94
- 4.2. Avaluació del progrés i promoció de l'alumnat d'educació primària a Catalunya. Curs 2003-2004, 99
  - Resultats de l'avaluació en els diferents cicles, 99
  - Evolució dels percentatges d'alumnat de primària de Catalunya valorat amb "Progressa adequadament" des del curs 1999-2000 fins al curs 2003-2004, 100
- 4.3. Avaluació del progrés i promoció de l'alumnat d'educació secundària obligatòria a Catalunya. Curs 2003-2004, 101
  - Resultats de l'avaluació en els diferents cursos d'ESO, 101
  - Evolució dels resultats de superació de cicle obtinguts per l'alumnat d'ESO de Catalunya des del curs 1999-2000 fins al curs 2003-2004, 103
- 4.4. Resultats acadèmics de l'alumnat de batxillerat a Catalunya. Curs 2003-2004, 104
  - Resultats en els diferents cursos i modalitats. Percentatges de promoció, 104
  - Evolució dels resultats obtinguts des del curs 1999-2000 fins al curs 2003-2004, 105
- 4.5. Resultats acadèmics de l'alumnat que ha cursat cicles formatius de formació professional específica a Catalunya, 106
  - Resultats obtinguts per l'alumnat de cicles formatius de grau mitjà, 106
  - Resultats obtinguts per l'alumnat dels cicles formatius de grau superior, 106
- 4.6. Taxa d'activitat de la població d'edat compresa entre 25 i 64 anys segons el seu nivell d'estudis, 107
  - Taxa d'activitat de la població d'entre 25 i 64 anys segons el seu nivell d'estudis als països de l'euro, 108

- Evolució de l'indicador "Taxa d'activitat de la població d'edat compresa entre 25 i 64 anys segons el nivell d'estudis acabats" des de l'any 2000 fins al 2004 a Catalunya, 110

5. Indicadors europeus de referència. Europa 2010, 111

- 5.1. Percentatge d'alumnat que té un nivell baix en competència lectora a l'escala PISA, 112
- 5.2. Percentatge de població d'edat compresa entre els 18 i els 24 anys amb educació secundària obligatòria que no continua estudis posteriors, 114
  - Població d'edat compresa entre els 18 i els 24 anys amb estudis d'ESO que no continua estudis posteriors, 114
  - Evolució de l'indicador "Percentatge de població jove d'edat compresa entre els 18 i els 24 anys amb educació secundària obligatòria que no continua estudis posteriors", 116
  - Percentatge de població jove d'edat compresa entre els 18 i els 24 anys i amb l'educació secundària obligatòria acabada que no continua estudis posteriors, a la zona euro, 117
- 5.3. Percentatge de persones d'edats compreses entre els 20 i els 24 anys, ambdós inclosos, que han completat amb èxit, com a mínim, l'educació secundària postobligatòria, 118
  - Evolució de l'indicador "Percentatge de persones d'edats compreses entre els 20 anys i els 24 anys, ambdós inclosos, que han completat amb èxit com a mínim l'educació secundària postobligatòria", 119
- 5.4. Percentatge de graduats en matemàtiques, ciències i tecnologia sobre el total de graduats, 120
  - Evolució de l'indicador " Percentatge de graduats en matemàtiques, ciències i tecnologia sobre el total de graduats", 121
  - Reducció del desequilibri entre homes i dones en aquests estudis, 122
  - Diferencial respecte del 50%, 123
- 5.5. Percentatge d'adults que participen en cursos de formació sobre el total de la població de 25 a 64 anys, 124
  - Evolució de l'indicador "Percentatge d'adults que participen en cursos de formació sobre el total de la població de 25 a 64 anys", 125

6. Consideracions finals, 127

- 6.1. Característiques generals dels sistemes d'indicadors d'educació, 127
- 6.2. Actualitzacions successives, 127
- 6.3. Sistema d'indicadors d'educació propis de Catalunya, 127
- 6.4. Perspectives futures, 129

Glossari de sigles, 131

Relació de publicacions de la mateixa col·lecció, 133

Índex analític, 135